

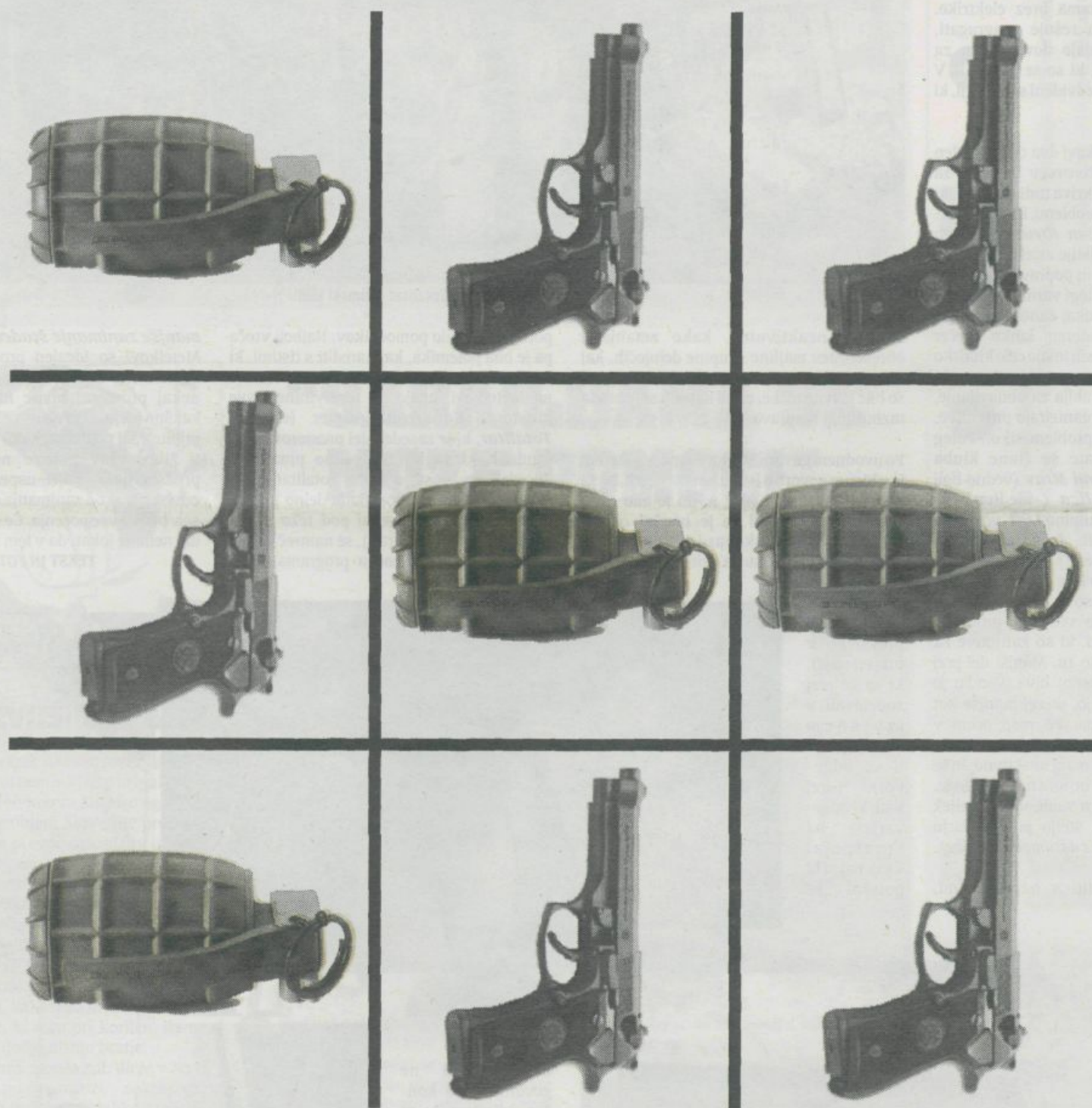
WAR TRIBUNA

23. 11. 1993, letnik 93/94 (XLiii)

študentski časopis za civilno družbo / št. 5

cena: oglatih 100 SIT

ŽELIMO, DA ŽIVITE PARNO!

VAŠE MINISTRSTVO ZA NAPAD

ZIMA NA METELKOVI

Moralne norme gospoda Strgarja

2

STRAN

JANŠA IN GERONIMO

Si Slovenija gradi napačno vojsko?

4

STRAN

POLICIJSKA DOBROTA

Padeš po stopnicah in se z zobmi loviš za pločnik

5

STRAN

ODLIČNO PRODATI SLOVENIJO

Moja dežela - vse, kar imam!

27

STRAN

TUDI NA METELKOVO

Po veliki pozornosti, ki jo je Metelkova pritegnila v septembru, danes v medijih izgleda, kot da je ni več. Krajše novice, mogoče program je v bistvu vse, kar lahko najdemo v časopisih.

Prišel je november in z njim ponoven odklop elektrike. Padel je prvi sneg, temperatura je prvič šla pod ničlo. Porušeni stavb, razen redkih izjem, ne popravljajo zaradi pomankanja denarja, kurjave v večini prostorov ni. Pogoji delovanja in bivanja so padli na najnižji nivo doslej. Z njimi pa tudi začetni veliki načrti. Vedno bolj se je namreč zdelo, da je utopično vztrajati z načrti, ki so se pripravljali tri leta. Ti načrti seveda niso računali na probleme, kot je izvedba vsakodnevnega programa brez elektrike. Trenutno se program rešuje z agregati, vendar ti ne proizvajajo dovolj toka za ustvarjalno delo vseh, ki so se tu zbrali. V načrtih tudi niso bili predvideni squatterji, ki bi tu tudi živeli.

Trenutno sta na Metelkovi dva centra. Eden je zbran okoli *strip corovcev* in skrbi za program. V ozadju se skriva tudi skupina, ki se ukvarja s pravnimi problemi, financami... Druga skupina so *Eisen Kreuzerji*. V teh razmerah so se še najbolj znašli. So edini, ki so začeli obnavljati in popravljati stavbe. Kljub par napakam v vlogi varnostne službe (incident s skini) so dokaj zanesljivi. Odprt imajo tudi pub, v katerem lahko zvečer dobite toplo hrano, včasih imajo celo kitajsko kuhinjo, ki jo kuha meastro Žiga. Denar, ki ga tako dobijo, se porablja za obnavljanje. Tretje pa so Lilit, ki organizirajo prireditve, obarvane z žensko problematiko. Poleg naštetih lahko srečate še člane kluba *Totalitar* (panksi), *črni Mrav* (vedno bolj občasno), klub *Vijolica* (+meditacijska skupina), lutkarsko skupino *Luft*, včasih še *Apokalipso*, fotografe, mogoče še kako drugo skupino ali dve. Ti so krivi za vse dogajanje, ki še vedno teče vsak dan - in to po več prireditvah, ki so v veliki večini še zastoj. V bistvu se več kot polovica prireditev v Ljubljani, ki so zanimive za študente, zgodi ravno tu. Manjši del prej naštetih tu tudi (občasno) biva. Vendar je število ljudi, ki prespijo, precej manjše kot pred dvema mesecema. Po moji oceni v povprečju med 10-15. Ostalo članstvo mreže za Metelkovo je bolj ali manj neaktivno, in še je to upravičeno ali ne, ne igra nobene vloge. Tako je prišlo do sklica vseh, v ponedeljek 15. 11., na 66. dan štetja po koledarju Metelkove (*ki se začne z datumom zasedbe*).

Problemi, kaj narediti s neprisotnimi,

Klub Totalitar v zimski idili

oziroma neaktivnimi, kako zmanjšati obremenitev majhne skupine delujočih, kaj narediti s kurjavo, kako priti do denarja..., so bile glavne točke, okoli katerih se je vrtela razburljiva razprava.

Po uvodnem govoru Marka Hrena, v katerem je v bistvu govoril o istem kot ta članek, so se začeli oglašati še ostali, ki jih je bilo okoli šestdeset. Razpustil se je izvršni odbor. Organizacija se je tako razdelila na različne dejavnosti (organizacija prireditev, iskanje sponzorjev, elektrika...), katere so prevzeli v bistvu tisti, ki so že prej sodelovali v izvršnem svetlu. Postali so odgovorni, torej tisti, ki odgovarjajo na vprašanja. Vsak naj si bi poiskal še

potrebno število pomočnikov. Najbolj vroča pa je bila polemika, kaj narediti s tistimi, ki so zasedli prostore skupin, ki niso prisotne na Metelkovi, imajo pa rezervirane svoje prostore. Konkreten primer je klub *Totalitar*, ki je zasedel del prostorov radia Študent, ki so bili še vedno prazni. V dosedanjem prostoru kluba *Totalitar* (to je garaža, ki jo je mestna vlada delno pustila nezrušeno, a se je sedaj pod težo snega začela dokončno podirati), se namreč več ne da izpeljati zastavljenega programa, da o

manjše zanimanje študentov. Prostori na Metelkovi so idealen prostor za različne občudniške dejavnosti in ker je še vedno nekaj prostora, imate možnost izpeljati kakšno idejo, ki jo drugače ne morete. Ali pa pridite vsaj pogledat, kako zgleda cela stvar v živo. Prav gotovo ne tako, kot si predstavljate. Kajti uspeh Metelkove je odvisen tudi od zanimanja ostalih, za katere se v bistvu vse počenja. Če se vam še tega ne da, nehaite jokati, da v tem mestu ni kam iti.

TEKST IN FOTKE TINA HAUSER

Cement

bivanju niti ne govorimo. Do končne odločitve še ni prišlo. Nadaljni razvoj tega problema se bo verjetno razvijal v smeri legitimnosti takšnih zasedb, če neprisotni ne bodo pokazali več zanimanja. Za kurjavo pa naj poskrbi vsak sam po svojih možnostih.

Za nastalo situacijo je krivo tudi od pričakovanja

Preživetje med ruševinami

Prenavljanje ruševin

JE PRIŠLA ZIMA

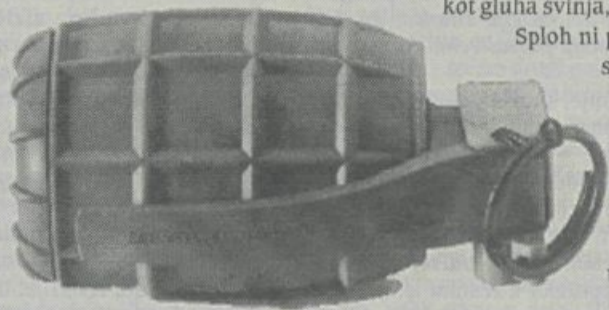
V rumeni hosti se je pot cepila / Izbral sem manj shojeno stezo / In iz tega je prišla vsa razlika.
Robert Frost

SMRT UVODNIKOM!

Draga bralca (ali bralci - če ste že trije), vem, da je pisanje uvodnika izguba, branje pa zapravljanje časa. Lara je nekam izhlapela in ne bo nikoli več pisala uvodnikov. Prebral sem nekaj starih *Jan* in se navdihnil za tegale. *Torej dragi bralci, pred vami je nekaj zelo črnega - prihodnost.* Kaj boste za Pusta? Menda ne Dedek Mraz? Vas samo še on lahko vleče čez turoben konec leta? Če rabite tolažeče laži, nikar ne berite Tribune (polna je laži, ki niso tolažilne). Bližajo se prazniki in še bratje Balkanci se ne koljejo več tako vneto. Ali pa se, le da smo se naveličali jokajočih otrok in iznakaženih trupel. Raje se prepustimo posiljevanju zasneženih nasmeškov in na 99.9 zaokroženih cen. Strah in praznina se dobro prodajata. Narediti bo treba kakšen cirkus. Recimo **kampanjo za ukinitve študentskih bonov** in požig vseh "družbenih" beznic, ki živijo na njihov račun. Pa tista vrsta na Kersnikovi! Od vrst sem vedno dobival mozolje. Zobozdravniki imajo navado, da dvajset ljudi naročijo za ob osmih zjutraj, enemu potem vrtajo po zobeh, devetnajstim pa po glavi. Z boni je isto - stopiš v vrsto in čakaš kot gluha svinja, potem greš Pod lipo in zijaš kot breja ovca.

Sploh ni prostora. Vse gostilne, ki strežejo za bone, so polne. Niti običajen pijanec si v njih ne more privoščiti jutranjega "rum šejka". Kam to pelje, (drage bralke)? Edina dobra plat bonov je ta, da ustvarjajo študente "kot homogeno populacijo, ki zna nastopiti kot eden, če gre za cenejše kosilo." S tem prispeva k "utripu univerzitetne prestolnice."

M. C. ASHTRAY

"SARAJLIJAMA SE MOŽE POMOČI"

Za granatami pada še sneg

Koledarska zima se še ni pričela, pa se jo že čuti na vsakem koraku. Kako preživeti zimo v Bosni in Hercegovini, je vprašanje z malo in mnogimi odgovori. Eksperti predvidevajo mnogo smrti, posebno, če bo vojna tekla dalje in če humanitarni naporji ne bodo veliko uspešnejši kot sedaj.

Prvi sneg v Sarajevu je prinesel prebivalcem bosanskega glavnega mesta nove skrbi. To bo druga vojna zima.

Rojaki, prijatelji in vsi drugi, ki bi želeli pomagati Sarajlijam, lahko pomagajo. Potrudila se je humanitarna organizacija *Deutsch-Islamisches Hilfswerk* IIRO Germany e.V. iz mesta Lennestadt, ki organizira pošiljke zasebnih humanitarnih paketov naslovnikom v Sarajevu.

Da, kako?

Humanitarni paket lahko sami pripravite in ga prinesete v skladišče te humanitarne organizacije v Lennestadtu ali Ljubljani. Če

tega ne želite ali ne morete, lahko vplačate 70 DEM na račun *Deutsch-Islamisches Hilfswerk IIRO Germany* BLZ 462 612 32 Konto 2700, Volksbank Lennestadt, in tam bodo sami pripravili paket. Od vplačanih 70 DEM jih gre 50 za pripravo paketa, ki ga potem pošljejo naslovniku, 20 DEM pa porabijo za pakete družinam padlih borcev, ranjencev, ostarelih in onemoglih. Ko je paket pripravljen, ga pošljejo v NATO bazo v Anconi, odkoder ga UNHCR po zraku odpelje v Sarajevo. Za protiuslugo je UNHCR od IIRO dobil 240 ton hrane. Pakete v Sarajevu dostavlja na naslove dobredelno društvo *Merhamet*. Doslej je na ta način potovalo v Sarajevo dobrih deset tisoč paketov. Kako veriga v resnici deluje, je zaradi informativne blokade težko ugotoviti.

Preden se odločite, če boste pomagali Sarajevčanom, pokličite IIRO in se bolje poučite, da ne bo nesporazumov.

Telefonska številka je 00 49 2723 2061, fax pa 00 49 2723 3075

ZIJAD BEČIROVIĆ

NOVOREVIJSKI BRATJE

Gregor Tomc, urednik na Novi reviji, direktor programa na Mirovnem inštitutu in brat Alenke Puhar, je v intervjuju za Katedro ugotovil, da je osnovni problem Slovenije premalo dobrih piscev in preveč časopisov in revij (*govorili so o Tribuni*). Da se država s tem očitno strinja in meni, da se dobri pisci zbirajo na Novi reviji in Razgledih, lahko razberemo po njeni radodarnosti, saj je Nova revija (skupaj z Razgledi) z dotacijami tako lepo pokrita, kot so bili nekoč zaščiteni kočevski medvedje. S tako udobno podloženo ritjo je lahko govoriti, kako lepo državo imamo. Ali psovati tiste, ki niso pri koritcu, da ne razumejo, da si ljudje nismo bratje. Kdo drug, ki se mu morda zdi, da je v Novi reviji preveč *naduvanosti*, sektaštva, zaprtosti in sploh *bullshita*, bi lahko pomislil, da ima Slovenija kar dosti dobrih piscev, pa zelo malo dobrih urednikov.

LEPO JE BITI NAŠ

Samo Resnik je še vedno besen, ker mu med slovensko "vojno" na TV niso dovolili, da bi kot glavni urednik *Časopisa za kritiko znanosti* odgovoril na nastop Nika Grafenauerja, odgovornega urednika *Nove revije*, ki se je pijan guncal pred kamero in po Resnikovem mnenju s primitivnim patriotizmom sramotil deželo. Kasneje mu Grafenauer ni hotel objaviti krajšega prispevka o dogodku, a pesem o *pijanem patriotu, ki ne zna več odzdraviti, tako srečen je, da je končno pri koritu*, je kasneje izšla v mariborskih Dialogih. *Jebeš manire*, bi rekel Niko, *glavno, da si pri koritu*.

K O L O F O N O

TRIBUNA IZHAJA DVOTEDENSKO. Je časopis za visokokošolska, družbena, politična in kulturna vprašanja, katerega ustanovitelj in izdajatelj je ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE v Ljubljani (ŠOU).

Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, soba 206, telefon 061-319-496, telefax 061-319-448. Uradne ure med 10. in 14. uro vsak dan.

Časopisni svet TRIBUNE: Tone Vidmar, Miran Božovič, Lev Kreft, Darko Štrajn, Antiša Korljan, Janez Drnovšek. Uredniki: Samo Resnik (publicistika, lektura), Manica Ferenc (univerza, študij, izobraževanje) Nataša Novak (kultura in oblikovanje), Lara Lah (reportaže, politika, gospodarstvo), Ksenja Perko (študentski informator - *Nevroza*), Primož Trobevssek (zobotrebcarstvo) in Gorazd Drevenšek, ki je za vse odgovoren.

Prelom: SLOVENEČ; računalniška podpora: Zoran Obradović
VIP: Mojca Preštor; uradne ure od 10.-14. ure. Sprejema naročila na časopis. Cena izvoda je oglatnih 100 SIT, ob naročilu 80 SIT. Naročnina plačljiva 2 krat letno (2 x 900 SIT ali 1 x 1.700 SIT).

Tisk: MIŠMAŠ

Izhaja ob finančni podpori Ministrstva za Kulturo RS, ŠOU in predvsem ob pomoči tržnega oglašanja, zatorej-poslovneži-v pomoči "Tribuna šteje med proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%."

KAŽI POT / VODILO

- 6 "CIVILNA INICIJATIVA"
- 7 ZADNI VELIKI CESAR
- 10 Z JOGO JE ŽIVLJENJE DRUGAČNO
- 11-22 NEVROZZA
- 25 "ALPSKI HORROR" MORANA
- 28 KITAJSKI HOROSKOP
- 29 ČUDEŽ NA VZHODU
- 30 MINGOVSKA MORNARICA
- 31 STRIP

Minister Janša in Geronimo

DLA me je pred leti nagnala kot psihično trajno nesposobnega za vojaško službo, in v četi sem služil le štiri polne dni. Tako si kasneje, ko sem pripravljaval t.i. "Janševo skupino" za poskus prevzema oblasti v ZSMS, nisem niti upal kandidirati za področje "ljudske obrambe in družbene samozaščite" ali kakor koli se je že temu takrat reklo, čeprav me je srbelo, da bi. Pomladi '91 sem - v skrbeh, kaj bo prineslo poletje - prosil Rupla, kot enega bolj normalnih demosocev, naj mi najdejo kakšen popravek v obrambnih pripravah, če take priprave so, pa mi ni želel ugoditi, a v Slavoniji sem tisto jesen in zimo videl nekaj hrvaške vojne, ko sem za avstrijsko študentsko organizacijo pomagal tja voziti zdravila.

Čeprav sem o vojaških stvareh obširno bral, ne vem iz prve roke skoraj ničesar, in morda si zato tega članka ne bi smel privoščiti.

Jeseni 90 sem pisal znanki, ki me je vprašala, kaj menim o Sloveniji brez vojske: "Na to sem vedno prav konservativno gledal, ker se mi je pač zdelo, da se nekaterih stvari ne da odpraviti in da je za družbo edina možnost, da jih držimo v ravnotežju. Verjel sem, da je orožje in možnost ubijanja v imenu skupnosti ena teh stvari. Oz., če se zatečem k stavkom osebe iz nekega romana Paula Andersona -

"Ever since Akhnaton ruled in Egypt, probably since before then, a school of thought has held we ought to lay down our weapons and rely on love. That, if love doesn't work, at least we'll die guiltless. Usually even its opponents have said this is a noble idea. I say it stinks. I say it's not just unrealistic, not just infantile, it's evil. It denies we have any duty to act in this life. Because how can we act, if we let go our capability?"

No, son, we are mortal - which is to say, we are ignorant, stupid, and sinful - but those are only handicaps. Our pride is, that nevertheless, now and then, we do our best. A few times we succeed. What more we dare ask for?"

Tako bom po eni strani zagovarjal razoroževanje držav, po drugi pa vlekel, da bi se vojaške študije in vaje nadaljevale v subvencioniranih društvih za kreativni anahronizem. Mislim, da je pomembno, da razvijemo vojaško pismeno družbo, vendar za to ne potrebujemo vojske, morda le dobro vojaško katedro in od države subvencionirane vojaške tabore. Da bi pa vojska prispevala k nacionalnemu občutju, kar bo verjetno argument v debati (ali že je, političnih dogodkov ne spremljam posebno natančno) se mi pa zdi ponižujoče in umazano."

V vmesnih letih je nastala slovenska vojska in zdi se tudi, da se je ponovila stara jugoslovanska zgodba in gre za obrambo več kot za izobraževanje ali znanost. Torej bi rad, kljub svojim štirim dnevem v uniformi (a z možnostjo, da sem v letih, ko me je to še zanimalo, prebral več relevantnih knjig od Janše ali Švajncerja mlajšega) napisal nekaj dobronamernih pripomb. Zdi se mi namreč, da si Slovenija gradi napačno vojsko.

Težko si predstavljam, da bi država od te vojske pričakovala ofenziven nastop, (razen morda v primeru razpada Hrvaške, ki bi nas lahko potegnil v konflikt s kakšno italijansko invazijo na Istro). Težko si predstavljam, da bi se volilno telo strinjalo, da bi slovenske brigade nastopile v kakšni jugoslovanski vojni. Nisem niti prepričan, če lahko od te vojske zahtevamo, da dolgoročno drži kakšno soško fronto, če bi se Rimu sfuzlalo, kar je verjetno še največja nevarnost, ki lahko zapreti Sloveniji.

Na pamet se mi zdi, da bi za nacionalno varnost lahko kvečjemu želeli oborožene sile, ki bi zmogle v konvencionalnem spopadu na svojem in delno pripravljenem terenu spodjesti prodor dveh NATO divizij ter obenem sejati resne sitnosti ("alarm and despondency") v zaledju nevljudnega sosedu, v omejenem konfliktu pa ovirati teroristične letalske napade in zatreti kakšne desant. Za odvratanje bi bilo to dovolj, in vojska, ki se mora boriti, je s tem že neuspešna.

Trdim, da predvsem potrebujemo dobro lahko pehoto. Kar predvsem pomeni dobre inštruktorje, dobro lahko orožje in osebno opremo (tudi dobre čevlje in bivak vreče) ter smiselno izrabo časa na vojaških vajah, sicer pa ne bi smela biti draga.

Kar se letalstva tiče, velja maksima, da so drugorazredne letalske sile zgolj drago nacionalno zapravljanje.

Zdi se mi, da je slovenski vojski in obrambi dežele v tem času najbolj nevarna prepotentnost njenega obrambnega ministra. Kolikor vidim, si kolega Janša želi obrambni aparat bolj podrediti svoji osebni kontroli, kot je to dobro za ta aparat, za deželo ali za samega Janeza, ki mu je ime Ivan. Kakor se mi zdi, da je treba občudovati Janezovo energijo in zavzetost za obrambo, pa me skrbi, da daje v izbiri sebi zvestim kadrom preferenco pred sposobnimi, in s preveliko osebno kontrolo in morda celo strahovladno duši osebno iniciativo in profesionalno zavest podrejenih. Zdi se mi, da je Janez padel v apostolsko past, in da je zanemaril potrebo po mehanizmih, ki bi korigirali njegovo zmotljivost.

Zdi se mi, da so tip osebja, ki ga ima Janša rad, kaplarji. Ne mislim na podoficirje, ki so s Kruppovimi topovi nekoč proslavili nemški

odločitev vplivala nanje? Z inteligentnim in spodobnim ministrom bi bilo vprašanje irelevantno. A kot sem napisal nekaj številka nazaj, Janeza dobro poznam in ne poznam ga kot dostojnega človeka. Ko sem ob tem slišal za uslužbenca MORS, ki si je iz družinskih razlogov želel prestaviti dopust, in so mu nadrejeni rekli, naj ne nori, ker Janša tega že ne bo podpisoval, in ko smo se konec poletja na Tribuni smejali hinavski plašnosti uradnikov MORS, ko je kolega, "ki je za vse odgovoren", želel posneti intervju z Janšo - se mi močno zdi, da lahko Janezu očitamo še kaj več od rabutanja sosedovih jabolok.

(Upam pa, da je Gorazda epizodica z intervjujem ozdravila nekoliko apologetskega odosa do starega znanca, ki je iz trdega marksista postal veliki up deželne desnice.)

Kot prejšnje, tudi hipotetične bodoče vojne ne bomo dobili brez kombinacije centralizirane profesionalnosti in iniciative od spodaj. Resnica je, da je bila prejšnja vojna izjemna, da je bil napadalec nemotiviran, zmeden, in da ni imel možnosti za učinkovito letalsko podporo. Če bi imeli opravka z resnim letalstvom, posebno z bojnimi "gunship" helikopterji, bi bile stvari lahko drugačne. Hind, apache ali mangusta so lahko strup za teritorialno obrambo, tudi če je ta trezna in "bloodied". JLA na srečo ni imela niti spodobnih jurišnih letal za podporo enotam na tleh. (Če ne bi izseljevali z YU superpersonikom, bi kupili SU-25. Sami so si krivi, da niso imeli payloada.)

Govori se, da si Janša želi ameriških apačev (AH-64) za slovensko vojsko, in ker je že pomagal s številko 4 % GNP, ki da bi bili

Potrebovala bi lastno proizvodnjo municije in rezervnih delov za orožje. Njena udarna moč pa bi bile lahke pehotne skupine, in večina njenih kadrov, tudi častniških, bi bili rezervisti. (Všeč mi je bilo, ko sem bral, da so avstralski zakoni pred 2. svetovno vojno prepovedovali poklicne višje oficirje). Morala bi doseči standard izraelske ali NATO rezerve, morda z dvostopenjsko strukturo, kjer bi bili v resni rezervi honorirani prostovoljci, v splošni rezervi pa ostali obvezniki, ki jih vojaščina ne zanima preveč. Ta vojska bi imela predvsem dobre moderne puške, kakršna je avstrijska steyr AUG, moderne lahke rakete in lahke minomete, pa 105 in 20/30 mm topništvo v občinskih enotah splošne rezerve. Predvsem pa bi moral biti vsak rezervist in večina fizično sposobnih državljanov izšolanih, da se lahko borijo v strelski desetini ali fire teamu (Mark Clark si tako na Koreji ni upal rotirati topničarjev v strelske čete, kjer so bile izgube in potrebe po počitku in svežih ljudeh največje, ker so bili s 14 tedni pehotne šole premalo izurjeni "in ne bi bilo fair do njih").

Država bi se potrudila za obrambno kooperacijo z nevtralcji, kot sta Švedska in Finska, pa tudi Avstrija, in za primerjavo in standard bi uvozili nekaj deset inštruktorjev za pehoto - ex-SAS in podobno, pa tudi kakšnega ex-mudžahedina za pestrost. V vojski, ki se mi zdi optimalna za deželo, bi bil Geronimo z nekaj rojaki nad vse dobrodošel inštruktor.

Še mislim, kot sem pred letoma napisal za albansko Republiko: osrednje obrambno vprašanje šibkih je, koliko karateistov z rjavim pasom je v deželi in koliko fantov je sposobnih v meglenih jesenskih nočeh diskretno in z težkim nahrbtnikom

prehoditi pot iz obleganega domačega kraja do sovražne prestolnice. Od MORS bi pričakoval, da bo malo bolj skrbelo za karate klube.

• "Odkar je Akhnaton vladal Egiptu, morda pa že tudi prej, se masikje drži mišljenja, da bi morali zavreči svoja orožja in se zaneesti na ljubezen. Če nas ta ne bo obvarovala, bomo sicer umrli, a s čistimi rokami. Ponavadi so celo nasprotniki tej ideji priznali, da je plemenita. Jaz pravim, da smrdi. Rekel bom, da ni le nerealistična, da ni le infantilna, pokvarjena je. Zanika, da imamo dolžnost, da v svojem življenju kaj storimo. Kajti - kako naj karkoli storimo, če se bomo odrekli možnosti delovanja?"

Fant moj, smrtni smo - to se pravi, smo nevedni, neumni in grešni - a to so le slabosti. Naš ponos je, da kdaj pa kdaj vseeno damo vse od sebe. Včasih kaj dosežemo. Česa bi si še lahko želeli?"

vojaški stroj v obrambi pred francosko vojaško agresijo. Mislim na folklorno podobico, prekvašeno z zavestjo, da je oficir bog in batina, plašno in brez lastne pameti. V občila je prišel dogodek, ko je komandant tanka na vojaški vaji spregledal Kučana, svojega nominalnega vrhovnega poveljnika, in raportiral Janezu. Neznansko pa me zanima vprašanje: če bi tankist namesto ministru poročal predsedniku, bi bil naslednji dan še poveljnik tanka? Če ima mož ambicije po napredovanju, kako bi drugačna

potrebni za samostojno obrambo, so na listi želja, lepše poimenovanih potrebe, najbrž tudi sodobni lovci. Embarga OZN bo že nekoč konec, in denar bo država že komu vzela.

Obrambna organizacija, ki bi jo rad videl tukaj, bi potrebovala nekaj sodobnih letalnih strojev (recimo po dva para harrierjev in apačev oz. vsaj hindov, ki so dobri za vzbujanje strahu), a predvsem za urjenje pehote, ki bi morala v spopadu poskušati preživeti v situaciji integrirane air-land bitke, ki ji bodo takšni stroji narekovali tempo in neposrednost.

strelska društva in alpinistične odseke, in malo manj razmišljalo o apačih ali večji domači vojni industriji.

Sicer pa smo v civilnih 80-ih menili, da najdemo črto ločnico med dostojno in primitivno državo v razmerju med proračunskimi stroški za obrambo ter onimi za šolstvo & znanost. Druga (in verjetno tudi prva) Juga je po tem kriteriju padla na nos. Morda si bo Republika Slovenija nos raje odrezala, da ne bi padla nanj, a kako bomo potem še lahko ponosni nanjo?

SAMO RESNIK

Policaj uniformo menja...

Nekoga večera sem se po kozarcu piva odpravil scat, pa me je pri šanku ustavil policaj in zahteval dokumente. *Povem mu, da jih iz načelnih razlogov ne nosim s seboj in naj me raje ne tika, ker mi gre to močno na živce, nakar "smo" zvedeli, da "nas" ni nihče tikal.* Vprašal "nas" je še po "imenih in priimekih". Ko sem odlajnal osebne podatke, me je organ vprašal, če "imam kaj s seboj". Sem vprašal, kaj s tem misli, pa ni bil pri volji odgovoriti in je hotel zvedeti, koliko sem visok. Takoj sem se zlagal, da merim 180 cm (*"Lying to the police comes automatically."*). Ampak to ni bilo dovolj, ker je orožnika zanimalo tudi, koliko denarja imam s seboj. Tu sem potegnil črto, dobil seštevek in na glas izračunal, da to policije prav nič ne briga. Niti kako in kdaj sem prišel v gostilno, ker smo v svobodni deželi, kjer grem kadar hočem in kamor hočem. Pri tej nekomunikativnosti je organ sklenil, da pojdem z njimi na postajo (bili so štirje). Prijatelja za šankom sem še zaprosil, naj pokliče domov in pove, da me je ugrabila policija, potem pa sva se še z enim občanom vsedla na klop v marici in se globoko zamislila v popolni temi (*enega sem spustil, da ni prišlo do popolne čutne deprivacije*). Običajno mi je treba vse pripeljati do riti in tudi tokrat sem imel do vrat policijske postaje le nekaj korakov. Preden sem vstopil, sem skrbno obrisal noge, če se mi je spotoma na podplate nalepil kakšen kilogram heroína ali zaboj orožja. Pospremili so me

v majhno sobico in me povprašali po mojem domačem telefonu. Čez minuto sem zvedel, da je moja identiteta preverjena in lahko grem. Pozanimal sem se še za identiteto miličnika, ki me je zdaj gledal malo manj neprijazno in celo povedal svoj priimek (ta naj ostane skrivnost - če imaš eno samo črtico na rami, se ne spodobi, da te vlačijo po časopisih).

Odkorakal sem nazaj do svoje napol prazne steklenice piva in bil sicer zadovoljen, da nisem padel po stopnicah in se z zobmi lovil za pločnik, ampak pivo je bilo še vedno preveč grenko. Spet sem se spomnil vseh starih izkušenj z ljudsko milico. Prva in odločilna me je doletela pri šestnajstih, ko sta me dva ljudska miličnika zvečer, ko sem se vračal iz šole, popolnoma brez razloga odvelkla na postajo, me tam malo pretepla in maltretirala nekaj ur. Pozno ponoči so me drugi policaji pripeljali domov in tastarim rekli, da sem bil "sumljiv". Po tem dogodku sem postal skrajno nedovzeten za trditve, da so policaji fejest fantje, ki za majhen denar opravljajo umazano delo.

Druga omembe vredna izkušnja je spet iz srednje šole. Organi pregona so iskali avtorje nekih neonacionalističnih grafitov in so me prišli iskat v šolo. Bil sem še na avtobusni postaji, ko je za mano prisopihal eden od profesorjev, ki ga je uslužna ravnateljica poslala za menoj. Uslužna ravnateljica nama je potem s kriminalistom

celo vljudno odstopila svojo pisarno. Bil sem še zelen in neumen - *inšpektorju bi moral razložiti, naj gre v rit in naj mi ne teži po šoli, ker mu razen priimka in imena ne mislim prav nič povedati.* Namesto tega sem se zapletel v debato o nacionalizmu, ki ji tovariš detektiv ni uspel slediti - govoril sem o Sartru in Frommu. *Na koncu me je nerodno nagovarjal k špiceljstvu in pri tem še bolj nerodno izdal svoj priimek (vse sem vas popisal!),* nakar je jel jemati slovo in ničesar bi takrat ne mogel pogrešati manj.

Naslednja izkušnja, ki je dokončno utrdila moje prepričanje glede lika pripadnika policije, pa se je "prišestila" še v rosnih časih slovenske pomladi, ko so miličniki čez noč postali policisti in naši bratje za skupno stvar, katerim je bilo naenkrat dovoljeno izraziti svoje slovenstvo, svoj nacionalni ponos in seveda tudi najnižje šovinistične strasti. Takrat sem se res "z zobmi ujel za pločnik" in začutil čevljev v rebrih. *Še danes sem hvaležen Bogu, da sem ostal priseben in nisem vračal udarcev.* Ponos pa je bil docela neprebavljiv in sem tako varuhom reda naredil publiciteto v časopisu. Povabljen sem bil na identifikacijo, kjer so me soočili s storilci, ostalo je bila stvar "internal affairs".

Primerov bo dovolj. Gotovo imate tudi sami dovolj izkušenj in premalo jajc, da bi se usedli za mizo in s hladno glavo napisali svojo zgodbo. Če bi se namenil zbrati tovrsten material, bi samo pri znanjih našel gradiva za par telefonskih imenikov (upoštevajte seveda, da se družim izključno s preprodajalci mamil, zvodniki, cipami, tatovi, morlici, trgovci z orožjem...).

Običajno jamrate, da tako to je; da jim nič ne moreš; da je bilo vedno in povsod tako. Delno se strinjam - tako je; ni pa res, da jim nič ne moreš; vedno in povsod je bilo tako - od Teksasa pa do Anglije človek lahko umre od brca policijskih škornjev. Krivi ste pa sami, ker se pustite zajebavati vsakemu objestnemu mladeniču v uniformi. S prijaznim bodite še bolj prijazni, z nesramnim še bolj nesramni, z nasilnim še bolj nasilni. Recept je zelo strupen in zakoni najbrž pravijo drugače, a te pišejo tisti, ki jih lahko vedno kršijo. Sploh pa jebeš takšno državo, kjer še pravniki ne vedo, kaj je HABEAS CORPUS.

M. C. ASHTRAY

BLAGOR UBOGIM & UBOGIM NA DUHU

Gospod Poštenjak iz Ljubljane nam je poslal kartico z več klicaji in sporočilom, da se ne bo naročil na Tribuno, ker jo delamo sami komunisti. Po natančnem holmesovskem postopku smo (z nekaj pomoči prijateljev iz fidžijevske obveščevalne službe) ugotovili, da je g. Poštenjak uporabil lažno ime. *V resnici se piše Butelj.*

SVETO IN DEMOKRATIČNO IN BUM!

Slišali smo, da naj bi bil filozof Tine Hribar, poudarjevalec svetosti življenja, urednik Nove revije, sivi demosevec in Demokrat, pred leti tudi zadnji partijski sekretar, ki je po fakulteti še hodil s pištolo za pasom oziroma v žepu.

Tak umetni penis je bil svoj čas tudi pri univerzitetnih partijcih kaj popularen.

PUZI I ČUTI!

»Tudi tako redne, dobre in raznovrstne prehrane še niste imeli in je skoraj gotovo ne boste imeli nikoli več v življenju. Čakajo vas zdravniki in ambulante, kjer bodo vedno imeli čas za vas in za vaše težave.«

Od nabornika do vojaka
(letak Ministrstva za abrambo)

Tradicionalni kravji bal za Bežigradom

VSAK ČETRTEK

OD POL OSMINE DO POLNOČI

97.3 MHz

97.3

ZAKAJ POSLUŠAŠ KRŠ?

1. KRŠ je najslabša radijska oddaja
2. Vsak četrtek je še slabša
3. Ta četrtek bo najslabša

4. Tudi tukaj piše ašbalsjan

P. S.: Nikoli ne more biti tako slaba, da nebi mogla biti še slabša (ponaredil KRŠ)!

DRŽAVA SLOVENIJA, CIVILNA INICIJATIVA

Ljubljana-München-Paris-London-New York-Sidney-Buenos Aires-Madrid-Rim-Dunaj-Ljubljana

Obvestilo Slovenkam in Slovencem!

Nekatere zahodne obveščevalne službe, ki intenzivno spremljajo kršenje trgovskega in vojaškega embarga proti Srbiji in Jugoslaviji, po odkritju orožja na mariborskem letališču sklonejo napraviti nekaj več reda v celotni zadevi. Ocenijo, da Slovenske tajne službe niso sposobne preprečiti pretoka mednarodnega kriminala preko Slovenije, saj sta vojaška in civilna služba nesposobni in med sabo sprti, policija pa je korumpirana in pod vplivom ključnih akterjev tistega dela slovenske oblasti, ki posredno pomaga pri dobavah strateških surovin Srbiji. Zato se odločijo, da skupini Slovenskih ljudi, v katere imajo dolgoletno zaupanje in ki ima zveze širom celotnega sveta, ponudijo vrsto obveščevalnih podatkov o delu nekaterih politikov, gospodarskih predstavništva slovenskih podjetij v tujini in slovensko-srbskih gospodarskih družb v Avstriji, Nemčiji, Švici, Italiji, Rusiji, Ukrajini in na Cipru, ki omogočajo ekonomsko preživetje Jugoslavije.

Skupina si v dramatičnem ambientu nadene ime CIVILNA INICIJATIVA in vsled velike nesposobnosti teko levih, desnih kot sredinskih političnih strank začne prepričevati javnost o obstoju udobomafije ter na podlagi posredovanih informacij razgaljati njeno ozadje. Danes, v sredi septembra, vam posreduje prvo obvestilo.

Zabavno branje

Tekst že nekaj časa v fotokopijah tava po Sloveniji in vsi pomembnejši ljudje so ga prebrali, ali pa vedo o stvareh iz prve roke. Tiskamo ga torej v veselje radovednih bralcev brez zvez. Resničnost konkretnih podatkov v njem nas niti ne zanima, in kar se nas tiče, je vsaka podobnost s kakšno sedaj ali kdaj prej živečo osebo nenamerna in zgolj naključna. Tekst jemljemo kot osnutek (outline) za literarno delo, podobnih političnih kriminalk pa v SLO itak manjka. Njegova anonimnost nas le veseli, saj se je neznan umetnik odrekel honorarju.

se mu tako zahvalil za nekatere stare usluge. Gorenje je bilo sanirano na državno-birokratski način iz proračunskih sredstev, sredstev rezerv in sredstev bank. Sanacija je stala Slovenijo 113 milijonov ameriških dolarjev. Kot direktor Gorenja je bil po partijski liniji zadolžen tudi za Celjsko regijo. Eden prvih Hermanovih ukrepov v Gorenju je bil ideološki. Vse intelektualce je po kitajskem vzorcu poslal na tlako za stroje, da bi tako spoznali fizično delo. France Popit ga je za ta korak posebej pohvalil.

HERMAN IMA RAD DENAR

Materialno si je Herman Rigelnik dobro opomogel. Veliko hišo v Mežici je popolnoma obnovil in jo zelo luksuzno opremil. Tja večkrat zahajajo Kučan, Popit, Zemljarič in Dolanc. Po srečanju pri Najeovski lipi avgusta 1993 je Herman na svoj dom povabil Kučana in ga zadržal v daljšem prijateljskem pomenku o ukrepih proti nasprotnikom demokratično izvoljene neokomunistične nomenklature.

V letih 1988 in 1989 si je Herman zaželel vikend na Braču. Gradil mu ga je Branko Vrščaj, ki je bil direktor predstavništva Gorenja v Splitu. Večina stroškov za izgradnjo privatnega vikenda je šla na račun predstavništva Gorenja. V zameno je Herman pomagal Vrščaju, da je predstavništvo pospešeno sprivatiziral.

Ko je prevzel direktorovanje Gorenju, ga je sprva šofer dve leti vsak dan s službenim avtomobilom vozil iz Mežice v Velenje. Šofer Gorenja je po potrebi zapeljal na morje ali letališče tudi njegovo ženo, sina in prijatelje. Potem se je Herman odločil, da bo čez teden stanoval v službenem stanovanju v Topolščici. Pridružila se mu je tudi žena, ki je bila zaposlena v ERI Velenje ter sin, ki je obiskoval šolo v Topolščici. Ker pa je Herman cenil denar, si je kljub temu dal obračunati dodatek za ločeno življenje in to za dve leti nazaj. Ko je usahnila državna blagajna, je Herman začutil težave, ki prihajajo, in elegantno odstopil z mesta direktorja Gorenja. Podjetje je zapustil v razpadajočem stanju. V času njegovega direktorovanja ni bil razvit niti en sam nov proizvod, mnogo uspešnih artiklov pa je skupaj s podjetji odšlo proč od firme. Po Kučanovem nasvetu je Herman najprej nameraval sprejeti mesto namestnika direktorja SMELTA. Ker pa se je izkazalo, da direktor Smelta, svak Milana Kučana, Žagar, še ne namerava tako hitro v penzijo in ker je Herman pričakoval krvav razplet jugoslovanske krize, se je raje odločil za varno in lagodno službico v tujini in sprejel mesto predstavnika Ljubljanske banke v Münchenu. Tam ni opravljal samo tega posla, temveč je nadzoroval upravljanje z ogromnim premoženjem tako imenovanih Mačkovi podjetij in skladov, ki so bili desetletja nalagani v tujini, še posebej pa okrepljeni z močnimi prilivi v prvih mesecih leta 1990, ko se je skrivljal denar pred volitvami in morebitno zmago Demosa. Zaradi Mačkove starosti in upadanja njegovega vpliva je prihajalo do samovoljnih poslovnih potez nekaterih posameznikov v organizaciji teh podjetij, ki so imela centralno upravo v Münchenu in Rigelnik je bil določen kot prava oseba, da zadevo uredi. Nekaj časa je nastopal celo kot nekaj predstavnik Slovenije, zato so se mnogi zdomci javno pritožili na slovensko zunanje ministrstvo.

Ker Herman ljubi zunanji blišč, je zahteval, da se poslovni prostori predstavništva uredijo po zadnji modi. Ljubljanska banka, ki je v veliki krizi, kljub vsemu odobri za preureditev pisarn 400.000 nemških mark. Notranjo opremo naj bi prispevalo Gorenje, vendar se je direktor Gorenja Jože Stanič temu uprl. Zato pa je bilo radodarno podjetje NTU Slovenj Gradec in njegov direktor Roman Grah. Direktor Grah te usluge ni mogel odkloniti, saj Rigelnik natančno pozna njegovo vlogo v poslih z beograjskim Progresom preko Ernesta Viga. Transakcijo z opremo je izvedla finančarka NTU Slovenj Gradec Erika Špeglič, ki je bila pred tem članica Rigelnikove ekipe v Gorenju. Hermana, Graha in Špegličevo povezuje tudi skupna firma v Slovenj Gradcu, pri kateri sodeluje Rigelnikova žena Živana.

Rigelnik ob odhodu v München tja preseli tudi družino. Ženo Živano, rojeno leta 1953, po nekaterih virih po narodnosti Srbkinjo, po drugih črnogorko in sina Mateja, rojenega 1981. Naselijo se v razkošni vili na Smetanovi ulici 8c, za katero plačuje najemnino, ki znaša več kot 6000 DEM mesečno. Ljubljanska banka. Herman si kupi tudi mercedes. Pravzaprav mu ga kupi podjetje NTU Slovenj Gradec za 95.000 DEM in ga podari v uporabo. To je bil takrat najdražji avto, ki ga je bilo mogoče kupiti v Jugoslaviji. Kompenzациo podjetju NTU zagotovi firma Quelle (in deloma Danfos). V tem času Herman rešuje zaplete, ki se pojavijo s podjetjem Gorenja v Pragi ter njihovo firmo Sidex iz Pariza. Spomladi 1992 Herman obhaja svojo petdesetletnico. V znani gostilni pri Laškem ga s svojim obiskom počasti tudi sam France Popit.

V začetku januarja 1991 ima Herman zgodovinsko priložnost, da se vpiše z zlatimi črkami v zgodovino Slovenskega naroda. Dolgoletni prijatelj iz Srbije, ki je član Zbora združenega dela Srbske skupščine, mu ob telefonski čestitki za Novo leto in potem, ko mu Herman razloži svoj odklonilni odnos do pravkar izglasovanega plebiscita *Za samostojno Slovenijo*, površno zaupa, da si je Srbija zagotovila "manjšo, vendar v tem trenutku nujno potrebno dodatno vsoto" z vdorom v jugoslovanski monetarni sistem. Herman se odloči, da tega ne sporoči javnosti ali slovenski vladi, temveč pokliče Kučana. Kučan je o tem že slišal, saj ga je že 29. decembra 1990, dan po tajni seji Srbske skupščine, o vsem obvestil Mitja Gaspari, takratni viceguverner Narodne banke Jugoslavije in sedanji slovenski finančni minister, pa tudi sestra (obe Kučanovi sestri sta poročeni s Srboma in živita v Beogradu, njuna moža pa sta na visokih mestih v srbskem oziroma vojvodinskem gospodarstvu), je omenila nenadna izplačila pokojnin in socialnih nadomestil ob Novem letu. Milan Hermanu pove, da si bo Srbija na podlagi sklepa v tajnem uradnem listu vzela 20 milijard dinarjev oziroma milijardo in pol dolarjev iz jugoslovanskega denarnega trga. Kučan naroči Hermanu, naj o vsem skupaj molči. Naj se s tem problemom kar pozabava Demosova vlada, če bo to sploh kdaj prišlo na dan, da ne bo razmišljala o neumnostih in avanturističnih scenarijih odepitve. Da bi taka informacija lahko preveč "podžgala protijugoslovansko in protikomunistično razpoloženje v peoplebiscitni Sloveniji". Ko škandal z vdorom Srbije v monetarni sistem precej kasneje vseeno pride na dan (*denar je bil v tem času že porabljen*), Herman v prijateljski družbi pripomni: "so pa dolgo rabili, da so jih odkrili".

Herman se v burnih časih pred nastopom JLA v Sloveniji potuhne v Nemčiji. Ko v Slovenijo vstopi vojna, Hermanu še na misel ne pride, da bi prišel domov in pomagal domovini. Ostane lepo na varnem, predstavništvo Ljubljanske banke v Münchnu pa lepo sodeluje tudi z nekaterimi srbskimi firmami. Na posebno prošnjo Milana Kučana Ljubljanska banka omogoči Budmirju Lončarju, zunanjemu ministru Markovičeve vlade, ki je izdala sklep o uporabi JLA v Sloveniji, dvig 200.000 DEM deviz, ki jih je spoštovani minister imel na računu te banke. Navadni smrtniki, še posebej državljani Slovenije, ki ne poznajo Milana Kučana, tedaj lahko dvignejo le po 500 DEM svojih prihrankov letno.

Maja 1992 Rigelnik na zahtevo Kučana stopi v vlado dr. Janeza Drnovška in prevzame mesto podpredsednika za gospodarstvo. Najprej okleva, saj verjame, da je sam mnogo sposobnejši gospodarstvenik od Drnovška, vendar se po svetu z Zemljaričem in Popitom vseeno odloči, da bo odšel v Ljubljano. Družina kljub temu ostane v Münchenu v službeni vili in najemnino zanjo še vedno vse do konca leta plačuje Ljubljanska banka. V poslih v Nemčiji ga zamenja Kandus iz predstavništva banke v Frankfurtu.

V Drnovškovi vladi se Rigelnik samo navidezno angažira kot podpredsednik za gospodarstvo. Največ energije posveti problemom okrog urejanja Mačkove zapuščine za čas "po Mačku", večanju svojega osebnega premoženja ter pripravam na lastninjenje nekaterih vnaprej izbranih podjetij. O Drnovšku nima dobrega mnenja. Večkrat je o njem dejal, da je popolnoma neučinkovit, da preveč potuje in skrbi samo za svojo slavo. Herman v skladu za razvoj skonstruiral ogromno podjetij z namenom, da bi tako dobil monopol nad kadrovanjem velikega dela slovenskih direktorjev.

KUŽA HOČE POHVALO

Herman Rigelnik se v gospodarstvu in politiki uveljavlja predvsem kot samodiscipliniran organizator, ki spornih potez nikoli ne vleče naravnost. Sam ni sposoben niti sproducirati, niti oblikovati ideje. Pri delu se zato naslanja na poslušne ekipe, ideje in navodila za delo pa vedno dobiva od zgoraj. Zelo rad nastopa na različnih shodih z dolgimi govori, ki pa jih nikoli ne pripravi sam, ➔

HERMAN RIGELNIK (1942 - Mežica, Slovenija)
(naš vzor je Mladina)

VELIKI OČETOV VZORNIK

Hermana Rigelnika rodijo 29. marca 1942 v Mežici. Oče je šofer avtobusa. Ime dobi po nemškem vzorniku Hermanu Goeringu, desni roki Adolfa Hitlerja. Po vojni se starši izgovarjajo, da je bilo tako ime tudi nekemu daljnemu predniku. Herman je sin edinec, ki ga starši razvajajo. Nad sabo priznava samo očeta. Kasneje ta odnos prenese na Franca Popita, ki ga sprejme kot političnega očeta. V šoli je Herman dosegal spremenljive rezultate. Nikakor ni mogel narediti diplome, zato se je, ko je bil star okrog trideset let, očetu zlagal, da je že diplomiral. Oče je priredil slovesnost, vendar je bila prevara odkrita. Diplomiral je precej kasneje. Najprej se je zaposlil v podjetju Muta, nato v Metalni Maribor. Ko je postal politično opazen in aktiven v Komunistični partiji, so ga poslali v Celje za direktorja Kovinotehne. Od tam ga je Janez Zemljarič na priporočilo Popita vzel v Izvršni svet (vlado) SRS kot sekretarja za industrijo in gradbeništvo. Po veliki blamaži s Kortingom ga je partija poslala za prisilnega upravitelja Gorenja. Ekipo za prisilno upravljanje Gorenja je Rigelnik sestavil po nasvetih Franca Popita in Janeza Zahrastnika. Tako je vanjo poleg nekaterih pokornih strokovnjakov iz Gorenja vključil Ivana Žagarja (Ravne, CK ZKS), Aleša Ilca (OK ZK Celje, CK ZKS), Osoleta (Unior, CK ZKS), Janeza Miklavčiča (CK ZKS) in druge preverjene kadre. Ko je kot neuspešni oče usmerjenega izobraževanja propadel Emil Rojc, ga je Rigelnik zaposlil v Gorenju. V predstavništvu Gorenja v Italiji je zaposlil bivšega sekretarja IS za finance Rudija Žepiča in

➔ ampak mu jih piše vdan član z doktorskim pedigrejem iz njegove vodstvene ekipe iz Gorenja. Njegov cilj nikoli ni bil uspešno gospodarstvo, temveč politična pohvala svojega šefa.

Nesporno vodstvo je dolgo časa priznaval samo Popitu in deloma Zemljariču, ker ga je sprejel v vlado. O Kučanu dolgo ni imel dobrega mnenja, češ da ima določeno intelektualno moč, nima pa dobrih operativnih sposobnosti. V času spora med Kučanom in Popitom je podpiral slednjega. *Kučana je tudi obtoževal, da preveč kalkulira v zvezi s četverico, da jih je najprej dal zapreti, potem pa ni bil dosleden v svoji liniji.* Pred širokim krogom vodilnih ljudi v Gorenju je v času Procesa, Roške in Odbora poudaril, da bi morali Janšo, Borštnerja in Bavčarja zbrisati za vedno. Večkrat je izrazil bojazen, da se Kučan ne bi "zakalkuliral" s svojo strategijo ohranitve večinskega vpliva preko navideznega sestopa z oblasti.

Šele ko je Kučana februarja 1990 nesporno podprl tudi Ivan Maček Matija in ko mu je primat priznala praktično celotna stara garnitura vključno s Popitom in Kraigherjem, ga je tudi Rigelnik sprejel za vodjo. Pred volitvami leta 1990 je Herman organiziral obisk Kučana v Gorenju, ki ga je televizija prikazala kot spontan razgovor z delavkami v proizvodnji. Kučan je dejal, da ga ne zanima niti poslovanje niti problemi, temveč le to, da ga delavci v proizvodnji, predvsem ženske, vidijo. Ob koncu obiska je Herman pred vodstvom podjetja, predstavniki partije in sindikata zagotovil Milanu, da bodo vsi glasovali zanj.

Herman na zunaj deluje trdno in odločno, vendar je po naravi plah in negotov, in se boji odkritih spopadov in soočenj argumentov. Zato skrbno pazi na svoje izjave in se izogiba javnih konfliktov. Ljudi okoli sebe deli na zaveznike in sovražnike, po načelu, kdor ni zanj - je proti njemu. S temi zadnjimi ravna po Zemljaričevem nasvetu, da je treba nasprotnika dotolčiti do kraja in da se dela ne sme opraviti le polovično.

RAD IMA ZVEZDO IN KADIJEVIČA

Politična kariera Hermana Rigelnika je od samega začetka vezana na Komunistično partijo, ki mu je omogočila vse, kar je v življenju dosegel. Z njeno pomočjo se je prebil v vrh peščice ljudi, ki že deset let upravljajo z večinsko finančno, gospodarsko in v pretežni meri tudi politično oblastjo v Sloveniji. *Herman je bil zelo navezan na Jugoslavijo.* V zadnjih letih pred osamosvojitvijo je večkrat energično nasprotoval omenjanju besede "Slovenija" in zahteval pri napisih striktno uporabo besede "Jugoslavija". Bil je osební prijatelj nekaterim vidnim srbskim politikom in generalom JLA, ki jih je gostil v reprezentančnih objektih Gorenja. Večkrat se je v družbi pohvalil, da je bil nekoč tri ure na razgovoru pri Veljku Kadjeviču, zunaj pa so med tem na sprejem čakali drugi generali JLA. Pred nastopom Markovića za predsednika zvezne vlade mu je Kadjevič svetoval, naj *Slovenija namesto Markovića predlaga njega za mandatarka.* JLA bi ga kot prepričanega Jugoslavana podprla kot najboljšo varianto. V Sloveniji predlog ni bil resneje obravnavan, ker niso želeli konfliktov s Hrvaško. Kasneje ga je Markovič povabil v vlado, vendar je Herman ponudbo zavrnil, češ da bi kvečjemu on lahko vzel Markovića v svojo ekipo.

Tik po volitvah decembra 1992 je Herman računal na možnost, da bi on postal mandatarka namesto Drnovška (na razgovoru z gospodarstveniki v Velenju tik pred volitvami sta tako Rigelnik kot Drnovšek zagotavljala, da *LDS, če bo zmagala na volitvah, ne bo šla v revizijo lastninjenja*). Imel je vso podporo Jožeta Školjča in Vike Potočnik, vendar Kučan te variante ni vzel resno, saj bi prinesla spor z Drnovškom, z nepredvidljivimi posledicami. Drnovšek mu je najprej ponudil mesto predsednika državnega zbora, kar je Hermana močno užalilo. Zahteval je posredovanje Kučana, ki pa je računal, da mu Herman lahko zelo koristi na mestu predsednika Državnega zbora, kjer bo treba sprejeti ali blokirati vrsto usodno pomembnih zakonov, poleg tega pa predsednik državnega zbora po ustavi v odsotnosti nadomešča tudi predsednika republike. Tako je po posvetu pri Dolancu v Martuljku predsednik poslanske skupine LDS Jože Školč predlagal za predsednika Državnega zbora ravno Hermana, kar je bilo za vse veliko presenečenje, saj se je večinoma računalo na to, da bo zaradi gesla "Zgodba o uspehu" ostal podpredsednik vlade za gospodarstvo. Herman je po oblikovanem sporazumu med LDS in SKD razkačeno zavrnil možnost, da bi imel v vladi enak status kot predsednik SKD Lojze Peterle, do katerega celo javno težko skriva zaničevanje. Mnogo rajši ima *Edvarda Staniča, glavnega tajnika krščanske demokracije*, za katerega trdi, da je bil kot vodja kadrovske službe v Salonitu Anhovo povsem "njihov", da jim je naredil veliko koristnega in da ima prav Stanič, ne pa Drnovšek, glavne zasluge za uresničitev Kučanove zamisli o veliki koaliciji. Herman se toplo nasmeje, ko pripoveduje o mukah, ki so jih imeli *primorski baroni* (Vižintin, Kovačič, Šinigoj in Lovec), da so prepričali Staniča, kako je njegova dolžnost, da gre pred volitvami v Ljubljano in "pomaga" krščanski demokraciji pri iztrebljanju antikomunizma, potem pa da je bil tako uspešen, da je celo Peterle začel govoriti, da so sredinska stranka. Tudi Nace Polajnar je Hermanu všeč, saj nekdanji *semeniščnik*, ki je potem krepko "grešil", rad pride k šefu na pogovor. (...)

MORDA PRIHODNJIC ŠE DALJE

Zadnji veliki cesar socializma

Na omizju (8. 11. 93) je Drnovšek, predsednik slovenske vlade, očital Marjanu Podobniku, da se ne bori za pravičnost, ampak zato, da bi prišel v vlado. Med drugim ga je "veliki brat" nagnal tudi domov.

Ne skrbi me Drnovškov primitivni nastop. Prav tako se ne čudim njegovi konfuzi na omizju. Zaveda se, da so mu dnevi šteti.

Skrbi me nov mandatarka vlade, ki ga bo moral imenovati še ta parlament.

Pa pogledajmo, kakšen ne bi smel biti ta mandatarka:

1. Drnovšek se je pojavil na slovenski sceni kot "Anti Bulc", edina alternativa Marku Bulcu za predsednika Jugo predsedstva. Ni bil izvoljen od ljudstva, ampak ga je predlagala SZDL, ki ga je potrdila za predsednika po neke vrste socialističnemu referendumu med dvema kandidatoma. SZDL je seveda izločila vse nevarne, nepravoverne, recimo jim kar resne protikandidate kot Vinka Vasleta ali Mojco Drčar Murko. 2. Drnovšek je svojo kariero začel v mutnih vodah Balkana. Za Balkan je značilno, da se vsi posli sklenejo pod mizo. Njegov mandat je zaznamovan z začetkom propada Jugoslavije in s pričetkom uporabe nasilnih sredstev "v svrhi ohranjanja miru in integritete socializma in federacije". Uvrstimo ga lahko med zadnje socialistično komunistične veljake nestalinističnega tipa, čeprav v njegovih časih še kar poteka masaker Albancev na Kosovu.

3. Po izteku mandata v predsedstvu SFRJ je bil v beograjskih krogih povsem odvečen. V tem času so tudi po Beogradu začele krožiti govoriče o njegovem šiptarskem poreklu (po očetu). Ker se je medtem slovenska politična scena že sprofilirala in so nekateri pionirji slovenske pomladi že zasedli predsedniška mesta v strankah, parlamentu in vladi, se politično ni opredelil, čakaajoč na zanj ugodnejši razplet. 4. Ob vojni na Slovenijo ga ni videti, dokler ga ne angažira Kučan za posredovanje v balkanskih vodah. Z jugo klavci in karikaturo Markovičem išče skupen jezik za začetek zavlaščevanja razvoja dogodkov v tem delu Evrope. Mirno lahko rečemo, da sta tudi ta politika popuščanja jugoarmadi in benigni stil reševanja krize, kot je bil Drnovškov, pripeljala do masakrov, ki še zdaj razsajajo po Balkanu.

5. Po mednarodni priznavi Slovenije se je moral odločiti za eno izmed političnih opcij, če ni želel politično umreti. Zanj se potegujejo tako reformirani komunisti kot reformiran komso-mol, po nekaterih verzijah pa se je pogovarjal tudi s krščanskimi demokrati. Odloči se za bolj zanesljivo varianto, seveda šele, ko mu ponudijo ustrezno visoko funkcijo v stranki, ki je med tem opravila vse transformacije iz generacijske (mladinske) v politično stranko (stranko mladih "podjetnikov"), za trajnejši uspeh pa je potrebovala še resnega predsednika. 6. Mandatarka vlade ne postane po volitvah (kot včasih ni postal predsednik predsedstva SFRJ na volitvah), ampak po političnih spletkah med strankami in po pogovorih na štiri oči s potencialnimi koalicijskimi partnerji. Pokaže, da bi za oblast storil vse. 7. Da bi za oblast res storil vse, dokončno dokaže po zlepljenju koalicije, ki jo je sestavljal celo večnost, nekajkrat pa uspešno nategnil tudi svoje politične partnerje. Z zadnjim velikim cesarjem socializma se prične vsesplošna stagnacija Slovenije. Ljudje padejo v malodušje, brezperspektivnost, vsi razvojni pokazatelji kažejo intenzivno upadanje.

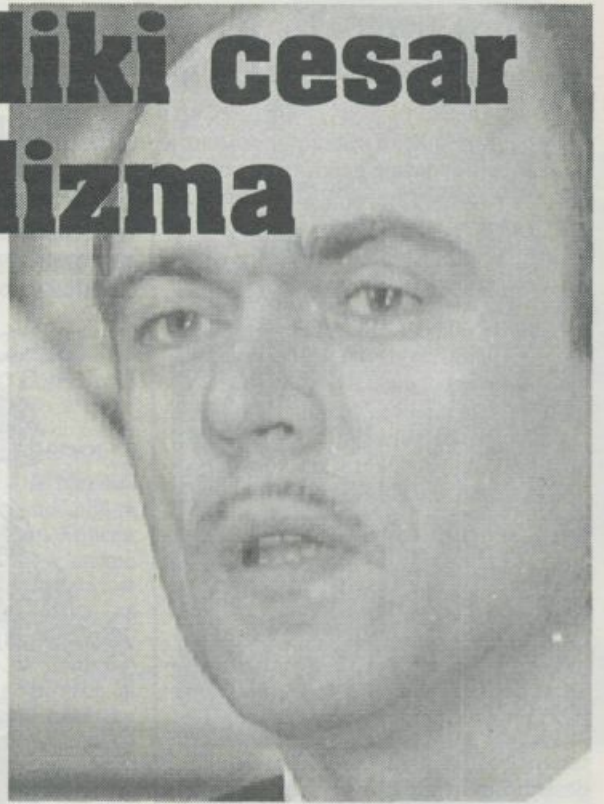
7. Da bi za oblast res storil vse, dokončno dokaže po zlepljenju koalicije, ki jo je sestavljal celo večnost, nekajkrat pa uspešno nategnil tudi svoje politične partnerje. Z zadnjim velikim cesarjem socializma se prične vsesplošna stagnacija Slovenije. Ljudje padejo v malodušje, brezperspektivnost, vsi razvojni pokazatelji kažejo intenzivno upadanje.

Pa pogledajmo, kakšnega mandatarka bi potrebovali:

1. *Samoinicativnega, ki ga ne bi vodil samo tok časa. Takega, ki bi načel tudi tiste probleme, s katerimi se zdajšnja politika še ne ubada, ker bi si z njimi nakopala samo delo.*
 2. *Dovolj samosvojega, da se ne bi spuščal v cenenost trikov političnih strank, ki se sedaj ukvarjajo same s seboj in z aferami, ki si jih ne upajo spregledati.*
 3. *Optimizem vlivajočega, ki bi z besedami in dejanji odvrnil ljudi od malodušja in jih pognal k ustvarjalnosti.*
 4. *Dovolj poštenega, da bi mu bila osebna in strankina integriteta in program pomembnejša od boja za oblast za vsako ceno.*
 5. *Toliko karizmatičnega in samosvojega, da bi Slovenija nekaj pomenila tudi v svetu. Toliko, da bi razrešila nekaj svetovnih problemov iz bližnje okolice.*
 6. *Toliko priljubljenega, da bi ga morala politična konkurenca dovolj časa pustiti pri miru.*
 7. *Tako delovnega, da bi se morali ljudje kar ravnati po svojem premierju.*

In kdo je že vse kandidiral za mandatarka? Ti zagotovo nimajo več možnosti:

- Lojze Peterle
- Marko Voljč
- Igor Bavčar
- Janez Drnovšek
- in vsi bivši veljaki iz časov socializma

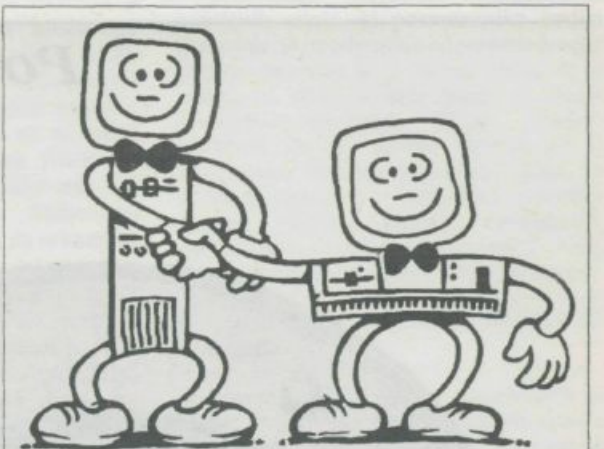
In kdo še ni bil nominiran za to častno funkcijo?

- Janez Podobnik
- Janez Janša
- Miša Molč
- Bojan Krizaj
- Mateja Svet.

Tribuna stavi na slednje kandidate. Pa vi?

Poslajte nam predlog svojih kandidatov. Z najbolj pogosto predlaganim kandidatom bomo naredili intervju, nekaj kasneje pa tudi novega predsednika slovenske vlade. Sicer pa Slovenci znamo dokazati, da, vedno kadar je treba, držimo skupaj.

FILIP DOLENC ML.

GAMBIT Trade, Ljubljana, ☎ 061-13-11-318
 inženiring, prodaja, servis in svetovanje
MONITOR, Jesenice, ☎ 064-861-331
 prodaja, svetovanje, distribucija TATUNG in PHILIPS
ESAOPE, Nova Gorica, ☎ 065-27-760
 računalniki GAMBIT in poslovna programska oprema v 1200 podjetjih
SAGA, Nova Gorica, ☎ 065-32-322
 zastopstvo GAMBIT, inženiring, prodaja, servis
INTEC, Trebnje, ☎ 068-44-548
 prodaja in servis
PIRAMIDA, Zagorje, ☎ 0601-64-322
 prodaja birotehnične opreme, potrošni material

GRAFIČNI PROGRAM
BASIC, Ljubljana, ☎ 061-314-069
 računalniški inženiring, AUTOCAD in vse za AUTOCAD
CORTEC, Ljubljana, ☎ 061-223-464
 računalniki GAMBIT, zastopstvo Number Nine
GAMBIT GRAF, Ljubljana, ☎ 061-13-12-040
 grafične postaje GAMBIT in programska oprema za CAD in DTP

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE
RIC, Savska 3, Ljubljana, ☎ 061-13-15-356

GAMBIT
 Res pravi računalniki

PREGLED ZGODOVINE ISTRE

Čeprav je knjižica izšla že lansko leto, je zaradi današnje politične napetosti v Istri še posebej zanimiva. V razširjeni obliki je izhajala kot podlistek v Primorskih novicah. Zaradi velikega odziva med bralci so se pri uredništvu Primorskih novic in *Zgodovinskem društvu za južno Primorsko* odločili zapis izdati tudi v vezani podobi.

Knjižica je zgodovinski pregled Istre od prvih naselitev pa vse do današnjih dni. Navedeno in citirano je mnogo zgodovinskih virov, ki se jih avtor strogo drži. Vsebinska je podana jasno, kratko in jedrnato. Zajeti so vsi pomembnejši dogodki. Delo je primerno tako za običajne bralce, ki bi želeli razširiti znanje o tem področju, kot za nadaljne poglobljene strokovne študije. Izdaja je primerna času, saj težnje po avtonomiji Istre, oziroma avtonomiji Furlanije Julijske krajine naraščajo. Zgodovinske korenine teh idej in prepreke za njihovo uresničitev nam avtor razkriva na zadnjih desetih straneh v poglavju, ki opisuje obdobje utrditve meščanstva in nacionalno trenje. Za lažje razumevanje konfliktnih situacij, v kateri se je znašla Istra, so priloženi rezultati popisov prebivalstva po občevalnem jeziku iz različnih časovnih obdobj. Prav tako so priloženi zemljevidi nacionalne poseljenosti, na katerih so označene spreminjajoče se državne meje.

Najbolj veredostojno ljudsko štetje je bilo leta 1910. Po drugi svetovni vojni so ga vzeli za presojno etničnega stanja v Istri. *Iz priloženega zemljevida lahko vidimo, da zahodna istrska obala ni bila nikoli hrvatska.* Notranjost Istre in vzhodna obala pa tudi niso bile poseljene samo s Hrvati. Benečani so za časa svoje vladavine naselili veliko Srbov in Črnogorcev, ker je kuga

zdesetkala prebivalstvo. Pri popisih pa so ločili med slovanskimi jeziki samo slovenščino in srbohrvaščino.

To je zelo pomembno, *saj slišimo, kako centralna oblast v Zagrebu vztrajno ponavlja, da je Istra bila in bo samo hrvatska.* Politično vodstvo v Istri pa kaže veliko željo po avtonomiji, kljub grožnjam Zagreba. Po drugi strani pa narašča apetit Italije po polotoku. Tržaški neofašisti se o

priključitvi Istre odkrito pogovarjajo z Beogradom. Italija naj bi v zameno za srbsko podporo in nevmešavanje slednji pomagala s svojim vplivom pri odpravljanju embarga.

V notranjosti Istre izsledimo tudi slovensko govoreče vasi. Koliko je Slovencev v hrvatski Istri sedaj in ali zadostujejo za vplivno manjšino, lahko samo ugibamo.

Bralce zve o veliki slovenski žrtvi za Jugoslavijo, ko je Slovenijo izgubila staro slovensko obalo (Trst z okolico) z devetdesetimi odstotki Slovencev. Na drugi strani pa je bila istrska meja s Hrvatsko določena s samim drobljenjem katastrskih občin, kar je bil edinstven primer po drugi svetovni vojni. Podatek je zanimiv, ker se ravno sedaj določa dokončna meja med Slovenijo in Hrvatsko. Bralcu bo delo verjetno zdelo suho zaradi strogega navajanja pisnih zgodovinskih virov.

Zgodovino piše zmagovalec. Ravno zato se pri raziskovanju zgodovine zahteva skeptičnost do pisnih virov. O Slovanih kot možnih staroselcih avtor molči, kljub močni Venetski teoriji, ki se zmeraj bolj uveljavlja. Najstarejši zapisi so seveda latinski, le da ti večinoma govorijo samo o Rimljanih. Slovence se omenja v prvi polovici knjižice le posredno, kot Venete, oziroma Karne. Za slednje trdi Martin Baucer (*prvi slovenski zgodovinar*), da naj bi bili naši predniki, avtohtoni prebivalci naših krajev. K slovenskim deželam pa ravno tako kot Valvazor prišteva tudi Istra. Zato bi avtor lahko bolj poudaril pomen Slovencev kot naroda v zgodovini Istre, ne glede na citirane zgodovinske virov. Ni nas treba biti sram, če se spomnimo lastne zgodovine.

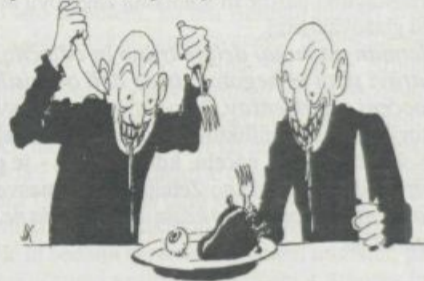
BLAŽ CESAR

SLAVA SLOVENSKIM PODJETNIKOM

Zakaj je odneslo Srce in oko, ki je bila najuspešnejša slovenska literarna revija vseh časov?

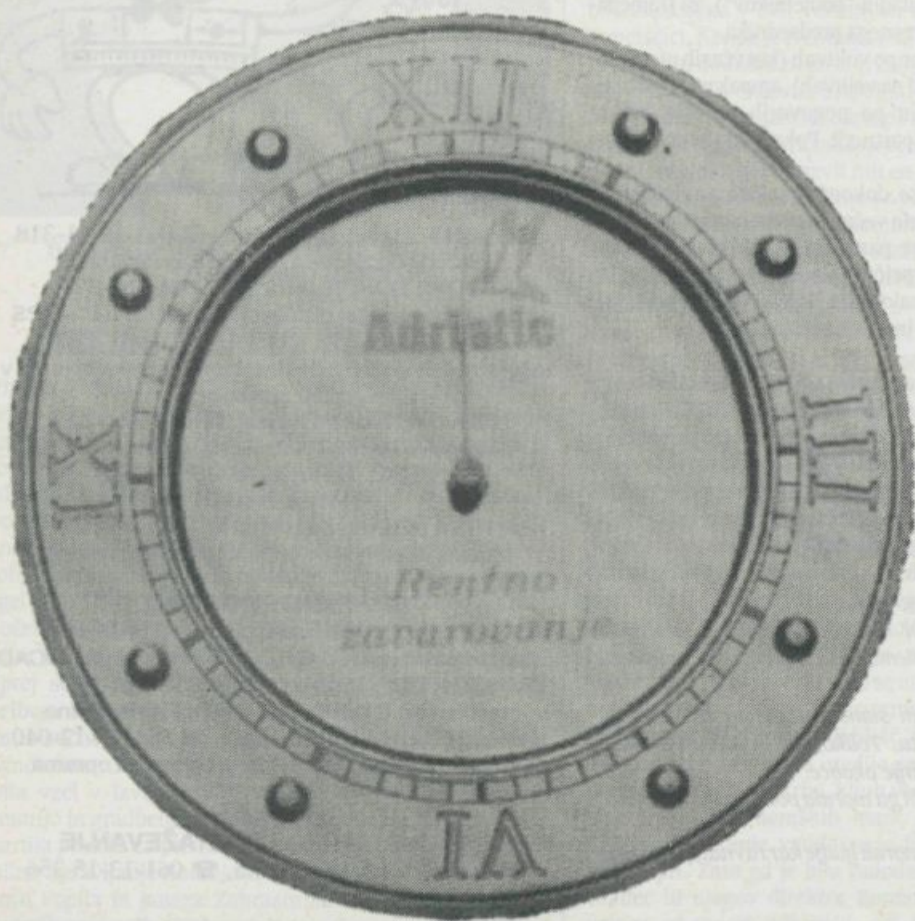
Založbo so privatizirali na njenem hrbtu, upravni odbor pa ji ni dovolil stran (tudi trije pisatelji so glasovali proti, ah, te prodane duše press).

EJ, TI!

Igor Kršinar, novinarček Slovenca, piše o odgovornem uredniku Tribune v dvojini. Očitno je fantič zaveda, da je Gorazd vreden spoštovanja, a se mu vikanje zdi preobčajno, onikanje pa rezervirano za cerkvene očete (*ni tiskovna napaka, res je tak njenjo press*).

**Poskrbite za varnejšo finančno prihodnost.
Svojo in svojih najbližjih.**

Adriaticovo rentno zavarovanje Vam ponuja novo možnost koristne naložbe. Sklenete ga lahko **za krajše obdobje ali za vse življenje. Je prenosljivo.** Podarite ga lahko tudi svojemu otroku.

Adriaticovo rentno zavarovanje je hkrati tudi **varčevanje in dobičkonosna naložba.** Toliko bolj, ker Vam bo ob strani stala zanesljiva, zaupanja vredna zavarovalnica.

Zahtevajte podrobne podatke. Pokličite na telefon 066 43 111 ali se oglasite v najbližji Adriaticovi poslovni enoti ali pooblaščenici.

**Adriaticovo rentno
Zdaj čas dela za Vas**

Adriatic

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

■ **NASILJE JE BESEDA, KI JO POGOSTO UPORABLJATE V SVOJIH RAZMISLJANJH IN MED RAZLIČNIMI NASILJI POSVEČATE NAJVEČ POZORNOSTI NJEGOVI POJAVI V OBLIKI DELA. ZAKAJ?**

Ja, največ se ukvarjam z različnimi oblikami nasilja. Problem je, da se v nasilju pogosto vidi zgolj kaznivo dejanje ali zločin, dejansko pa je kriminaliteta, seštevek kaznivih dejanj, ki jih definira in preganja država, samo ena izmed možnih in dejanskih oblik nasilja v družbi. To je pravzaprav specifična oblika nasilja, ki jo lahko pripišemo posamičnemu odgovornemu storilcu. So pa še druge oblike nasilja, globalno gledano celo hujše, namreč v smislu, da je število njihovih žrtev izredno veliko, in da človeška in hkrati družbena škoda presega škodo, ki je posledica konvencionalne kriminalitete. Med temi oblikami strukturnega nasilja je po mojem mnenju na prvem mestu delo, in sicer heteronomno delo - delo v smislu antiteze samodoločujoče, avtonomne dejavnosti. Nevarnost tovrstnega nasilja, ki je seveda samo ena od pojavnih oblik strukturnega nasilja, je v tem, da ogromnemu številu ljudi jemlje, in to z večine ireduktibilno in ireverzibilno, njihove najbolj dragocene dobrine, kakršne so denimo čas, ČAS v smislu možnosti samodoločujočega delovanja, zdravje in energijo, se pravi tiste dobrine, ki konstituirajo posameznikovo bit, to kar on je, ne pa tisto, kar on ima. Na nek način heteronomno delo jemlje, posamezniku dan za dnem, leto za letom, tiste dobrine, ki so edine zares njegove. Če recimo nekdo posamezniku ukrade avtomobil, lahko ta še zmeraj hodi peš ali kupi novega, če pa mu ukradejo čas, je ta izguba pač ireverzibilna. Od tod moje zanimanje za tovrstne pojave.

■ **KAJ JE POTEM POTREBNO DELO?**

To je družbeno koristno in neogibno delo, ki zagotavlja dobrine in storitve za reprodukcijo družbe in za zadovoljevanje temeljnih potreb vseh njenih članov. Gre za delo, ki je zaradi strukture in narave sodobno neukinljivo heteronomno. Mislim, da je utopija nekaterih socialističnih piscev v podmeni, da je mogoče to neodpravljivo, družbeno koristno delo počlovečiti do te mere, da bi se njegova bistvena heteronomnost ukinila, tako da bi družbeno neogibno delo na neki točki - bodisi zaradi razvoja tehnologije ali organizacije dela - postalo istovetno z avtonomno dejavnostjo posameznikov, ki so v produkcijski proces vključeni.

■ **MONOTONO, SUŽENJSKO DELO POVEZUJETE Z UBOGLJIVIMI DOMAČIMI ŽIVALMI, KI JIH IMAMO LJUDJE VENDARLE RADI.**

Radi jih imamo zaradi njihove ubogljivosti in koristnosti. Vendar pa je problem v tem, da človek po svojem bistvu ni žival. Žival pa ni tedaj, ko se lahko ukvarja s samodoločujočo, svobodno dejavnostjo, ki pa v splošnem ni možna v sferi heteronomne produkcije, ki ostaja zato vzrok neukinljive živalskosti v človekovi dejavnosti.

■ **VIDITE KJE ODPOR DO DELA?**

Ja. Tukaj je treba ločiti dve stvari. Po eni strani opažanja, do katerih sem se dokopal z intervjuji in opazovanji v obdobju treh, štirih let. Po drugi strani pa sem to tezo oprl na vrsto empiričnih raziskav in tudi filozofskih refleksij v zvezi z delom. Vrsta empiričnih študij, družbeno socioloških in psiholoških - je opozorila na dejstva, ki kažejo na naraščajoči odpor do dela. Ti kazalci so raznovrstni, npr. absentizem, izmikanje delu, simuliranje bolezni, kraja časa na

ZORAN KANDUČ -

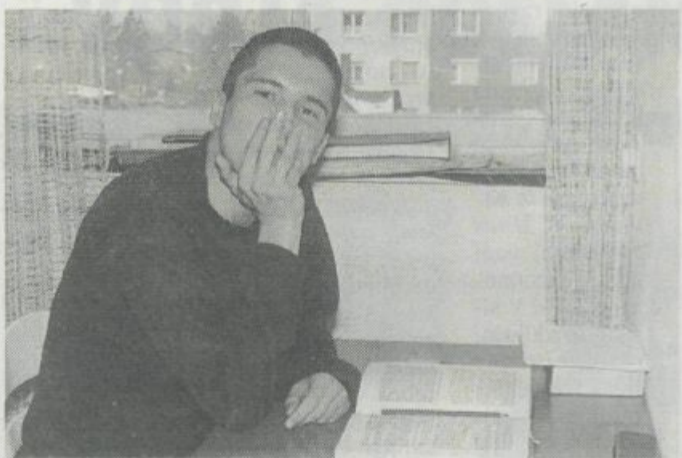
BOREC PROTI DELU

Zločin. Kazen. Krivična družba. Čas. delo. Kapitalizacija. Tržna konkurenca. Profit. Pojmi, ki zaposlujejo naš vsakdanjik. Vse od dojenčkov do starih mam je potrebno zastrupiti z tržno miselnostjo, ... odmeva iz radijskega sprejemnika, mi pa se pogovarjamo z mag. Zoranom Kandučem o prej omenjenih dejstvih, tudi o trditvi, da delo ne osvobaja, ampak je celo nasilno do človeka.

delovnem mestu... Opravljene so bile tudi raziskave, v katerih so ljudi neposredno spraševali o njihovem stališču do dela, in osupljivo število delavcev, prodajalcev delovne sile, je v teh anketah izrazilo nezadovoljstvo do dela. Vendar je treba ta spoznanja jemati z določeno mero previdnosti, zakaj posameznik v glavnem ne govori rad negativno o svojem delu, predvsem zato, ker delo konstituirajo glavno njegove življenske dejavnosti, zato se mora nanj na nek način prilagoditi, med drugim tudi tako, da se heteronomnim delom in ga začne dojemati kot nekaj naravnega, normalnega ali celo dobrega. Tak pozitiven odnos je pravzaprav oblika psihološke prilagoditve na prevladujoč način življenja, zakaj ob stalnem in jasnem zavedanju o pogubnosti te dejavnosti posameznik bržkone bi zmožl opravljati vsakodnevne napore in dolgotrajne tlake. *Temu, da jutraj vstaneš, greš na delo, si tam podvržen raznovrstnim stresnim vplivom in se potem vrneš utrujen domov, se je treba pač prilagoditi, tudi tako, da se gleda na to nečloveško, suženjsko početje v prizanesljivi, pozitivni luči.*

■ **KDO SO PROTAGONISTI BOJA PROTI DELU, STE TUDI VI?**

Ja. Na ta način, da se poskušam izogniti tistim opravilom, ki so z mojega vidika heteronomni, in ki jih moram početi preprosto zaradi denarja. Vendar pa je moje delo specifično in gotovo privilegirano, saj že po definiciji pri svojem delu izbiram vprašanja, ki me zanimajo, in je razkorak med heteronomnim in avtonomnim neprimerno manjši kot v številnih drugih, predvsem produktivnih dejavnostih. Zavedam pa se, da s posamičnim neorganiziranim upiranjem nedelu tega problema ni mogoče rešiti, kajti družbeni aparat je premočan in zlahka zlomi kakršnekoli upore, še posebej v razmerah izjemne brezposelnosti. Svoj prispevek v boju proti delu vidim predvsem v teoretskem delu, kjer poskušam vprašanja škodljivosti dela vpeti

v diskurz o nasilju, predvsem v viktinološko, tematiko, kjer se ta problematika doslej še sploh ni obravnavala.

■ **ALI ZLOČIN OBSTAJA?**

Odvisno, kako razumeš termin obstajati. Glede na to, da se ta izraz v glavnem uporablja za opisovanje določenih ontoloških entitet, je treba poudariti, da zločin v tem smislu ne obstaja. Zločin ni nič objektivnega. To je nasprotno kompleksna simbolna in vrednotna tvorba. Kaznivost je nekaj, kar pripišemo določenemu dejanju, ki je opazljivo, ki je del čutno zaznavne realnosti. To lastnost pripišemo nekemu dejanju po vrsti operacij, ki so često nezavedne. Ravno teorija kazenskega prava jih poskuša vizualizirati, razčleniti in pojasniti v luči družbenozgodovinskega konteksta njihovega nastanka.

■ **ZADNJE ČASE SE VELIKO GOVORI O KRITIČNOSTI KRIMINOLOGIJE, V ČEM SE KAŽE TA KRITIČNOST?**

Kritičnost kritične kriminologije se opredeli glede na vrsto značilnosti, ena izmed njih je ravno problematizacija pojma zločin. Kritična kriminologija usmerja pozornost v načine družbene konstrukcije kaznivih dejanj, se pravi v "vedenje" kazenskega prava, za razliko od pozitivistične smeri v kriminologiji, ki se zvečine osredotoči na vedenje odklonskih posameznikov. To ne pomeni, da kritična kriminologija zanemara etiološke vidike kriminalitete. Gre predvsem za to, da pozornost usmerja predvsem na polje družbenega odzivanja na določena nevarna, škodljiva ravnanja, oziroma na mehanizme, ki konstituirajo neko prevladujoče dožemanje nevarnosti, škodljivosti in protipravnosti. Po drugi strani pa je značilnost kritične kriminologije, da poskuša dojeti tako etiološke določilnice kriminalnega vedenja kot tudi delovanje družbenih mehanizmov, ki se odzivajo na tovrstno vedenje, v luči družbene celote oziroma natančneje, v optiki razredno razcepljene družbe in vsega, kar izhaja iz te razcepljenosti in neenake porazdelitve ekonomske, politične in ideološke moči.

■ **SE STRINJATE, DA JE VELIKOKRAT PODCENJEN PROBLEM ŽRTVE KAZNIVIH DEJANJ?**

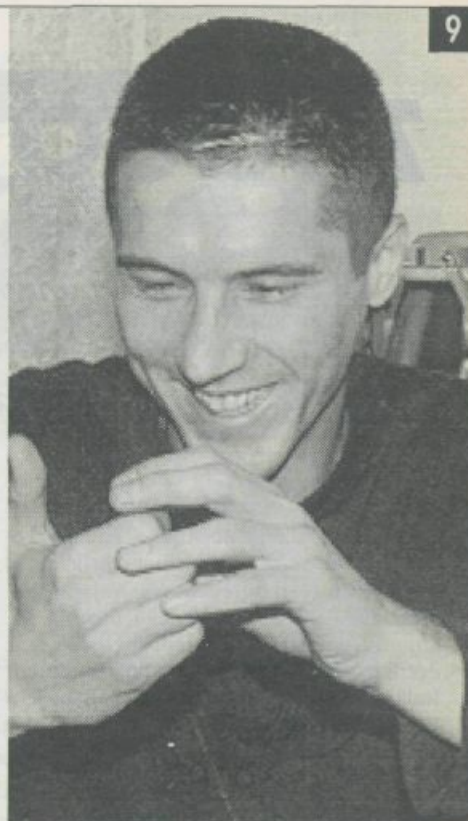
V kriminološkem polju je bil problem žrtve dolgo časa zanemarjen. Kriminološki *mainstream* se je v glavnem ukvarjal s storilcem. Bodisi z vzroki njegovega odklonskega vedenja bodisi z učinki, ki jih občuti zaradi formalnih in neformalnih družbenih odzivov na njegovo kaznivo dejanje. Že kar nekaj časa se ta trend spreminja: v *ospredje prihaja žrtev*. To spremembo nekateri opredeljujejo celo kot zamenjavo paradigme (v *Kuhnovem pomenu*), namreč v tem smislu, da se kaznivo dejanje ne razume več zgolj kot dejanje zoper

družbo ali pa zoper državo, ampak predvsem kot dejanje zoper konkretno žrtev, se pravi kot dejanje, ki prizadene neko dobrotno individualno določene žrtve. K temu preobratu je v marsičem prispevala tudi viktinologija. Obrat je zanimiv in hvale vreden, saj daje upanje, da se bo tako znotraj kazenskopravnega aparata kot tudi po službi neformalnih

mehanizmov pomoči družbeni položaj žrtve postopoma izboljšal. Kar pa je problematično v tem povečanem zanimanju za žrtve, je, da vzbujajo zanimanje samo določene žrtve, predvsem žrtve kaznivih dejanj. In te žrtve figurirajo kot metafora prizadetega človeka. Ne da bi omalovaževali tistko omenjenih, se moramo zavedati, da obstaja še vrsta drugih žrtev, v prvi vrsti žrtve strukturnega nasilja, ki so nevidne tako viktinološki teoriji kot javnemu mnenju.

■ **MNOGI TRDIJO, DA ZLO KOT TAKO OBSTAJA ŽE V ČLOVEKU SAMEM.**

Vprašanje, ali je človek po naravi slab, dober ali na nek način dovteten za eno in za drugo različno ravnanje je metafizično. K etiološkemu problemu se da pristopiti tudi drugače, npr tako, da vprašanje človekove ontološke narave postavimo v oklepaj. Sociološke smeri

v kriminologiji so opozorile na dve ključni razsežnosti etiološke problematike: po eni strani na družbene določevalnice, ki - ne bom rekel povzročajo, ampak generirajo, vzpodbujajo kriminalno ravnanje, po drugi strani pa na družbene določevalnice, ki posamezniku omogočajo ali onemogočajo, da bi storil nekaj, kar je pozitivnopravno prepovedano. Vedno sta v igri dve plati: na eni strani želja, da ravnaš v nasprotju z normo, na drugi strani pa vrsta družbenih institucij, ki posameznika od tega odvračajo. V tem oziru je izhodišče sociološko naravnane kriminologije vsekakor upravičeno. Še posebej, ker je v gledanju na kriminaliteto in druge družbeno nevarne pojave izrazito prisotna individualistična zavest: če obstaja družbeni problem, potem mora obstajati nekdo, posameznik ali skupina posameznikov, ki je zanj odgovorna. Iz te optike izpuhti kompleksna mreža družbenih - ekonomskih, kulturnih, ideoloških in političnih silnic, ki posameznika bodisi usmerjajo ali pa odvračajo od prepovedanega dejanja. Zavedati se je namreč treba, da je večina t.i. uradnih kriminalcev iz nižjih družbenoekonomskih slojev. Večina kaznivih dejanj, zaradi katerih so ti posamezniki obsojeni, je premoženjskih. Če to dvoje razumeš v kontekstu razredne družbe, družbe izrednih neenakosti, neekvivalenc in ne-enakopravnosti, je sklep, ki ga lahko od tod potegneš, zelo nedvoumen.

■ **KAKŠNA DRUŽBA PA BI REŠILA TE PROBLEME?**

Vprašanje je, ali je smiselno prizadevanja za boljše, pravičnejšo družbo razumeti samo z vidika boja proti kriminalu. To namreč implicira, da je kriminal izjemno družbeni problem, celo eden izmed najbolj perečih: *da bi ga rešili, ne zadostuje, da posameznike spreminjamo ali poboljšujemo, spremeniti in izboljšati je treba družbene razmere*. Mislim, da je treba spreminjati družbene razmere in si prizadevati za bolj človeško in bolj svobodno družbo, ne v imenu "vojne zoper kriminaliteto", ampak zato, ker je to cilj, ki je vreden že kot tak. Sama odklonska dejanja so še najmanj problematična. Tudi v boljši družbi bo verjetno še zmeraj prihajalo do odklonskih ravnanj. Vendar pa že to, da jih imenujemo odklonska, pomeni, da so v manjšini. O njihovi kvantitativni razsežnosti pa priča tudi dejstvo, da se število kaznivih dejanj meri na sto tisoč prebivalcev. Kljub vsemu gre vendarle za obrobni problem. Tisti dejavniki, ki ga generirajo, so problematični že kot taki. Vzemimo npr. revščino. Ta ni problematična samo zato, ker je v določeni povezavi s kriminalom, ampak je problematična že sama na sebi, zaradi vseh svojih učinkov, ki prizadevajo revne ljudi. Kazensko pravo je po definiciji reaktiven odziv na kaznivo dejanje. Aktivna kriminalna politika pa ni usmerjena v problematične posameznike, ampak v problematične družbene razmere. Problem je, da se na kazensko pravo praviloma gleda kot na edino možno družbeno sredstvo za preprečevanje kriminalitete. Vsa zgodovina kaže, da to ne drži. Instrumentalna vrednost kazenskega prava je neznatna, poleg tega pa tudi težko ugotovljiva.

MANICA FERENC

Z JOGO JE ŽIVLJENJE DRUGAČNO

*Sahelya sutt jago je
bjayo parabhat
mhare udaya bhan para kaysa ye
gat saba rat*

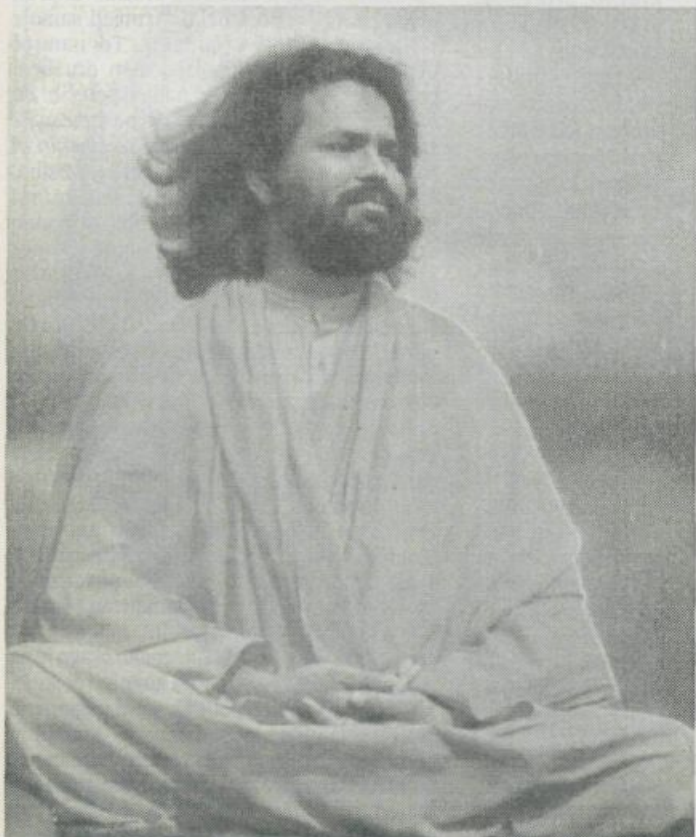
Izviri joga so zaviti v meglice časa, saj zanjo velja, da je božansko življenjsko vedenje, ki se v meditaciji razkrije razsvetljenim modrecem. Najstarejši arheološki pričevalci njenega obstoja so kamniti pečatniki v podobi jogijskih sedečih postav, ki so jih izkopal v dolini Inda in naj bi bili stari nekako pet tisoč let. Prvič je joga omenjena v obsežni zbirki spisov, imenovani Vede. Kasneje Upanišade prinašajo poglobljen temelj jogijskega nauka in filozofije, imenovane vedanta. **Poglaviti smisel vseh različnih vidikov vadbe joga je ponovna združitev posameznikovega jaza z absolutno oz. čisto zavestjo. V vsakem človeku tli nenasitno hrepenenje po ljubezni, uspehu, spremembi, sreči in to hrepenenje je živi pričevalec resničnosti, ki jo čutimo, in je ponavadi ne dosežemo. Joga se razvija v skladu s potrebami človeštva.**

Nekateri jogo jemljejo za protitež vsakdanjega stresa, za druge pa je način življenja. Za mnoge ljudi je nekaj nevarnega. No, je in tudi ni. Nevarna je prav toliko kot je nevarna kuhinjski nož ali vžigalica, če ne znamo ravnati z njimi. A tako, kot smo se kot otroci naučili ravnanja z vžigalicami pod nadzorom staršev, se tudi joga naučimo pod vodstvom učitelja.

Mogoče je boljše od vseh razlag tale zgodba: "Satsang in Kusang sta zelo dobra prijatelja. S. si velikokrat prepeva: "V nekem majskem dnevu, pomlad je bila, v meni se je želja prebujala, odpravil sem se tja, na večerni satsang, kjer našel sem resnico za duha in telo." K. pa čisto drugače: "Zvečer v mesto, gremo v mesto zvečer, gremo na ženske, gremo na pir." Prišla je sobota zvečer in K. je povabil S. na žur. S. pa nikakor ni hotel iti, češ da gre na satsang, kjer bodo meditirali, peli duhovne pesmi in se gostili s čisto hrano. K. se še naprej muči s prepričevanjem, pa mu ne uspe. Vsak s svoje zabave se pozno ponoči peš vrača domov. Popoldne se dobita na

klopci pred blokom, K. ves srečen zaradi dobrega žura in zaradi zlatnika, ki ga je našel na poti domov. S. pa ves žalosten, ker je na poti domov stopil v luknjo in si zlomil nogo. S. nič več ni razumel. "Prejšnji večer sem naredil nekaj dobrega za svoje telo in duha, na poti pa si zlomim nogo, medtem ko je moj prijatelj K. vso noč žural in povrh vsega še našel zlatnik." S. predlaga, naj obiščeta modreca, ki živi na vrhu gore. Modrec jima odgovori: "Tebi, K., je bila zaradi preteklih dobrih del namenjena cela skrinja zlatnikov, pa si našel samo enega, tebe, S., pa spremlja nesreča in ti je bila namenjena huda poškodba, pa si si zlomil samo nogo."

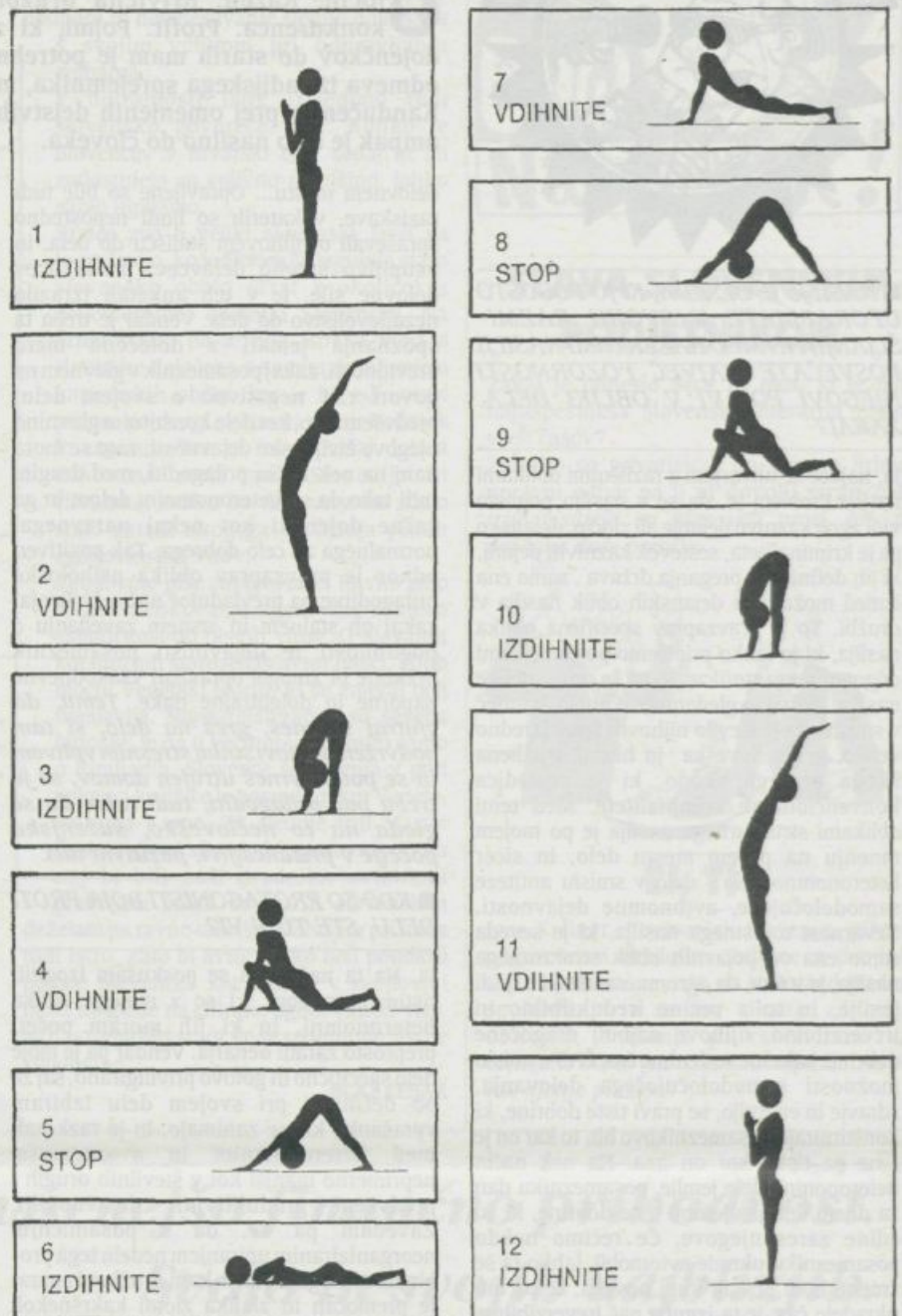
Paramhans Swami Maheshwarananda je eden od naslednikov veje pradavnih indijskih jogijev - rišijev. Rodil se je pred 48. leti v pokrajini Rajastan, v severozahodni Indiji. Od svojega trinajstega leta je šivel v ašramu (kraj, ki je namenjen intenzivnemu izvajanju duhovnih vaj), da bi ob svojem učitelju Madhavanandiju opravil vaje za nadziranje razuma, čutov in duha. Tam je odkril številne skrivnosti. Leta predanega dela ukvarjanja s seboj pa so ga privedla do popolne duhovne prebuditve. Na željo svojega učitelja je odšel v Evropo, na Dunaj, in tam ustanovil avstrijsko - indijsko društvo Vedanta - joga. Izoblikoval je sistem joga, ki so ga zato, ker je bil prilagojen pojmovanju in življenju zahodnega človeka, imenovali "joga v vsakdanjem življenju". Zaradi svoje postopnosti in sistematičnosti so ga sprejeli na vseh celinah. To je sistem za tiste, ki živijo v družini, hodijo normalno v službo in se razen po učenju joga po ničemer ne razlikujejo od drugih v svoji okolici. Sistem pripomore k dobremu zdravju, razvija koncentracijo, uči nas, kako si lahko pomagamo v različnih življenjskih okoliščinah, razvija samozavest, vodi do fizične in psihične celovitosti našega bitja, pomaga nam, da dosežemo popolno ravnotežje zunanjih in notranjih aktivnosti v vsakdanjem življenju, daje nam moči in samozavesti, da premagamo tiste navade, čustva in navezanosti, ki nas omejujejo, vodi nas do samospoznanja. V sistemu so vključene asane (telesne vaje), pranajama (dihalne vaje), osnovni napotki za sproščanje (joga nidra), koncentracijo in meditacijo, in učenje štirih glavnih vej joga: gyane, karme, rajje, bhaktie.

Učitelj joga v vsakdanjem življenju Paramhans Swami Maheshwarananda. "Kjer vlada trpljenje, tam biva neznanje, kjer najdeš srečo, boš tudi modrost. Da zraste iz drobne sadike mogočno drevo, je potreben čas", so njegove besede s predavanja.

V zadnjih petnajstih letih se je na Slovenskem v posredovanju joga veliko spremenilo. Tudi pri nas postaja vse bolj priljubljena. V Evropi imajo s tem velike izkušnje na Češkem in Slovaškem. Tam jo učijo še v vrtcih in šolah. V

KRATEK PREGLED POZDRAVA SONCU Z DIHANJEM

Avstriji imajo izdelan poseben sistem joga za poslovne ljudi (menežerje, novinarje). V teh časih, ko šivimo v nenehnem stresu, naglici, ko poslušamo in gledamo grozljivke, ko živimo v okolju, polnem nasilja, grabežljivosti, sovraštva, ko nas je strah,

ko smo jezni, ko nas pretirane želje blokirajo, takrat slepo sledimo svojemu cilju in s tem največkrat škodujemo samim sebi. Joga pa nas uči videti jasno, upoštevati pri svojih željah in dejanjih tudi druge, razumeti sebe.

Sistem joga v vsakdanjem življenju je razdeljen na sedem tešavnostnih stopenj, ki naj bi jih vadili v priporočenem zaporedju, vsako vsaj tri mesece. Ko jih obvladamo, si za vajo lahko poljubno izbiramo asane, ki nam najbolj ustrezajo. Vadba v skupini prispeva k primernemu vzdušju in nas spodbuja k disciplini, ki je tako kot pri vseh aktivnostih potrebna. K temu pripomore tudi vegetarijanski način prehrane (brez mesa, rib, jajc), ki ni nujen, je pa priporočljiv. S pravilno prehrano si izboljšamo zdravje in prihranimo trpljenje šivalim. Tradicija posta je v zahodni kulturi dobro znana, zato je priporočljiv en postni dan v tednu, kar pomeni, da pojemo le en obrok. Sproščanje, telesna vadba in pozitiven

odnos do šivljenja pomagajo pri ozdravitvi. Cilj joga je modrost, spoznanje samega sebe, šivljenje v skladu s samim seboj in s svojo okolico. Dajati, razumeti in ljubiti vse kar je živo.

Plakati po slovenskih mestih s sliko jogija v oranšnem oblačilu (to oblačilo močno oranžne barve predstavlja jutranjo zarjo, kar pomeni prebujanje zavesti, predstavlja ogenj, ki pomeni čiščenje; je tudi barva žrtvovanja in jo nosi tisti, ki se je odpovedal stvarjem in posvetnemu življenju za dobro človeštva) vabijo vse, ki bi želeli poskusiti z vadbo joga, kot jo uči Swami Maheshwarananda. Začetni treningi se pričnejo v mesecu novembru. Vse informacije lahko dobite v telovadnici OŠ Oskar

Kovačič, v Ljubljani, na Dolenjski cesti 20. Mesečna članarina za študente znaša 1000 SIT, vaje pa vodijo usposobljeni inštruktorji po učenju Swamija.

Čeprav ni nikoli prepozno, pa moramo vedeti, da bo prišel trenutek, ko bo telesna senca postala daljša od samega telesa. To je znamenje, da bo sonce našega življenja kmalu zašlo. Zato razmislite, kaj ste dosegli in kaj še želite v tem šivljenju doseči.

CVETKA CVET

Midva sva kot ustvarjena eden za drugega:
"Rad me imaš in tudi jaz se imam rada."

Nevroza

Številka 5

Študentski informator

23.november - 6.december 1993

Danes v Nevrozi:

Stari parlament je mrtev...

... naj ne žalijo drug drugega, nej ne lažejo, naj dvorano puščajo čisto in nepoškodovano in naj zahtevajo sejnine.

stran 2

Rock & Dub Shop

Pripravlja razstavo z naslovom RASTAFARI JAMAJKA.

stran 11

Veselica

Žur na Topniški je bil porazen

stran 8

Kazalo

BIG ŠOU V SVETLI PRIHODNOSTI.....	2-3
FAKSYLAND.....	3
TRESOČA DENARNICA.....	4-5
LJUBLJANA POD MLEČNO CESTO.....	6-8
V BALONU PO SLOVENIJI.....	9
NOVA KRAMA ...	10-11
ADRESAR.....	12

NEVROZA.

Sama
banda.

KDO BO SESTAVIL ŠTUDENSKO VLADO?

Kandidati za mandatarja študentske vlade so se drug z drugim in s študentsko javnostjo soočili 17. novembra. V igri za mandatarja so od petih kandidatov ostali le še trije, Kristjan Verbič je od svoje kandidature odstopil, Vili Lamovšek pa je s svojim programom tako drugačen, da ga poslanci, ki se hočejo igrati veliko politiko, gotovo ne bodo podprli. Po mnenju zanesljivih neuradnih virov, ki so blizu vodilnim strukturam na Kersnikovi 4, pa je izvolitev mandatarja odvisna od odločitve tridesetih poslancev, ki tvorijo homogeno interesno skupino. Volilno kampanjo teh poslancev naj bi organiziralo Združenje katoliških študentov, skupina pa naj bi bila že apriori proti Kristjanu Verbiču.

Na soočenju se je najprej predstavil Vili Lamovšek, ki je pojasnil predvsem tretjo točko svojega programa, ki se glasi: ukiniti bone za študentsko prehrano. Boni ga namreč trikrat žalijo. Prvič meni, da si velika oblast na ta način poceni kupuje socialni mir, drugič ga žalijo neskončne vrste za bone, kjer ga poskušajo disciplinirati polpismeni študenti. Tretjič je užaljen, ker ga poskušajo disciplinirati polpismeni natakariji v zaniknih restavracijah. "Dokler študij ne bo obravnavan kot pošteno delo, za katerega

mora biti študent plačan, bomo imeli take štipendije in take pogoje, kakršne imamo sedaj," je povedal Vili Lamovšek. 25. maja pa si namerava pripeti svoje tri udarniške značke in ponosno korakati po svetu. V programu Bare Hieng pa so po njenem mnenju bistvene naslednje točke. Bara je neodvisna kandidatka, v treh mesecih namerava povečati število bonov z 20 na 25, zavzema se za ukinitve davkov na učbenike in njihovo subvencioniranje, zagovarja stališče, da morajo vsakega

profesorja odobriti študentje. Sedanja ŠV je označila za nesposobno, neodgovorno in diletantsko. Njena vlada ne bo pod vplivom strank, ukvarjala se bo samo s študentskimi zadevami, delala bo odgovorno in profesionalno. Na vprašanje, ali bo podprla gradnjo kapelice v Rožni dolini, je odgovorila, da nima nič proti vernim študentom, vendar pa naj si kapelico postavijo sami. Bara ni zadovoljna s Tribuno in Radijem Študent, radio naj bi se ukvarjal samo s študentskimi zadevami, na Tribuni pa bi bilo po njenem mnenju potrebno odstaviti nekaj ljudi. Podpira pa mrežo za Metelkovo in njen kulturni program.

Mitja Štular je imel zelo urejen, resen in rahlo dolgočasen nastop. Verbič mu je očital, da je kandidat z največjo apriorno podporo, njegov program pa ima tri bistvene točke.

Dalje na 2. strani

SORRY

V prejšnji Nevrozi je prišlo do nekaj manjših, a vendar neprijetnih napak. Opravičujemo se Orkestru Slovenske filharmonije, ker ni gostoval v K4 in prav tako K4, ker ni gostil Orkestra Slovenske filharmonije.

PRIDITE!

Prijazno se bomo pogovorili.

VODJA POSLANSKE ČREDE

Gregor Macedoni

Gregor Macedoni je na prvi seji študentskega parlamenta (ŠP) premagal svojega protikandidata Kristjana Verbiča in tako postal predsednik tega častivrednega organa. Je študent tretjega letnika Fakultete za elektrotehniko in računalništvo, doma pa je iz Novega mesta. V ŠP je sedel že prejšnje leto, sedel je v komisiji za socialo, angažiral pa se je tudi na področju kratenja pravic študentov po fakultetah, vodil je namreč projekt Izpitni režimi.

Kdo je Gregor Macedoni zasebno?

Star sem dvajset let, veliko mi pomeni regionalna pripadnost, zato sem po srcu predvsem Dolenc. V Ljubljani poskušam uveljaviti image dolenjskega študenta, tako kot že obstaja predstava o primorskem in

štajerskem študentu. Navezan sem na naravo, čeprav nimam ne psa ne mačka. Če povem na kratko, sem preprost regionalček.

Zakaj si se odločil za kandidaturo?

H kandidaturi me je vodila predvsem izredno močna podpora volilcev na lastni fakulteti. Vsak drugi, ki je na njej

volil, je volil mene. Takšno glasovanje pa je nedvomno rezultat mojega lanskoletnega dela. Ta funkcija mi pomeni nadaljevanje dela v ŠOU, rad bi naredil čim več za študente. Nikakor pa nisem kandidiral zaradi denarja, lansko leto sem popolnoma entuziastično kandidiral za poslanca, za sejnine pa še vedel nisem.

Katera je bistvena razlika med tabo in Verbičem oziroma, zakaj si bil izvoljen ti?

Najina predstavitev je bila dolga in izčrpljujoča, bistvena razlika med nama pa je, da jaz za razliko od Verbiča nimam hudih grehov za nazaj. Poslanci so me spraševali predvsem kaj bom in ne, kaj sem naredil.

Kakšen je tvoj program?

Zelo pomembno je, da ŠOU obranimo napadov. S tem je povezano predvsem sprejemanje Zakona o dohodnini in Zakona o obdavčenju honorarnega dela v Državnem zboru. Parlament mora hitro in z enotnim nastopom izvoliti študentsko vlado, osredotočiti se je treba na sprejemanje pravnih aktov ŠOU, pomembno je tudi konstituiranje parlamentarnih komisij.

Nadaljevanje na 3. strani

VLADA: dalje

Zelo ga skrbi finančna situacija ŠOU, če denarja ne bo, ne bo možno uresničiti nobenega programa. Meni, da ni nič narejenega na področju Pokrajinskih klubov študentov, Študentske servise je namreč potrebno spraviti nazaj v študentske roke. Dodal je še, da bo z dobro sestavljeno ekipo dobro delal. "Situacija glede Tribune je zelo spolitizirana, potrebno se je pogovoriti o resničnih problemih, saj ni ovir, da Tribuna postane kvaliteten časopis," je rekel Mitja. Na vprašanje, katera od zadnjih treh študentskih vlad je delala najbolje, pa je diplomatsko molčal. Od vseh kandidatov pa je samo on poznal zakone, ki urejajo status ŠOU in študentskega dela.

Kristjan Verbič je pojasnil, da od kandidature ne odstopa iz strahu: "Odstopam zato, ker bi bil v primeru moje izvolitve prisiljen sprejeti preveč kompromisov in ne bi mogel izpeljati svoje vizije. Imamo najmočnejšo ŠOU na svetu, ki pa bo kmalu padla in edina dobra stvar tega padca bo to, da bodo vsi študenti postali malo manj apatični in pasivni." Vse kandidate je obtožil, da so kopirali njegov program, Štular se po njegovih besedah ni potrudil spremeniti niti oblike. "Moja ideja je bila dobra in prav zato sem nekaterim trn v peti," je povedal Kristjan.

Bistvo programa **Mateja Novaka** pa je regionalizem, je kandidat Neformalnega združenja študentov Pokrajinskih klubov. Poskušal bo preprečiti sprejetje Zakona o dohodnini, zavzema se za ustanovitev regionalnih študentskih klubov, za prevzem Študentskih servisov. Podpira projekt tretje Univerze, ki naj bi zagotovila višjo kvaliteto študija, svoji vladi pa bi dodal novo ministrstvo, ki bi se ukvarjalo s problemi regionalnih študentskih klubov. V Radio študent in Tribuno se ne misli vmešavati: "Tribuni je potrebno zagotoviti sredstva, Radio študent pa bi lahko razširil svoj program na cel dan."

Nedvomni favorit soočenja je Mitja Štular, vendar lahko upamo, da bo zmagal najboljši, ne pa najbolj pravilno usmerjen kandidat.

ŠPELA STARE

STARI PARLAMENT JE MRTEV, NAJ ŽIVI NOVI

Prva seja študentskega parlamenta (ŠP) v novi zasedbi se je zgodila 10. novembra, na stari lokaciji v dvorani Občine Vič. Za začetek seje so si novopečeni poslanci in prorektor ter predsednik volilne komisije izmenjali čestitke in pozdrave. Poslanca Alojza Kobeta pa je doletela neslutena čast, imenovan je bil za začasnega predsednika ŠP. Po dveh urah neokusne razprave pa je bil za novega predsednika ŠP izvoljen Gregor Macedoni, ki je premagal svojega protikandidata Kristjana Verbiča.

Kratkotrajni predsednik ŠP je predlagal, naj poslanci kljub temu, da ima prva seja ŠP fiksni dnevni red, razpravljajo o razveljavitvi sklepa prejšnjega ŠP, da se parlamentarnim komisijam podaljša mandat do izvolitve novih. Po mnenju poslanca Kobeta so komisije v tem trenutku nepotrebne, lahko pa se zgodi, da bodo člani komisij poskušali sklicati še nekaj sej in zanje pobrati sejnine. Poslanci so se odločili, da bodo o komisijah razpravljali na naslednji seji. Po neuspešnem poskusu spreminjanja dnevnega reda je sledila predstavitev ŠOU, ki jo je nadebudnim poslancem predstavil v.d. direktorja mag. V. Šoukal. Bivši predsednik bivšega parlamenta Marko Kušar pa je poslancem dal nekaj nasvetov in priporočil za delo. Med drugim jim je svetoval, naj ne žalijo drug

drugega, naj ne lažejo, naj dvorano puščajo čisto ter nepoškodovano in končno, naj zahtevajo svoje sejnine. Najpomembnejša in najbolj razburljiva naloga, ki jo je moral ŠP opraviti na svoji prvi seji, pa je bila izvolitev predsednika in dveh podpredsednikov ŠP. Boj za oblast je bil krvav in poln umazanih podrobnosti. Za funkcijo predsednika sta kandidirala Gregor Macedoni in Kristjan Verbič, oba že ŠOU veterana. Oba sta se v svojih predstavitvenih govorih strinjala, da je ŠOU trenutno v grozljivi situaciji, saj država poskuša omejiti njeno moč. Macedoni je poudaril, da je kandidiral zaradi izredno močne podpore volilcev, kar je nedvomno rezultat njegovega prejšnjega dela. Verbič pa je poslance pozval, naj ne nasedajo očitkom, češ da je "zakrkn-

jen kriminalcec".

Razvila se je strastna razprava. Predsednik študentske vlade Miha Kušar je Verbiču očital, da je javno diskreditiral ŠOU, da za njim stoji stranka ter da človek, ki je že dobil nezaupnico, ni primeren za predsednika ŠP. Verbič je odgovoril, da je vedno znal ločevati med "posluževati se politike" in "biti od nje odvisen". Po njegovem mnenju so to nesramna podtikanja ljudi, ki so neposredno odvisni od avtoritet in študentska vlada je dokaz za to. Za mesto predsednika ŠP pa se je odločil, ker je bil po njegovem mnenju ŠP lani napačno voden.

Verbiču je bilo očitano tudi, da je njegovo predvolilno kampanjo financirala LDS, kar naj bi v neformalnem pogovoru potrdil tudi Kristjan sam. Verbič je podporo LDS zanikal, Macedoni pa je izjavil, da je imel ročno napisane plakate, ki jih je financiral sam. Poslanci so s pranjem umazanega perila počasi le končali in za predsednika ŠP izvolili Gregorja Macedonija.

Parlament ja za tem glasoval o podpredsedniku ŠP, ki je hkrati tudi predsednik Zakonodajne komisije. Kandidirali so M. Fatur, A. Kobe in B. Strojjan. Izvoljen je bil poslanec Strojjan, študent pravne fakultete, ki se bo zavzemal za usklajenost aktov ŠOU in za večja pooblastila Zakonodajne komisije. Drugi podpredsednik ŠP in predsednik Nadzorne komisije pa je postal J. Vozelj, ki je to komisijo vodil tri mesece že lani,

ŠPELA STARE

VOLITVE KONČANE BREZ MANIPULACIJ IN GOLJUFIJ

Volitve so bile uspešno izvedene na vseh ljubljanskih fakultetah, razen na oddelku za Kemijsko izobraževanje in informatiko, ki obstaja samo formalno. Volitev se je udeležilo 9472 oziroma 35,8% študentov. Udeležba je bila bistveno večja kot lansko leto, razlog pa naj bi bil, po mnenju predsednika Volilne komisije Tomaža Mikuža, v večji angažiranosti kandidatov samih.

V študentski parlament je bilo izvoljenih 65 poslancev, 16 od njih je v parlamentu sedelo že lansko leto, izvoljenih je bilo 15 poslank.

Kandidati so si organizirali resne predvolilne kampanije, na Pravni fakulteti so izvedli celo predstavitev vseh kandidatov, zato je bila tam volilna udeležba zelo visoka. Najvišjo udeležbo je sicer imela Višja šola za notranje zadeve - 84 odstotno.

Pred volitvami so se slišali številni očitki na račun neučinkovite volilne propagande. Predsednik komisije odgovarja, da je že sam rezultat volitev zadosten dokaz o dobri obveščeni študentov. Seveda bi se z več denarja dalo narediti še veliko več, vendar pa

so po njegovem mnenju odločilni kandidati.

Na letošnjih volitvah pa smo lahko opazili tudi nov pojav, kandidati za poslance so kandidirali na skupnih volilnih listah. Kristjan Verbič je sestavil *Listo odprtih oči* pokrajinski klubi študentov pa *Neformalno združenje študentov*. Prvi je bilo očitano, da jo financira LDS, drugi pa financiranje preko Študentskih servisov. Izkazalo pa se je, da je obstajala še lista, ki naj bi združevala kandidate Zveze katoliških študentov. Plakati teh kandidatov naj bi imeli določene skrivne označbe, po katerih naj bi volilci razpoznali njihovo pripadnost.

V celoti so bile volitve izvedene korekt-

no, nihče ni namigoval na goljufanje in manipuliranje z glasovi. Volilna komisija je preko osmih inšpektorjev nadzorovala pravilnost izvedbe volitev. Na častno razsodišče so kljub temu prišle tri pritožbe, prvo je umaknil njen avtor David Sluga sam, saj je bila neosnovana. Druga pritožba se je nanašala na pet glasovnic, ki so bile oddane skupaj in ki jih je volilna komisija označila za neveljavne. Vsak volilec mora namreč osebno oddati glasovnico. Pritožili pa so se tudi Pokrajinski klubi študentov. Niso se namreč strinjali z predsednikom Volilne komisije, ki je število poslancev s posameznih fakultet določil glede na letošnji vpis. Vse komisije do sedaj pa so upoštevale vpis prejšnjega leta. Častno razsodišče je v obeh primerih ostalo neopredeljeno, saj člani niso bili sposobni sprejeti soglasne odločitve.

ŠPELA STARE

GRDI, UMAZANI, ZLI

ZAPIS IZ BIOTEHNIŠKE FAKULTETE - ODDELEK ZA AGRONOMIJO

Ne, z redom na Jamnikarjevi 101 ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Res, da so nas vestni predstojniki osrečili z novo, lepo stražarnico pred vhodom na parkirišče **Hiše znanosti**. V njej kraljuje čuvaj z jasno nalogo, topogledno izobraženim posameznikom znano že iz slovenske ponarodele veseloigre Butnskala: "Me'j prou žou, ampak jest žmam od šefa naročen, de ne smem drug'h noter spustit ket samo tistih, ke majo zelejno nalepko na avtu. Lejte, pošten ljudje čakajo in bi rad' noter. Prosem, de se odstrante."

S pešci pa še ni nobenega reda. Okrog fakultete **in celo v njej** so bili že mnogokrat opaženi tipi sumljive zunanosti: **umazani, kosmati, mrkih pogledov, ženske spotakljivega izgleda** in še bi lahko naštevali. Imam idejo, kako naše nedolžne študente zavarovati pred njihovim kvarnim vplivom: študentje naj ob vpisu v prvi letnik dobijo na čelo lično tetovažo. Na njej bi pisalo BF No. ... ; Ali pa morda črtno kodo. S tem bi se od daleč videlo, *kdo je naš in kdo ni*. Za nepovabljenega goste pa je čimprej treba sezidati stražne stolpe z reflektorji, v ograjo spustiti visoko napetost, se oskrbeti s tropom sestradanih, posebnih foksterierjev za nočno stražo,

pa tudi kako minsko polje ne bi bilo odveč. In strojnica.

Problem zunanjega reda bi bil s tem rešen. Red v hiši je že vzpostavljen, treba ga je le še držati na nivoju. Dve hiši, polni študentov, odmaknjeni iz središča mesta, sta brez telefonskih govorilnic. S tem so prepričani vsakršni stiki z zunanjim svetom, kar preprečuje izdajanje vrhunskih do-

sežkov tukajšnje znanosti sovragu oz. sovragom.

Ker je šola kraj, posvečen nabiranju znanja, ne pa lenuharjenja in, bog-nedaj, **nečistovanja** in ker je AIDS problem tipov sumljivega izgleda (*ki pa smo jih, na srečo, zaustavili in nevtralizirali že pri kapiji*), na faksu ni kondomata, ki bi vzpodbujal razvrat med študenti.

Študent ima pravico do učenja, kaj več pa je že lahko kvarno za mlade osebnosti v času razvoja; zato je poskrbljeno, da so izpitni pogoji **ostri, a pravični**. Pogoj za vpis v višji letnik so opravljeni vsi izpiti prejšnjega letnika. *Zakaj bi morale študentu hoditi po glavi neumnosti, kot so kakšne lastne raziskave ali študijska potovanja, ko pa se lahko tukaj seznanijo z vsemi potrebnimi čudesi in dosežki znanosti?* Zunanji svet kviri...

Mladi strokovnjaki morajo biti iznajdljivi, kreativni. Improvizacije pri tvorbi urnikov in izpitnih rokov vzpodbujajo prav ti dve lastnosti. Kompetitivnost med študenti je prav tako na visokem nivoju. Študentje se med seboj dobesedno tepejo za informacije (*kopije skript in prosojnic, ki jih profesorji blagovoljno v nekaj izvodih namenijo študentom*). Pa še papir se prihrani.

Res, potrebna je stroga vzgoja in nenehno bdenje nad našimi varovanci, če hočemo vzgojiti novo generacijo sijočih mladenk in mladcev drznih pogledov, samih vrhunskih strokovnjakov. In za to smo študentje agronomije svojim učiteljem neskončno hvaležni. Naj jim cveti tisoč cvetov!

MC Traktor

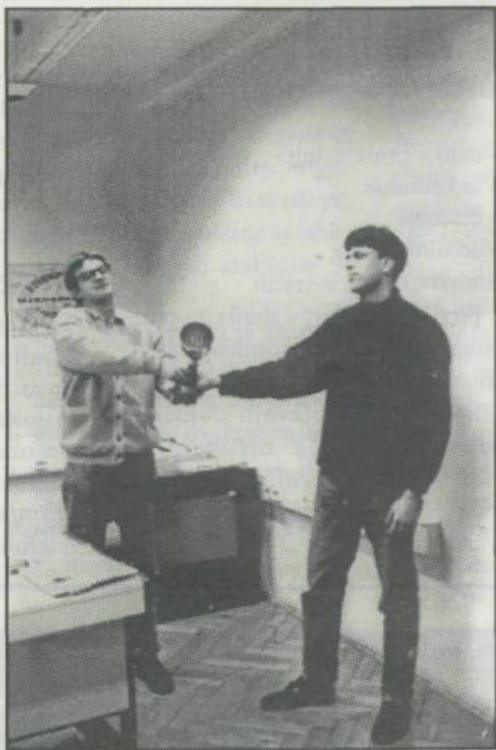
Vsi vemo, da **Študentski parlament** sestavlja nekaj struj, katera od njih te je podprla?

O strujah bi težko povedal kaj več, vendar pa me je verjetno bolj podprla "desna" in "srednja" struja, če lahko rečemo, da je "leva" podprla Verbiča. Sam ne zagovarjam nikakršnega deljenja na struje, vedno sem se bil sposoben pogovarjati z vsemi, ne glede na pripadnosti nekakšnim strujam.

V zadnjem času smo pričali vdiranju strank v študentsko politiko, kakšen je tvoj odnos do njih?

V ŠP se pojavljajo ljudje, ki so v podmladkih nekaterih strank. Sam nisem član nobene stranke, seveda pa imam o njih svoje mnenje. Predvolilno kampanjo sem si financiral sam neodvisno od katerekoli volilne liste ali stranke. Vsem poslancem bi priporočil, naj stranke v času mandata pustijo zunaj parlamenta.

ŠPELA STARE

VODJA

dalje

Nevroza 33 1.5

200 na uro

OČI, DA VIDIJO

Prejšnji teden je slovensko prestolnico opazovalo 50 parov ostrih oči študentov arhitekture iz skoraj vseh evropskih držav. Skupina entuziastov s študentskim statusom na ljubljanski FAGG je namreč v Ljubljani pripravila srečanje nacionalnih predstavnikov združenja EASA. EASA ali "European Architecture Students Assembly" je neformalno združenje, ki povezuje študente različnih evropskih fakultet za arhitekturo. Na tokratnem srečanju v Ljubljani so se študentje ukvarjali s problemi organizacijskega značaja.

V sicer delu posvečenem tednu pa so organizatorji svojim gostom pripravili tudi nekaj razvedrila. Tako so si pod vodstvom kustosinje Arhitekturnega muzeja ogledali Ljubljano, (*ki je po njihovem mnenju ravno prav velika in tudi sicer zanimivo pozidana*), obiskali

so Škocjanske jame, steklaro Hrpelje ter vinske kleti v Goriških Brdih, navduševali so se nad proizvodnjo (ter proizvodni) Pivovarne Union, ponoči pa so raziskovali ljubljanske inštitucije, zadolžene za zabavo.

Pred prihodom v Slovenijo je bila ta za večino tujih študentov popolna neznanca. Odhajali so navdušeni. K temu so v mnogočem prispevali prav slovenski študentje arhitekture, ki so se izkazali z dobro organizacijo. Po mnenju tujih študentov je ta omogočila, da "so se razprave odvijale v jasni in odkriti atmosferi."

Naj še pripomnimo, da sta madžarska udeleženca na poti v Ljubljano pobrala v torek pozno ponoči na cesti pri Celju enega od urednikov Tribune in dobila za nagrado in v spomin šopek svežih zelenih tribunic.

Jana Slaček

NJAM NJAM

AAA-FER ^N	40	293
Agrobar	35	300
AM Trade	65	360
DD Bežigrad	50	300
BF Domžale	145	399
Črnuče	175	500
Gostinstvo Čučnik	50	330
Dairy Queen ⁵	70	320
Daj-dam	55	385
Deri	50	300
DIC ^N	0	245
Figovec	180	490
Halo pizza	135	440
Ica	110	380
Inter Europ	45	330
Intermarket	60	330
Katrc	125	420
Ko-Ra bar	155	450
Klasje	65	335
Litostroj	50	300
Ljubljana	35	340
Maximarket	90	400
Merkator - Nebotičnik	90	400
Novi Marn	80	350
DD Novo mesto ^N	50	300
Papino - dostava na dom	195	470
Parma ⁵	60	310
Pinki - Bežigrad	70	340
Pinki - dostava na dom	170	460
Plava laguna	135	360
Plečnikov hram	90	380
DD Poljane ^N	0	250
Resta	65	340
Semenišče ^N	10	260
Strojna fakulteta	50	300
Vič	50	320
DD Vič	10	280
Vinska trta (Vrba)	35	300
DD Železničar ^N	0	210

OPOMBE:

^N- Samo za notranje študente tj. študente, ki tam živijo oz. študirajo
⁵- Največ pet bonov na mesec

PRODAJNA MESTA

Kersnikova 4: pon.-čet. 8.00-19.00, pet. 8.00-14.00, tel.: 318-454
 Rožna dolina, blok 4: pon. - pet. 8.00-12.30, tel.: 271-473

njaMB njaMB

Gostišče Emavs	50	330
HALO Pizza	60	360
Ježek	70	340
Kitajska restavracija	80	370
Kolodvorska restavracija	50	340
Gostišče Korotan	70	350
Lačni noj	120	400
Pedagoška fakulteta	40	320
TGO Pohorje	100	380
Hotel Slavija	100	380
Stephenson	100	370
Škorec	60	340
Študentski domovi	40	340
Tehnična fakulteta	40	320
Top njam	50	330
Ekonomsko-poslovna fakulteta (VEKŠ)	40	320
Visoka kmetijska šola	50	300

SLOVENSKA FONDACIJA

TI MENI, JAZ TEBI

Ko sosede pomagajo sosedom in neznanci priskočijo na pomoč neznanu, se spremenijo - tako tisti, ki pomagajo, kot oni, ki pomoč prejemajo.

Pomagati ljudem v stiski, širiti, razvijati in krepiti prostovoljno človekoljubno delovanje, zlasti v socialnih dejavnostih, ohranjati in krepiti vzgojne, socialne, kulturne, zdravstvene, civilne in naravne vire Slovenije - to so temeljni cilji Slovenske fundacije (SF), ki je bila zasnovana lani novembra, deluje pa od letošnjega marca. Za člane SF velja (naj bi, seveda) geslo - *Dobro je biti pomemben, pomembnejše je biti - dober*. Med člani sveta SF najdemo dr. Ljuba Bavconca, dr. Franceta Bernika, Rajmonda Debevca, Ignaca Goloba, Spomenko Hribar, dr. Matjaža Kmecla, dr. Leva Krefta, Cirila Zlobca, Milana Kučana, Bojana Križaja, Marjano Lipovšek, Naceta Simončiča, Julko Vahen (elito slovenske družbe torej) in še mnoge druge pomembne in "manj" pomembne Slovenke in Slovence, skupine, podjetja...

Kot pravi direktorica SF Jasna Tepina (ali deklica za vse), se ljudje ne včlanjajo samo zato, ker se jim pomoč drugim ne šteje za olajšavo pri dohodnini, vendar enostavno zato, ker hočejo pomagati. Do danes sta samo dva člana pri vpisu v SF vprašala, če bosta pri dohodnini "olajšana". SF je neprofitno, nestranksko in nevladno prostovoljno združenje - *združenje posameznikov, podjetij, skupin, ki želijo na kakršenkoli način pomagati človeku v stiski - združenje, katerega člani želijo okrepiti in dokazati našo in skupno občutljivost za težave sodržavljanov*.

Program SF vključuje sofinanciranje nekaterih oblik preventivnega prostovoljnega dela, zlasti z mladimi, pomoč mladim brezposelnim, sofinanciranje projektov pomoči beguncem, zlasti otrokom, oživitvev in obnovo Triglavskega narodnega parka...

Na letošnji javni natečaj za sofinanciranje projektov prostovoljnega dela in drugih človekoljubnih projektov, ki ga je objavila SF, je prispelo 42 prijav, izmed katerih so pooblaščeni (med njimi tudi Jasna Tepina), od upravnega odbora fundacije (predsednica tega je Anica Mikuš-Kos) izbrali osem projektov. To so bili: Center za socialno delo Krško s projektom Prostovoljno psihosocialno delo mladih (namenili so jim 100.000 SIT), Center za socialno delo Ptuj s programom Mladinske delavnice - psihološko preventivni program (100.000 SIT), Srednja ekonomska šola Maribor, ki v okviru humanitarnih dejavnosti pomaga ostarelim (100.000 SIT), Center za socialno delo Ravne na Koroškem (100.000 SIT), Center za pomoč mladim iz Ljubljane (100.000 SIT), Center za izvajanje in razvoj mladinskih delavnic (100.000 SIT), Visoka šola za socialno delo, ki daje streho organizaciji socioterapevtskih

taborov za otroke in mladostnike s psihosocialnimi težavami (100.000 SIT) in Ženski svetovalnici za "ženski prostor" (50.000 SIT).

Kot pravi Jasna Tepina, je SF predvsem transfer - posrednik, preko katerega prihaja denar in druga pomoč, ki ga dobivamo od posameznikov in organizacij, do tistih, ki so ga potrebni. "*Mi nismo kuhinja, temveč pomagamo tistim, ki hočejo kuhati*."

Čeprav je SF dobila brezplačno pisarno na Slovenski 45 v Ljubljani, modeme, računalnik, jim problemov ne manjka. SF namreč deluje kot združenje zato, ker pač še ni ustrezne zakonodaje za njihov obstoj. Ljudje malo vedo o njej, kar je posledica slabe promocije, ta pa je zopet povezana z denarjem, in tudi davčne olajšave so nizke. Stvari se sicer še dobijo, pravi Jasna Tepina, denar pa zelo težko.

Vendar - do sedaj se je preko SF obrnilo okoli 7.000.000 SIT, to pa je številka, ki kaže, da "nekaj" denarja še vedno je. Eden izmed pomembnih projektov, ki sem jih že omenil, je tudi pomoč beguncem v Sloveniji. Jasna Tepina je povedala, da je francoska vlada (SF namreč sodeluje s podobno francosko fundacijo) pripravljena pomagati in prispevati večjo vsoto denarja (koliko točno, se ne ve), tudi za pomoč beguncem. Denarja za begunce v tujini je veliko, vsaj za naše razmere, morda tudi zato, ker ima tujina slabo vest, glede na to, da Evropa še vedno omahuje, kar se tiče bosanske vojne, pravi Jasna Tepina.

Beguncem - študentom v Sloveniji pa se nasmihla sreča, kajti humanitarna organizacija SOROS (pri nas pod imenom Open Society Found, ki ga vodi dr. Rastko Močnik) je pripravljena denarno podpreti njihov študij. Ker so begunci - študentje pri nas obravnavani kot tujci, je njihov študij zelo drag (4000 do 5000 DEM), jim je gospod Soroš, po katerem se organizacija tudi imenuje, pripravljen plačati socialno zavarovanje, ki znaša 450 DEM. Gospod Soroš je sicer premožen poslovnež (špekulant), ki je pred meseci celo razvrednotil funt.

SF ni edina te vrste v Sloveniji. Obstajajo še Mundova (tudi kot združenje), Trstenjakova in druge manjše fundacije. V svetu bi našli še mnogo podobnih fundacij, ki hočejo zbrati čim več denarja ali kakršnekoli pomoči za tiste, ki jo potrebujejo. SF je poskušala denar pridobiti tudi od pet tisočih slovenskih privatnih podjetij, ki jim je poslala pisma s prošnjo za pomoč. Odziv je bil zelo slab, čeprav bi bila podjetja, če bi poslovala z dobičkom, deležna manjših davčnih olajšav.

Skratka, SF bo skušala pridobiti čim več članov, skupin, podjetij in seveda denarja. Upamo lahko le, da denar, ki ga SF dobi kot človekoljubno pomoč, tudi prispe do ljudi, ki pomoč potrebujejo.

Mimogrede - če želite tudi vi pomagati ljudem v stiski, obrnite se na SF in prispevajte najmanj 500 SIT (tolikšen je namreč najmanjši znesek, če želite postati član SF).

ALEŠ ČAKŠ

ŠTUDENSKI SERVIS ŠOU

BORŠTIKOV TRG 2, LJUBLJANA,
 telefon: faktorni oddelek: 125-50-21,
 posredovalnica sob: 125-40-62.

ZAPOSLITVE

Dobite lahko naslednja dela:

- selitve
- delo v proizvodnji
- anketiranje
- čiščenje
- administracija
- varstvo otrok v vrtcih
- prodaja izdelkov - darila za praznike (prodaja na stojnicah, akvizitstvo).

Za dela, ki zahtevajo določena znanja (*uporaba računalnika, poučevanja, prevajanje, programiranje, projektiranje, risanje, delo v računovodstvu...*) kličejo tudi

domov. Ustrezne študente iščejo v svoji banki podatkov. Zato moraš pri vpisu ali pri podaljšanju veljavnosti študentske izkaznice izpolniti vprašalnik, po katerem dobijo potrebne podatke o tvojem znanju in sposobnostih.

POSREDOVALNICA SOB

Od konca avgusta je prek Posredovalnice sob dobilo streho nad glavo okoli 200 študentov. Zdaj imajo na razpolago 35 stanovanjskih enot oziroma 55 ležišč. *Prevladujejo dvoposteljne sobe s souporabo kuhinje in kopalnice.* Telefon je 125-40-62.

NEVROZA.

Groza.

SEZAM

Naslov SEZAMA - Združenja staršev in otrok je Vegova 6, telefoni so 125-41-11, 125-61-53 in 125-81-57.

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 16. ure.

Pogoji za članstvo:

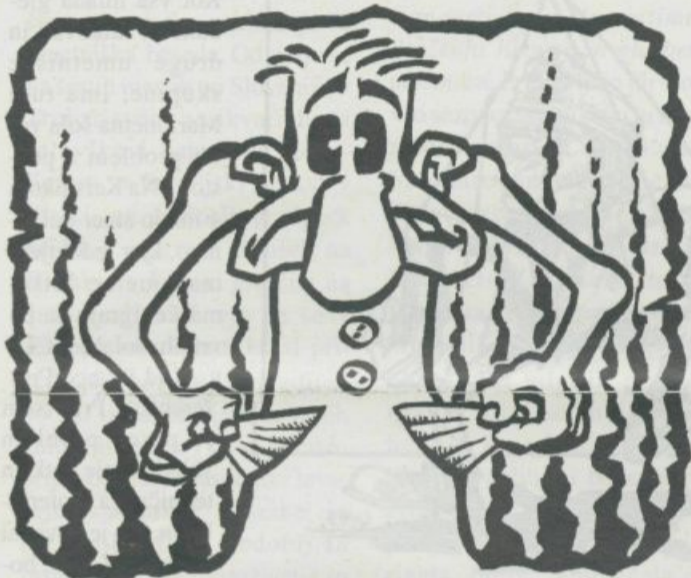
- izpolnjena anketa
- osebna izkaznica
- navedba fakultete
- starost nad 18 let.

Vrsta dela: varstvo otrok na domu, navadno v dopoldanskem času (od 5 do 8 ur).

SERVIS ZA POMOČ NA DOMU

Naslov je CSD Ljubljana - Moste, Ob Ljubljani 36A, telefon je 140-33-52 (ga. Blanka).

Kandidati najprej opravijo razgovor s socialno delavko Blanko. Trenutno so največje potrebe za varstvo starejših oseb in otrok, to pomeni redno delo 8 ur na dan.

DENARNA POMOČ V MARIBORU

ŠOU MB nudi študentom posojila v vrednosti do 5.000 SIT. Posojilo dobiš na podlagi 2 čekov, ki se vnovčita:

1. ček - 30. dan po najemu posojila,
2. ček - 45. dan po najemu posojila.
Denar dobiš/dobite v pisarni ŠOU na Gosposvetski 83. Strinjajo se tudi, da namesto posojila v gotovini plačajo pod istimi pogoji tvoje obveznosti, kot so plačilo bonov, plačilo stanarine v študentskih domovih...

BANČNI RAČUNI ZA ŠTUDENTE V MARIBORU

Kreditna banka Maribor je uvedla posebne bančne račune za študente.

Prednosti:

- bančna kartica za dvig gotovine na bančnem avtomatu
- brezplačno poslovanje z bančnim računom za študente
- posebni bančni svetovalec za študente:

vsak dan od 8.00 do 17.00, ob sobotah od 8.00 do 11.00 v osrednji enoti Vita Kraigherja 4, v Mariboru in v ekspozituri Lackova 5 na Ptuj.

ŠTOPARSKA IZKAZNICA V MARIBORU

ŠOU v Mariboru je v preteklem študijskem letu v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav izdala štoparsko izkaznico. Z nakupom izkaznice se zavaruješ kot sopotnik v kateremkoli avtomobilu doma in tujini. Cena izkaznice je 500 SIT, kupiš jo lahko vsak delavnik od 7. do 14. ure v prostorih ŠOU na Gosposvetski 83. Rabiš sliko in osebno izkaznico.

POPUSTI

SMG

Ker si študent, dobiš vstopnico za 300 tolarjev, to pomeni 200 tolarjev prednosti pred "odraslimi".

Opera in balet

Za redne karte lahko študent uveljavi 30% popust za vsako predstavo. Ta popust velja za drugo in tretjo kategorijo sedežev. Če si želiš 50% popust, ga lahko dobiš preko ŠOUa.

Cankarjev dom

Če si želiš ogledati predstavo, koncert... v Cankarjevemu domu, lahko dobiš v info točki na Kersnikovi 4 od 10 do 50% cenejše karte. Za dvig takelele cenejše karte imej s seboj potrjen indeks ali študentsko karto. Za Klub Cankarjevega doma cenejših kart ni.

Vlaki

Slovenske železnice Ljubljana nudijo ugoden NAKUP MESEČNIH, TEDENSKIH IN LETNIH VOZOVNIC ZA VOŽNJO Z VLAKI. Nakup mesečne ali študentske vozovnice z mladinsko izkaznico ti prinese 40% popust. S to izkaznico lahko kupiš tudi tedenske izkaznice. Letne vozovnice omogočajo učencem, študentom in dijakom neomejeno število potovanj v drugem razredu vseh vrst vlakov razen Zelenih vlakov, InterCityja in JuroSitija. Če letno vozovnico kupiš v enem obroku, plačaš osem mesečnih vozovnic namesto dvanajst. Dijaki in študenti, ki potujejo večinoma ob koncu tedna, imajo z mladinsko izkaznico 30% popust.

Popusti preko Trojan

SNG Celje nudi študentom 20% popust pri nakupu vstopnic za gledališke predstave. SNG Maribor omogoča študentom, da pol ure pred predstavo kupijo "vroče vstopnice" za polovično ceno. Vstopnice za stojišča pa lahko dobijo po ceni, ki znaša tretjino običajne.

ŠOLT

Cesta 27. IV. 31, Ro`na dolina, Ljubljana, blok VII, telefon 268-128 in 271-187.

ŠTUDENSKI SERVIS

Vsa dela oddajo sproti. Dela so večinoma za moški spol. V sredini decembra bodo začeli z delom v prostorih Šolta, rabili bodo od 10 do 15 ljudi z ročnimi spretnostmi. Priprave in uvajanje se bo začelo okoli 25. novembra.

AVTOŠOLA

Zgodila se je grozna stvar. Razbili so avto, bil je žrtev slabega vremena. Zato je prišlo do manjših zastojev v šolskih voznjah.

Nove cene voznje so: za člane Šolta stane ena ura voznje z Citroenom AX 1.150 tolarjev, za nečlane 1.250, voznja z Zastavo 101 stane za člane 1.000 tolarjev, za nečlane pa 1.100. Izpit lahko narediš tudi na

4-mesečni brezobrestni kredit, ki ti ga da Šolt.

TEČAJI

Tečajji jezikov se začnejo 6. decembra, vpis se je začel 22. novembra in traja do samega pričetka pouka. Poleg angleščine, italjanščine, francosščine, španščine in nemščine se lahko začnete učiti še arabščine in hindujščine.

Cene tečajev so: za študente 7.200 tolarjev, za ostale 8.500, lahko na dva čeka. Tečajji so 30-urni, potekajo dvakrat na teden po tri ure. Razpisanih je 69 skupin.

NOVO: tečaj *make upa* in osebne nege.

Ves ljubi cajt potekajo tudi tečajji računalništva (osnovna raba računalnikov, WORD, WINDOVS, DOS...).

TURIZEM

Izlet v Prago

Odhodi: 2., 10., in 17. decembra, 14. in 21. januarja, 11. in 25. februarja s Kongresnega trga v Ljubljani. Potovanje traja tri dni.

Cena potovanja je 185 mark, za člane Šolta pa 160. Ob prijavi moraš plačati akontacijo 85 DEM (člani 60) v tolarški protivrednosti po tečaju LB, ostali del plačaš vodniku na potovanju. V ceno je vključeno: prevoz z avtobusom, cestne in tunnelske takse, dva polpenziona, vstopnine v Strahovsko knjižnico, Loreto in na Krivoklat, lokalni vodnik po potrebi in organizacija potovanja.

Prijave sprejemajo do zasedbe mest, število mest je omejeno

ŠPORT

Rafting

Soča rafting organizira rafting in šolo kajaka. Priskrbi kanu opremo, hydrospeed, gorsko kolo, bovški superspust.

Kako na izlet? Ob dogovorjeni uri se zberete pri recepciji hotela ALP v Bovcu, kjer vam vodniki razdelijo vso potrebno in obvezno opremo: neoprensko obleko, vetrovko, rešilni jopič in čelado. Na štartu se preoblečete, nesete čoln do vode ter prisluhnete vodniku, ki vam teoretično in praktično razloži način veslanja ter poda vse potrebne informacije za varno vožnjo. Sledi ura veslanja in kovanja po brzicah. Pri kombiju, ki vas čaka na cilju, se preoblečete.

Izleti so vsako soboto in nedeljo ob 10. ali 14. uri. Za skupine, večje od 12 oseb, je izlet možen tudi med tednom.

Informacije po tel.: 065/86-040.

Badminton

Tečajji (začetni in nadaljevalni) potekajo pod strokovnim vodstvom člana reprezentance Slovenije v badmintonu, v telovadnici OŠ Danile Kumar za Bežigradom, 7-krat po eno uro in pol ob sobotah oz. nedeljah, od oktobra preko celega leta. Imajo dva termina: sobota od 17. ure do 18.30 in nedelja od 18. ure do 19.30. V primeru velikega zanimanja bodo organizirali nove termine. Cena tečaja je 3.000 SIT. Vse informacije o tečajih in nakupu opreme po telefonu 372-141.

K 4

22.11.	22.00	ALAN TAYLOR (britanska folk scena) Cena vstopnice je 300 SIT za študente in 500 za neštudente, s člansko izkaznico prost vstop.
24.11.	22.00	DANCE WITH THE DEVIL (promocija CD plošče <i>hard & heavy</i> skupin <i>Obscurity</i> ter <i>In a Spleen</i>) Cena vstopnice je 250 SIT za študente in 400 za neštudente, s člansko izkaznico prost vstop.
26.11.	22.00	HIGH TECH ATTACK PT 2 (koncert visoko električnih skupin s <i>Cell Block</i> , <i>Annalies</i> ter <i>Naomi</i> , 2. del) Cena vstopnice je 250 SIT za študente in 400 za neštudente, s člansko prost vstop.
30.11.	22.00	VOOLEY BULLEY PARTY (parada obutve <i>Dr. Martins</i>) Cena vstopnice je 130 SIT za študente in 180 za neštudente, s člansko prost vstop.

Okvirna tedenska shema K4

pon.	21.00-1.00	Od K4 do večnosti (<i>Cave</i> , <i>MacGowan</i> in <i>Matics</i> na <i>New Age toboganu</i>)
tor.	22.00-2.00	Jim Beam scena (<i>degustacija Jim Beama & co. und koncerti</i>)
sre.	22.00-2.00	Cesta 66 (rock med 1950 in 1996)
čet.	22.00-3.00	Študentski Ritm'n' žur (<i>zelene zamorklje, dugme, čevapčiči in irsko pivo</i>)
pet.	22.00-4.00	Dance machine (med stroji in rock'n' rollom, <i>RED BULL ENERGY PARTY</i>)
sob.	22.00-4.00	Sunless Saturday (MTV sonce noče zaiti)
ned.	22.00-4.00	Roza Disko

Mesečna cena članske izkaznice je 900 sit za študente in 1.500 za neštudente. Z njo imaš popuste pri REC REC, VOM (Kersnikova 6) in pri turistični agenciji Royal.

KUD

predstave

23.11.	21.00	ZVEZA RDEČELASCEV , Gledališče Ane Monroe
26.11.	21.00	VARIETE , Gledališče Ane Monro
27.11.	17.00	BIKEC FERDINAND (lutkovna predstava za otroke)
	21.00	ZVEZA RDEČELASCEV , Gledališče Ane Monroe
28.11.	20.00	GLUMAC JE... GLUMAC JE... , <i>GLUMAC</i> , monodrama Zijah Sokolović
3.12.	21.00	VARIETE , Gledališče Ane Monroe
4.12.	21.00	ZVEZA RDEČELASCEV

MARIONETNA ŠOLA KINETIKON KO ZAŽIVIJO LUTKE

Pred dnevi je bila v prostorih Kapelice na Kersnikovi 4 predpremierna uprizoritev nove - četrte marionetno-lutkovne predstave Marionetne šole Kinetikon - Škrat Tukitam in njegove težave. O lutkovni skupini oziroma Marionetni šoli Kinetikon, njenih predstavah, delu, problemih in še o čem, sem se pogovarjal s članom Kinetikona Miralemom Zecom.

Marionetna šola Kinetikon je stara leto dni, lutkovna skupina pa deluje že dve leti. V šoli sodelujejo večinoma študentje iz različnih fakultet. Šest študentov redno sodeluje pri skupini Kinetikon, ob njih pa seveda še nepogrešljivi Marija Vogelnik, ilustratorica in mentorica, režiserka, oblikovalka in še kaj - Eka Vogelnik. Občasno pa sodelujejo še Petra in Matjaž Pikalo, nekateri glasbeniki in drugi. Kot vsako šolo, je potrebno tudi Marionetno šolo plačevati. Semester stane 10.000 tolarjev, od tega prispeva 5.000 Šou. Ko smo že ravno pri denarju, katerega tudi Marionetna šola nima dovolj; njen glavni sponzor je Študentska organizacija Univerze, poleg nje pa še podjetje Prometej, ki šoli dobavlja tehnični material in pa Slovenske železnice z brezplačnimi vozovnicami za gostovanja po Sloveniji.

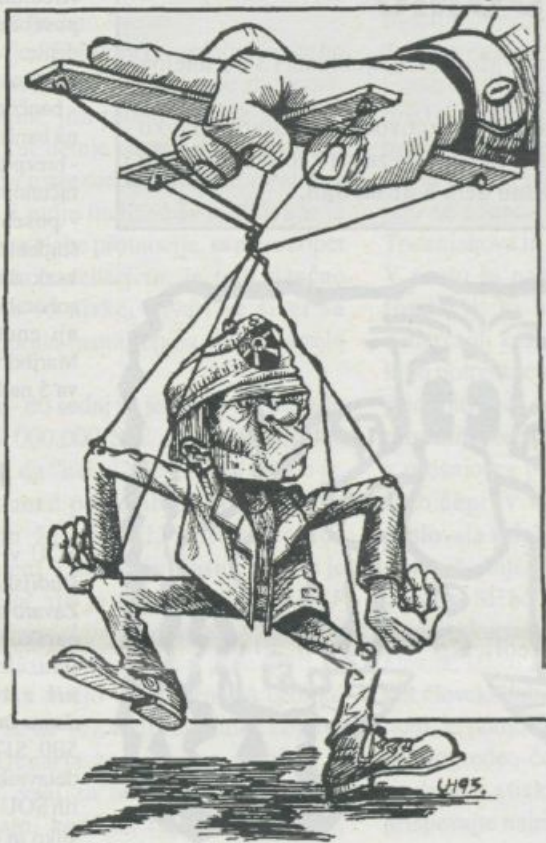
Lutke, ki jih igralci uporabljajo v svojih predstavah, izdelujejo sami. Za vsako predstavo izdelajo nove lutke, nekatere pa se pojavljajo tudi v večjih predstavah. Kako bodo lutke izgledale, je odvisno od vsakega igralca posebej, kajti vsak naredi lutko zase, po svoji domišljiji in idejah. Včasih so to lutke človeških ali živalskih oblik (v naravni velikosti), včasih so to fantazijske lutke in podobno. Miralem Zec je povedal, da sam ne bi nikoli ustvaril lutke, ki bi delovala preveč resnično, ker to ni zanimivo, prej dolgočasno. Lutkovne predstave Marionetne šole so namenjene tako otrokom kot odraslim. Kot pravi Miralem Zec, so nekatere predstave bolj za otroke in manj za odrasle in obratno. Pri otroci je pomemben predvsem odnos daj-dam; odziv otrok nam daje vedeti, kaj je slabo in kaj dobro v naših predstavah., pravi Miralem Zec.

Prva predstava, ki jo je uprizorila Marionetna šola - Ljubljanski klošarji, je bila premierno prikazana na svetovnem lutkovnem festivalu Unima, pred dvema letoma v Ljubljani. To je predstava za odrasle in po mnenju Miralema Zeca najbolj po njegovem okusu.

Druga predstava ima naslov O Bibi, ki je prehitro rasla (po slikanici Marije Vogelnik O

lutka (naredila jo je Eka Vogelnik), ostale lutke v predstavi pa so živali - v naravni velikosti. Predstava o Škratu Tukitamu in njegovih težavah zahteva veliko dela, predvsem na sceni, ki je zelo velika in bogata (na trenutke že kar nametana), časa in dobro organizacijo. Igrica o škratu Tukitamu je edina otroška predstava v tem trenutku, ki bo na sporedu med božičnimi prazniki.

Premierno bo odigrana v Cankarjevem domu, ki je projekt delno tudi denarno podprl. Ponovitve pa bodo sledile še 21., 22., 23. in 24. decembra. Kot vsa mlada gledališča, lutkovne in druge umetniške skupine, ima tudi Marionetna šola velik problem s prostori. Na Kersnikovi 4 imajo sicer delavnico, kjer izdelujejo marionetne lutke, maske, igrajo pa po vrtcih, šolah, v CD, v Kud France Prešeren.... Predvsem je pereč problem skladiščenje lutk in tehničnega materiala. In, kot je povedal Miralem Zec, se bojijo, da bodo zaradi

deklici, ki je prehitro rasla). Tokrat gre za igrico, ki je namenjena izključno otrokom in s katero Marionetna šola gostuje po vrtcih in šolah po vsej Sloveniji.

Predstava številka tri - Mala morska deklica, je namenjena vsem - odraslim in najmlajšim. Premierno je bila predstavljena na lanskim Študentskih kulturnih dnevih. Predstava, ki temelji predvsem na gibu, za katerega v vseh predstavah skrbi Marija Vogelnik, ki ni samo ilustratorica, temveč tudi dobra poznavalka plesa. V predstavi Marionetne šole vpeljuje tudi še v svetu dokaj neznanu formo plesa, gibanje - podrobneje bo to zvrst plesa in gibanja Marija Vogelnik predstavila v novi knjigi.

Predstava Mala morska deklica bo na sporedu tudi 11.1. naslednje leto v Cankarjevem domu - v okviru dnevov plesa in Miralem Zec zagotavlja, da bo tokrat še bolj plesna predstava, s še več gibanja.

Četrta predstava in obenem tudi zadnja nosi naslov Škrat Tukitam in njegove težave in je zopet namenjena najmlajšim. Miralem Zec je dejal, da je škrat Tukitam tehnično dodelana

preureditve pritličja na Kersnikovi 4 ostali brez delavnice. "Zato že sedaj iščemo nove prostore. Obstaja možnost, da dobimo nov prostor blizu Kersnikove, kjer bi se ustanovila tudi šola s poudarkom na gibu in gledališče za otroke, ki bi ga vodili in organizirali slovenski režiserji. Vendar o tem kdaj drugič - ko bdo stvari bolj jasne."

"Kinetikon je marionetna šola, za katero je značilna individualnost, posamezniki pa imamo na voljo precej svobode, seveda po zaslugi Eke Vogelnik. Če bi hotel na kratko okarakterizirati našo šolo in delo v njej, potem moram omeniti gib, gibanje, ki je za naše dosedanje predstave zelo značilno. Vse ideje, zgodbe prihajajo iz knjig in slikanic Marije Vogelnik, te pa kasneje Eka Vogelnik predela in priredi in tako nastajajo naše predstave. To pa je tudi ena izmed značilnosti naše skupine. Same predstave so med seboj zelo različne, zato je težko določiti njihovo skupno nit, karakter. Vsekakor pa velja, da je pri vseh predstavah pomemben gib" pove Miralem Zec.

ALEŠ ČAKŠ

GLASBENA MLADINA LJUBLJANSKA SE PREDSTAVI

GML je društvo, ki ponuja bogate glasbene dogodke za širok krog poslušalcev in skrbi za mlade izvajalce. Pomaga jim do uveljavitve in širi vzgojo kulture na naših tleh. Omogoča poslušanje koncertov po nizkih cenah. Več kot pol koncertov je zastoj. Najvišja cena za študente znaša 150 sit, za "odrasle" pa 300 sit. Vsi koncerti so sestavljeni v okviru osmih ciklov in posegajo v klasiko, jazz, zborovsko petje...

1. cikel, JESENSKE SERENADE

Obsegajo štiri koncerte na šestih različnih prizoriščih. So sklop štirih komornih, stilno enotno ubranih glasbenih večerov, ki se jim pridružuje še umetniška beseda. Odvijajo se na šestih mestih po Sloveniji; v Trubarjevem antikvariatu, v Jelovškovi kapeli na Kodeljevem, v župnijski cerkvi v Preski, na gradu Bogenšperk pri Litiji, na gradu Grimšče na Bledu in v Kosovi graščini na Jesenicah. Začnejo se se v mesecu septembru, ko si prireditelji poletnih prireditev počasi oddahnejo, vrata naših kulturnih hramov pa so še rahlo priprta. Mladi glasbeniki izvajajo zanimive muzike iz različnih stilnih obdobij. Ta prijetna serenadna doživetja so zastoj.

2. cikel, MLADI MLADIM

Koncerti so enkrat na mesec v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani ob 19.30. Občinstvo lahko zve ob poslušanju glasbe marsikaj zanimivega v uvodnih besedah mladih muzikologov. V mesecu januarju bo koncert v veliki Gallusovi dvorani CD, kjer boste lahko prisluhnili simfonični glasbi v izvedbi orkestra Slovenske filharmonije. Zadnji koncert v tem ciklu pa bo avtorski večer mladega skladatelja. Cena za študente je 150 sit.

3. cikel, MUZA PRI MUZI

Koncerti so mala, intimna druženja likovne in glasbene umetnosti. Pripravljajo jih skozi vso sezono, vsako prvo in tretjo sredo v mesecu ob 18. uri v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v gradu Tivoli. **Napovedanih je šestnajst koncertov in vselej boste lahko za trideset minut prisluhnili igranju in petju obetavnih mladih glasbenikov.** Sliši se tudi tehtna beseda kustodinje o tistih likovnih delih, ki bodo takrat pred vami. Koncerti so zelo pestri, od violine, tolkal, klarineta, orglic, violončela do solo pevcev. **Vsak koncert se**

naslednji teden ponovi, vsako drugo in četrto sredo v mesecu ob 18. uri v Vodnikovi domačiji. Vstopnine ni.

4. cikel, OB KLAVIRJU

Ciklus zajema pet koncertov na sezono. Odvijajo se v Rdeči dvorani ljubljanskega Magistrata, zadnji torek v mesecu ob 19. uri. Igrajo študentje klavirja iz razredov prof. Dubravke Tomšič - Srebotnjak, prof. Tanje Zrimšek na Akademiji za glasbo v Ljubljani in prof. Janeza Lovšeta na Srednji Glasbeni šoli v Ljubljani. Vstopnine ni.

5. cikel, SLAVA VALVAZORJA KRANJSKEGA

To so glasbeni dogodki na gradu Bogenšperk, s katerimi želijo ohranjati spomin na Valvazorja in njegova dejanja. Koncerti v izvedbi mladih nadarjenih glasbenikov bodo vsak drugi petek v mesecu ob 19.30. Poseben poudarek bo veljal koncertnim orglam, ki jih premore od naših gradov samo grad Bogenšperk. Vstopnine ni.

6. cikel, GRAJSKI OBISKI

Obiski na gradu Grimšče na Bledu so vsak tretji petek v mesecu ob 19. uri. Izvajajo jih najboljši mladi glasbeniki. Ker na gradu še ni klavirja, tu nastopajo predvsem komorne skupine v najrazličnejših zasedbah. Vstopnine ni.

7. cikel, PEVCI PEVCEM

Gre za dogodek, ko se pevci predstavljajo pevcem. **Veter**, mešani mladinski pevski zbor iz Ljubljane, vabi v goste Mešani mladinski pevski zbor **Tehnik** iz Celja. Koncert bo 24.03.1994 ob 19.30 uri v veliki dvorani Slovenske filharmonije. Vstopnina za študente znaša 150 sit.

8. cikel, JAZZ

Koncerti bodo v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma ob 18. uri. Izvaja jih Big band slovenske Radiotelevizije. Predstavil vam bo zgodovino jazz na drugačen način. Jazz bodo spremljali **izčrpni komentarji povezovalca, zanimive slike na platnu, pa tudi košček kakšnega starega filma.** Vstopnina je za študente 150 sit. Vstopnice lahko kupite pri blagajni Cankarjevega doma, v predprodaji pa pri Glasbeni mladini ljubljanski na Kersnikovi 4, v drugem nadstropju. **CVETKA CVET**

GLASBENA MLADINA

24.11.	18.00	Vodnikova domačija.
MINI KONCERT- Sanela Redžepagić-mezzosopran, Vladimir Mlinarič - klavir.
30.11.	19.00	Rdeča dvorana ljubljanskega Magistrata.
OB KLAVIRJU- Jože Barbič - klavir.
1.12.	18.00	Mednarodni grafično likovni center v gradu Tivoli.
MUZA PRI MUZI - Violinski kvartet SGBŠ, mentor: prof. Tomaž Lorenz.

CD

koncerti

23.11.	20.30	PHILIP GLASS (solo kitara)
25.11.	19.30	KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE (Wagner, Chopin in Rahmaninov)
2.12.	19.30	NAJLEPŠA LETA NAŠEGA ŽIVLJENJA, V spomin Mišku Baranji
3.12.	19.30	ZVOKI ŠESTIH STRUN, DAVID RUSSEL (kitara)
3.12.	20.00	KONCERT SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA (Glass, Weber, Gorecki)
3.12.	23.00	GERONIMO, Fiesta Brasiliera iz Salvadorja
4.12.	20.00	UGRABITEV Z LAUDAŠKEGA JEZERA, spevoigra v dveh dejanjih
5.12.	11.00	ORGELSKA MATINEJA, CONCEZIO PANONE
7.12.	19.30	LETNI KONCERT ORKESTRA STUDENTOV AKADEMIJE ZA GLASBO (Bach, Mozart, Mendelssohn-Barholdy)

prireditve

23.-27.11.		INFOS'93, Informatika na Slovenskem - Razvojna moč računalništva
29.-30.11	17.00	MODNI BAZAR
	20.00	MODNI BAZAR

razstave

9.11.-14.12		Jurij Kocbek - podobe glagolov

DRAMA

25.11.	19.30	D. Jovanović: ANTIGONA
26.11.	19.30	D. Jovanović: ANTIGONA
27.11.	19.30	G. Feydeau: DAMA IZ MAXIMA
30.11.	19.30	D. Jovanović: ANTIGONA
3.12.	19.30	G. Strniša: SAMOROG (predstava v podporo kampanji Amnesty International proti političnim pobojem in izginotjem)
4.12.	19.30	I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR

MALA DRAMA

23.11.	20.00	M. Jesih: LJUBITI
24.11.	20.00	A. Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE
26.11.	20.00	W. Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM
27.11.	20.00	D. Jančar: ZALEZUJOČ GODOTA
29.11.	20.00	M. Jesih: LJUBITI
1.12.	20.00	W.Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM
3.12.	20.00	A.Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE
4.12.	20.00	A.Nicolaj: BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE
6.12.	20.00	W.Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM
7.12.	20.00	W.Allen: ZAIGRAJ ŠE ENKRAT, SAM

KUD

5.12.	20.00	GLUMAC JE... GLUMAC JE... GLUMAC, monodrama Zijah Sokolović
7.12.	21.00	ZVEZA RDEČELASCEV, Gledališče Ane Monroe

predavanja

24.11.	20.00	Anton Mlinar: Demografsko vprašanje in krščanska etika
1.12.	20.00	Mirjam Milharčič-Hladnik: Spolna razlika skozi nasilje nad ženskami na prelomu stoletja na Slovenskem (dokumentacijska raziskava)
8.12.	20.00	Peter Vodopivec: Kako so Slovenci v 19. stoletju videli svojo gospodarsko in družbeno prihodnost

razstave

do 27.11.		Razstave vaj in seminarja Kudove fotografske delavnice
30.11.	21.00	Otvoritev razstave Aco Nišević (slike)
- Na ogled je vsak dan, razen nedelje in ponedeljka, med 11. in 22. uro.

koncert

25.11.	20.00	Komorni koncert (klavir, klarinet)

ŠKUC

od 23.11. do 10.12.		Andrej Trobentar - razstava risb in slik

OPERA IN BALET

23.11.	19.00	Puccini: TOSCA
24.11.	19.00	Verdi: RIGOLETTO
27.11.	19.00	Verdi: TRAVIATA
28.11.	19.00	BALETNI KONCERT (tekmovanje slovenskih baletnih umetnikov)
1.12.	19.00	Verdi: FALSTAFF
4.12.	19.00	Čajkovski: HRESTAČ
6.12.	15.00	Puccini: GIANNI SCHICCHI
7.12.	19.00	Čajkovski: HRESTAČ

MGL

24.11.	19.30	E. Flisar: KAJ PA LEONARDO?
--------	-------	-----------------------------

KINO

Premiere v ljubljanskih kinematografih

25.11.	KINO ŠIŠKA, UNION John McTiernan: ZADNJA VELIKA AVANTURA (The Last Action Hero)
	KINO KOMUNA Aleš Verbič: MORANA
	KINO BEŽIGRAD Jonathan Kaplan: NEČISTI POLICAJ (Unlawful entry)
3.12.	KINO KOMUNA, ŠIŠKA Andrew Davis: BEGUNEC (The fugitive)

KINOTEKA

23.11.	Alan Parker: PADLI ANGEL (Angel heart) Reinhard Hauff: LINIJA 1 (Linie 1)
24.11.	ANGEL HEART Reinhard Hauff: PLAVOOKI (Blauaugig)
25.11.	Liliana Cavani: BERLINSKA AFERA (Interno Berlinese) Reinhard Hauff: STAMMHEIM
26.11.	INTERNO BERLINESE
27.11.	INTERNO BERLINESE
28.11.	ZAPRTO
29.11.	Florestano Vancini: BRONTE
30.11.	BRONTE
1.12.	Ivan Passer: CUTTERJEV OBRAČUN (Cutter's way)
2.12.	CUTTER'S WAY
3.12.	James Glickenhaus: POLICAJ ŠT.1 (The protector)
4.12.	THE PROTECTOR
5.12.	Derek Jarman: WITTGENSTEIN
6.12.	Dokumentarni filmi iz ARHIVA SLOVENIJE (izbor AGRFT) Aerlyn Weissman, Lynne Fernie: PREPOVEDANA LJUBEZEN (Forbidden love)
7.12.	Robert van Ackeren: ŽENSKA V PLAMENIH (Die flambierte Frau) Jennie Livingston: PARIZ GORI (Paris is burning)

GALERIJE

NARODNA GALERIJA

do 10.1.94 Fran Klemenčič - slike

MODERNA GALERIJA

4.11.-5.12. Per Kirkeby - slike
30.11.-3.1.94 Janez Marenčič - fotografije

MALA GALERIJA

do 5.12. Cristina Iglesias - skulpture

TIVOLI-MGLC

19.11.-19.12. Gorazd Šefran - grafike

JAKOPIČEVA GALERIJA

24.11.-12.12. Borek Šipek - oblikovanje pohištva, stekla, pribora in porcelana

ČAGA ŽUR GAUDA ŽURKA

VALČEK PLEŠEM, POLKO PLEŠEM

V dolgih letih študentskega žuranja so se uveljavili (vsaj) trije osnovni tabuji: ljudje, ki sedijo pri mizah; narodno-zabavni ansambel in hausanje. Organizator žura na Topniški prejšnjo sredo je vse tri prekršil. Rezultat je bil porazen.

Namesto študentskega žura smo doživeli kmečko veselico dostojno vsaj Lovrenca na Pohorju, če že ne Oplotnice. V sicer solidni pivnici Švejk, kjer imajo na ceniku cca. 20 vrst piva, je na odru poplesaval hiperkinetičen kitarist, zraven njega pa več ali manj pri miru stal in igral klaviaturist (ki je, by the way, bil neverjetno podoben Rowanu Atkinsonu v vlogi Mr. Beana).

Prisotni študentje so se po eni uri gledanja in čudenja vdali, in, ker jih niso mogli premagati, so se jim priključili. Veselo smo plesali ob hitih, kot so "Danes je tvoj rojstni dan", "Pod oknom sem stal" ali "Vino na usnama".

Ko smo končno dočakali tako željeno pavzo, se je kod Deus ex machina pojavil disko džokej, ki nam je postregel z obilnimi količinami zelo glasnega hausa. Parkrat se mu je sicer ponesrečilo, in nas je osrečil s kakšnim komadom kot npr. Cop Killer, a se je vedno pobral pravi čas in inkriminirano glasbo prekinil že po par taktih.

No, in že so tukaj spet bili naši glasbeniki, ki jim je, hvala bogu, sredi tretje pavze kapljajoča voda skurila mešalno mizo. Naše veselje ob tem dogodku ni dolgo trajalo, saj nas je po obetajočih Đavolih takoj zasul nov plaz preglasnih zvokov iz predolgočasnih ritem mašin.

Če vas ni bilo, niste nič zamudili. Ocena: ☺☺☺

KO SI ŽEJEN, PA NIMAŠ DOVOLJ CVENKA

Za droge vemo (že od začetka), da so na Metelkovi prepovedane! To seveda ne velja za pijače, s katerimi se lahko na prireditvah Mreže za Metelkovo "ofrišate" v Gala dvorani, kjer stoji šank.

Tu so (zmerne)cene:

PIVO (pločevinka)	120 sit
KUHANO VINO	50 sit
FANTA	50 sit
COCA-COLA	50 sit
RADENSKA	50 sit

Pa ne pretiravajte z alkoholom! Če se vam zahoče grickati, lahko to počnete z BOBI palčkami - za 50 sit. Kadilci pa se lahko zakadite s cigaretami WEST - 100 in MARLBORO - 200 tolarjev. Zabavajte se!

MESTNA GALERIJA

22.11.-12.12. Razstava študentov pedagoških akademij v Ljubljani in Mariboru

BEŽIGRAJSKA GALERIJA

do 4.12. Zoran Didek - risbe

JELOVŠKOV LIKOVNI SALON

25.11.-9.12. Vida Slivnikar - slike

PRODAJNA GALERIJA ARS

23.11.-14.12. Štefan Maflak - slike

OKOLJE

Začel se je projekt *Vesele znanosti* z delovnim naslovom OKOLJE. Dogajal se bo štirinajst mesecev, obsegal bo 26 predavanj. Projekt bo razdeljen na tri dele. Prvi del (osem predavanj) bo potekal novembra in decembra 1993 ter februarja in začetek marca 1994. Drugi del od marca do junija 1994 in tretji od oktobra do decembra 1994. Vsa predavanja bodo objavili v zborniku, ki bo razdeljen na dve knjigi, prva bo izšla jeseni 1994, druga pa v treh mesecih po izteku predavanj.

Na predavanjih bodo predstavili ekološke, okoljevarstvene in družboslovne teme.

OKOLJE - PRVI DEL:

10.11.	V lastnem soku (o multikulturalnosti kulture), Rastko Močnik
17.11.	Mentalno okolje (o ideoloških preužitkih), Braco Rotar
24.11.	Demografsko vprašanje in krščanska etika, Anton Mlinar
1.12.	Spolna razlika skozi nasilje nad ženskami na prelomu stoletja na Slovenskem (dokumentacijska raziskava), Mirjam Milharčič-Hladnik
8.12.	Kako so Slovenci v 19. stoletju videli svojo gospodarsko in družbeno prihodnost, Peter Vodopivec
15.12.	Ali nam je narava v napoto? (kulturološki pristop v obravnavanju okoljskih vprašanj), Iztok Geister
23.2.	Kompleksnost grajenega okolja, Janez Koželj
2.3.	Nacionalizem - pro et contra, Rudi Rizman

Vsa predavanja so se in se bodo odvijala v KUD-u. Vstopnina je 150 sit.

AVSTRIJA

Projekt "Avstrija" pomeni predstavitev slovenske neodvisne ustvarjalnosti v Avstriji. Sponzorirata ga Urad RS za mladino in First holding.

Od 2. do 4. decembra bo v Kulturkanalu v Schwertbergu pod naslovom SLO WOCHENENDE (slovenski weekend) potekal multimedialni program. Oblikovali ga bodo FV Založba, Strip Core, V.S. Video, 2.2.2.7 in Data Processed Corrupted.

Program:

2.12.	dia-razstava grafitov Strip Cora
3.12.	novejša produkcija V.S. Vide
4.12.	nastop skupine 2.2.2.7 in Data Processed Corrupted in predstavitev Založbe FV.

2.2.2.7

Strip Core bo decembra izdal CD ploščo in kaseto glasbene skupine 2.2.2.7. Ta band se je predstavil slovenskemu občinstvu na letošnjem Novem rocku. Naslov CD-ja in kasete bo Stripcore. Ovitek je oblikoval Strip Core, producirala sta Aldo Ivančič in Franci Rainer.

HYDRA

V decembru bo premiera video filma HYDRA avtorice Eme Kugler v produkciji V.S. Vide, Foruma & VPK. Premiera se bo primerila v SLOVENSKEM MLADINSKEM GLEDALIŠČU. Točen datum vam bomo sporočili v naslednji številki Tribune.

MLADINSKI KLUB STRELIŠČE

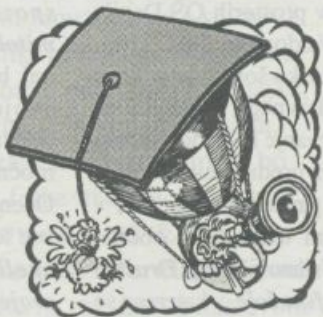
DOBROVO V GORIŠKIH BRDIH

Klub

Zametki kluba Strelišče segajo v leto 1982, ko si je peščica entuziastov, ki so se vsakodnevno družili pod lipo za vaško gostilno, s pivom v roki in željo po spremembah, pregonu turobnega vsakdana, omislila organizacijo prvega punk koncerta v svojih logih. Koncert je bil in pravijo da zelo dober. Bil je v opuščenem starem hlevu. Prve mu so sledili še mnogi...

Današnji klubski prostori so bili izbrani leta 1983, z zasedbo prostorov nekdanjega strelskega društva, ki je stagniralo in vidno propadalo. Od tod tudi ime kluba: **STRELIŠČE**. Po vseh letih "preživljanja in preživetja", je ostalo Strelišče eno redkih "zatočišč drugačne mladine" in eden redkih rock klubov, ki je doživel svoj vzpon v "punkovskem" obdobju. Klub se nahaja ob vznožju renesančnega dvorca iz 16. stoletja. Ob obnovi tega objekta je grozilo zasutje kluba, vendar so to z odločno akcijo preprečili.

Dolgoletna vztrajnost in prisotnost na sceni ter neuničljiva rock kultura so elementi, ki presega vsebino navadnega disko kluba. Posredovana glasba v Strelišču presega komercialno, enolično pop potrošnjo, ki se je razbohotila in danes dosega že vsako vas. Klub Strelišče je eden redkih klubov, ki se upira modni disco mašineriji, ki so ji vrata za razliko od (mladinske) subkulture - povsod odprta. Orga-

nizacija koncertov "drugičnih" rockovskih skupin, tako domačih kot tujih, je glavno opravilo kluba. Za koncerte morajo največkrat najemati dvorane okoli po Primorskem, ker klubski prostori za organizacijo tovrstnih prireditev niso najbolj primerni, čeprav so nekaj dobro obiskanih, živih nastopov, imeli tudi v klubu. Najmanjše dvoran predstavlja zgodbo zase, kajti v teh dvoranah kraljujeta komercialna logika in ponudba. Lastniki dvoran jih le stežka pustijo zraven, da jim ne bi "lomili škatele". Zato se včasih odločijo za koncerte na prostem, kjer pride rockovska energija zares do pravega izraza. In kaj je boljšega?

(Povzeto po zborniku "Boji za vsebinske spremembe", ki je bil izdan ob desetletnici obstoja kluba Strelišče. V tem času je klub organiziral koncerte kar okoli stotim bendom, domačim in tujim!)

Večino koncertov organizirajo v dvorani kulturnega doma na Humu, ki je sedem kilometrov oddaljen od Dobrovega, dvorano pa morajo za vsak koncert posebej najeti. Hum ima kapaciteto pribl. 700 obiskovalcev, Strelišče pa sprejme le okoli sto.

Grad

Zadnje mesece pa klubu grozi izselitev. Kmetijska zadruga Goriška Brda - Dobrovo, hoče namreč nazaj svoje prostore, ki jih je leta 1988 oddala v brezplačno uporabo OO ZSMS Dobrovo. Gre za kletne prostore stare mehanične delavnice, kjer čepi Strelišče. Problem je, da mora zadruga poravnati svoj delež v mešani družbi "GRAD" d.o.o., katere partnerji so zadruga, HIT Nova Gorica ter italijanski partner. Ker je zadruga v finančnih težavah, bi rada svoj preostali dolg poravnala s prodajo nepremičnin, to je prostora, kjer je sedaj klub. To pomeni konec za klub, saj "GRAD" zahteva prazne prostore. Vendar se klub upira z argumentom, da je prejšnje vodstvo zadruga hotelo klubske prostore zasuti z rušenjem stavbe nad klubom. Klub se je temu uprl in predlagal, da se po rušenju stavbe napravi betonsko ploščo, ki bi hkrati služila kot parkirni prostor.

Vodstvo zadruga se s tem ni strinjalo, češ da za to nimajo denarja. Klub se je nato obrnil na vodstvo krajevne skupnosti, ki je v dogovoru s tedanjim županom občine Nova Gorica Sergijem Pelhanom sprejelo sklep, da bo občina financirala ploščo, kar se je tudi zgodilo. Zato se klub upira stališču zadruga, da je to v celoti njihov objekt.

12.9.93

Na temeljnem sodišču v Novi Gorici KZ Goriška Brda vloži tožbo zoper MK Strelišče.

Zadruga se sklicuje na to, da je leta 1989 s prenehanjem obstoja OO ZSMS Dobrovo prenehala veljati tudi pogodba o oddaji prostora. Trdijo, da OO ZSMS nima pravnega naslednika in da Strelišče uporablja prostore brez pravnega naslova. Zadruga toži, da je že 21.1.93 zahtevala izpraznitev in predajo prostorov. Zatem so klubu dovolili uporabo prostorov še nadaljnjih šest mesecev, vendar jih le-ta še vedno uporablja.

7.10.93

Strelišče odgovarja na tožbo Iz zapisnika ustanovnega občnega zbora MK Strelišče 2.11.1991 sledi, da so sprejeli sklep, naj se stara oblika delovanja OO ZSMS preoblikuje in preusmeri. Vsi namreč menijo, da Dobrovo potrebuje mladinski klub, ki bi deloval kot društvo, politika pa naj ne bo predmet delovanja kluba. Glede na novi način organizacije kluba je bil sprejet sklep, naj se popišejo sredstva, ki jih je doslej imela v lasti OO ZSMS, ter se uredi pravno nasledstvo med prejšnjim in novim načinu organiziranja mladih. Občina ne bi investirala v izgradnjo sedanjih klubskih prostorov (strešna plošča), če MK Strelišče ne bi bil zagotovo naslednik bivše mladinske organizacije. Iz pravil kluba je razvidno, da je klub pravni naslednik OO ZSMS, kar je potrdila ga. Šuligoj, ki dela na občini. Poleg tega je KZ Goriška Brda z rušitvijo objektov uničila svoje dotedanje nepremičnine in od takrat so tam nastali novi uporabni prostori zgolj zaradi klubske in občinske aktivnosti, oz. denarja. Gre torej za nepremičnino (podzemno), ki ni last KZ Goriška Brda, pač pa kluba Strelišče in občine Nova Gorice, glede na njen investicijski vložek. Res je lahko KZ Goriška Brda lastnik zemljišča, v nobenem primeru pa ne predmetnih prostorov na njem. Zato tudi niso upravičeni zahtevati njihove izpraznitve in naj se tožba zavrne.

Glavna obravnava bo 20. 12. 93 od 7.45. na temeljnem sodišču v Novo Gorici. Držimo pesti. **TINA HAUSER**

MARIBOR

SNG - OPERA IN BALET

26.11.	19.30	CARJEVA NEVESTA, Rimski-Korsakov
27.11.	19.30	CARJEVA NEVESTA, Rimski-Korsakov
29.11.	19.30	Aishil: ORESTEJA
30.11.	19.30	Aishil: ORESTEJA
1.12.	19.30	CARJEVA NEVESTA, Rimski-Korsakov
2.12.	19.30	Dante Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA- INFERNO, dramatik: Nenad Prokić, režiser: Tomaž Pandur
3.12.	19.30	CARJEVA NEVESTA, Rimski-Korsakov
4.12.	19.30	Dante Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA- PURGATORIO, dramatik: Nenad Prokić, režiser: Tomaž Pandur
5.12.	19.30	Dante Alighieri: LA DIVINA COMMEDIA- PARADISO, dramatik: Nenad Prokić, režiser: Tomaž Pandur
7.12.	19.30	Aishil: ORESTEJA

Gledališka blagajna je odprta v pon. od 10.00 do 17.00, v tor., sredo, čet. in petek od 10.00 do 20.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 13.00, ter 2 uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 062/221-206. SNG Maribor si pridružuje pravico do spremembe programa.

ŠTUK

pon.	20.00	Kino v dvorani - vstopnina je 150 sit
tor.	21.00 - 2.00	Jazz večer - v ŠOU Klubu, vstop prost.
sre.		Kino in disco - s študentsko izkaznico je disco brezplačen.
čet.	21.00 - 2.00	Rock večer - v predprostoru dvorane Štuk
pet.	21.00 - 2.00	Rock diskoteka - vstop prost.
sob.		Sobotna diskoteka
ned.		Nedeljski večerni šank

JAZZ KLUB

23.11.		Večer "WORLD MUSIC" - afro
30.11.		Večer funka "AVOID THE FUNK... 'CAUSE IT'S GONNA GET YOU ANYWAY!"

MKC

24.11.	20.00	predstavitve založbe Mondena iz Grosupelj in literatov, ki jim ta založba izdaja knjige: Novica Novakovič, Ivo Frbežar in Jurij Hudolin (organizira MKC črka)
25.11.	21.00	koncert skupine DEMOLITION GROUP (organizirajo Front rock, MKC in Radio Marš)

GALERIJA MEDIA NOX

13.11. - 27.11.93		Peter Ciuha - "Žive strukture fraktalnih slik" Razstava obsega slike na papirju in video projekcije fraktalnih animacij.
-------------------	--	---

ORMOŽ

KLUB UNTERHUND

26.11		SPS in ZONA A (hard core - punk iz Češke)
4.12.		BORIS MNOR in DARE TO GO (hard core - punk iz Hrvaške)

NOVA GORICA

TEMELJNO SODIŠČE

23-11-	7.45	Glavna obravnava v primeru Kmetijska zadruga Goriška Brda vs. Mladinski klub Dobrovo
--------	------	--

KLUB UNTERHUND V ORMOŽU

Zgodba o klubu Unterhund se prične leta 1989, s koncertom CZD in Pridigarjev v grajski kleti, kjer do leta 92 priredijo še devet koncertov, eden pa se zgodi še na grajskem dvorišču (nastopi štirinajst skupin iz Slovenije in Hrvaške). Po daljši pavzi se poleti 93 se grajska klet, ki se poimenuje Unterhund, ponovno odpre, ustanovi pa se KAC (kulturno alternativni center) Ormož, ki prevzame klub v svoje skrbne roke. Klub je odprt vsako soboto, v njem pa se dogajajo koncerti, katerih je bilo do sedaj sedem (nastopale so skupine iz Slovenije, Hrvaške, Poljska, Anglije in Škotske) ter bolj ali manj tematski glasbeni večeri (do zdaj: Chumbawamba, Ramons, ska, jugorock itd.). Vstopnina za koncerte je okroglih 250 SIT.

ŠOLA RETORIKE

Nedolgo tega, natančneje 8. novembra, je dvajset bodočih govorcev sedlo v "učne klopi" šole retorike, ki jo organizira Pravljnično gledališče, ki je svojo šolo poimenovalo z velikimi črkami. 40 dni kasneje bodo iz njih spet vstali, bogatejši za vrsto znanj o govornem izražanju in javnem nastopanju.

Cena šolanja je 660 dem, študentje pa imajo 30% popusta ter še nadaljnjih 5% ob enkratnem plačilu. Za to vsoto nudi Šola Retorike celoten logopedski pregled z izvidom, dve knjigi ter vezane skripte učnega gradiva, v začetku in ob koncu šole audio in video kaseto z zmontiranimi posnetki svojih govornih nastopov, od začetnih vaj do končne produkcije, ter retorično spričevalo in listino z opazkami, nasveti in asociacijami predavateljev. Predmetov, ki jim bodo slušatelji (ali bolje: govorci) posvetili 100 ur svojega časa, je osem: *Retorika za vsakogar*, katere namen je udeležence usposobiti za gladko in jasno izražanje ter jih seznaniti s temeljnimi potezami retorične znanosti; *Kreativno pisno sporočanje*, kjer se bodo spopadali z umetnostjo sestavljanja vseh vrst besedil; *Lektoriranje in urejevanje svojih besedil*, ko je potrebno besedilo razširiti ali zgostiti; *Tehnika diha in*

govora, kjer se bodo srečali z osnovami dikcije, pravilne artikulacije, uporabne fonetike in preciznega oblikovanja glasov; *Obnašanje pred mikrofonom* in kamero, kjer se bodo vživljali v vlogo spraševalca in spraševanega; pri predmetu *Govorci in govorništvo* v slikah si bodo ogledali posnetke iz dokumentarne in igrane produkcije; pri *Umetniški besedi* bodo ustvarjalno raziskovali besedilo, ga razčlenjevali, iskali notranjo logiko stavka...; *Nastop* pa je namenjen sproščevalnim in improvizacijskim vajam, vajam za koncentracijo, vajam za obvladovanje zadrege ter drugim sredstvom, ki omogočajo sproščen in tako tudi prepričljiv nastop.

Med slušatelji prve, Jesenske Šole Retorike prevladujejo študentje, med temi pa bodoči pravniki. Vsekakor zanimiva informacija za tiste, ki se ukvarjajo z analizo pomankljivosti slovenskega visokega šolstva. Za vse, ki vas zadeva zanima, pa ste zamudili prijavni rok: čaka vas Spomladanska Šola Retorike z istim programom. Za študente s tanjšo denarnico pa Pravljnično gledališče pripravlja januarja ali februarja poseben Seminar Retorike s posebnimi popusti.

Jana Slaček

ŠOLA DRUGAČE WALDORFSKA ŠOLA

Za Bežigradom, v prostorih OŠ Danile Kumar, deluje Waldorfska šola. Ustanovljena je bila lansko šolsko leto, ko je po soglasju Strokovnega sveta RS za vzgojo in izobraževanje k waldorfskemu učnemu načrtu in predmetniku dobila koncesijo. To je prva osnovna šola v Sloveniji, ki je ni ustanovila občina oziroma država. Ustanovilo jo je *Društvo prijateljev waldorfske šole*, v katerega so vključeni starši in učitelji. V letošnjem šolskem letu šolo obiskuje 82 otrok v 1., 2. in 3. razredu, v predšolski oddelek pa je vpisanih 32 otrok.

Pod do soglasja je bila dolgotrajna, saj Zakon o zasebnem šolstvu še ni sprejet, waldorfska osnovna šola pa se po marsičem razlikuje od šol, ki jih Slovenci poznamo.

Waldorfske šole v svetu delujejo že 75 let (od leta 1919). Njihov učni načrt je v osnovi enak ne glede na državo, v kateri šola stoji, seveda pa se v globalni učni načrt vključujejo lokalne vsebine. Tako v Waldorfski šoli Ljubljana obravnavajo slovenske pesnike in pisatelje.

Učni načrt v bistvu temelji na razvojnih potrebah otroka. V določeni starosti naj bi otrok spoznal določene vsebine, ki pomembno vplivajo na njegov/njen psihični in fizični razvoj. Zato v Waldorfski šoli ne poznajo "ponavljanja razredov", saj bi otrok s poslušanjem starih vsebin zamudil tiste nove, ki so potrebne za njegov razvoj. Ker je človek celostno bitje, je poleg intelektualnih vsebin poudarek tudi na praktičnih in umetniških dejavnostih. Ena dejavnost podpira drugo. Učni program je širok, saj vključuje poleg matematike, slovenščine in narave tudi glasbo, slikanje, ročna dela, evritmijo, religijo (da ne bo pomote, gre za

spoznavanje različnih religij in mitologij) ter dva tuja jezika. Otroku naj bi bila dana možnost, da razvije svoje sposobnosti na na čim več področjih ter da razvija tako svoja močna, kot tudi šibka področja.

Ocenjevanje je zgolj opisno in to skozi vse šolanje. *Starši ob koncu leta dobijo okoli pet strani dolg spis o razvoju svojega otroka.* Vsekakor učni načrt waldorfskih šol zahteva od učiteljev nenehno samovzgojo in izobraževanje. Učitelji v ljubljanski šoli morajo imeti visoko ali višjo izobrazbo ter dveletno waldorfsko specializacijo (*pedagoška akademija ni potrebna*), kjer pri sebi razvijajo tista področja, ki naj bi jih nato razvijali svojim učencem.

Sedanji zakon, ki uravnava delovanje osnovnih šol, jasno razlikuje med razredno in predmetno stopnjo, medtem ko v Waldorfski šoli *razrednik predava glavne predmete svojemu razredu vseh osem let.* Tu leži tudi morebitni kamen spotike, saj se lahko zgodi, da bo poučevanje od 4. razreda naprej Waldorfski šoli onemogočeno. Če seveda Zakon o zasebnih šolah ne bo pravočasno sprejet.

V svetu poleg osnovnih waldorfskih šol delujejo tudi srednje šole. Učenec tako dobi 12 let izobrazbe plus še trinajsto leto, v katerem se intenzivno pripravlja na opravljanje mature.

In kot so na septemborskem zasedanju Evropskega sveta waldorfskih šol v Ljubljani povedali predstavniki iz Nemčije in Švedske, v zadnjih letih zaznavajo, da imajo maturanti waldorfskih šol pri zaposlovanju prednost. Razlog: *Delodajalci pri njih opažajo boljše sposobnosti presojanja in večjo prilagodljivost situacijam.*

Jana Slaček

S TRIBUNO NA AVTOBUSU

Minulo nedeljo se je zgodilo, da so vsi motorizirani prijatelji zatajili, slabo vreme pa me je odvrnilo od tega, da bi se na pot podal s pomočjo že tako obrabljenega štoparskega palca. Izkoristil sem torej študentski popust in za trideset procentov ceneje rezerviral vozno karto na relaciji Nova Gorica-Ljubljana.

Malo pred osmo zvečer sem pridrsal na avtobusno postajo in ob pogledu na množico ljudi in kupe potovalk doživel pravi šok. Sama študenterija. Le tu pa tam kakšna stara, z najlon vrečkami natovorjena mamca, kakšen vinjen model iz bližnje vasi.

Na vozovnici, ki sem jo živčno mečkal med prsti je pisalo, da mi je potovati z avtobusom številka dva.-O.K.- sem si rekel, zbrcal potovalko v prtljažnik in

pokadil še en čik za srečno vožnjo. Potem sem se komaj prerinil do svojega sedeža in sedel zraven debelega možaka, enega redkih brez študentskega rodovnika, ki je že veselo smrčal.

Ko je avtobus odpeljal s postaje, je bilo na njem toliko folka, da je zmanjkovalo zraka. Vseeno sem si uspel izboriti še toliko prostora, da sem pred seboj razgrnil zadnjo številko Tribune in si skušal z branjem olajšati mučno potovanje. Naenkrat sem postal tarča nevoščljivih pogledov, ki mi niso dali miru. Vsi bi jo brali, mojo Tribuno.

In ko sem že po nekaj kilometrih vožnje zaradi napornega vikenda zakinkal, mi je skušal nek predrznež iztrgati časopis iz rok. V trenutku sem bil buden in besen, pripravljen na vse, na boj do zadnjega za svoje čtivo. Skesani pogled neuspešnega

zmikavta pa me je omehčal in pripravil do tega, da sem velikodušno posodil prvih nekaj, že prebranih strani. Potem se je oglašil še nekdo in tudi temu sem ustregel z nekaj stranmi. Ko sem čedni rjavolaski, ki je sedela pred mano, odstopil še celo nevrozo, mi je od časnika ostalo bolj malo.

Zaradi slabe svetlobe so me začele boleti oči in časopis sem za trenutek odložil. Za sabo sem zaslišal razočarane vzdihne. Hitro sem se obrnil in zalotil dve bujno poraščeni glavi, ki sta se stegovali čez sedež. Frajerja sta se očitno že ves čas brez moje vednosti zabavala z branjem. Kaj sem hotel?

-Jebeš ti oči.- sem pomislil, spet razgrnil časopis in ga namestil tako, da je bil na ogled vsem radovednežem.

Vsake toliko časa je kdo naglas prebral kakšen stavek, padali so komentarji,...dokler ni vse skupaj preraslo v debatni krožek na temo: Kristus na naslovnici. Do Ljubljane so se kresala mnenja, tako da je postala vožnja prav prijetna.

Na Viču, kjer se je izkrcala večina potnikov, so me iz vseh strani zasuli s pomečkanimi kosi časopisa in vso pot do glavne postaje sem bil zaposlen z zlaganjem strani v prvotno obliko.

Nekako mi je uspelo in ko sem z avtobusa do gležnjev zaril v umazan sneg, sem Tribuno stlačil nazaj v žep, si za dobrodošlico prižgal cigareto in s težko potovalko na hrbtu odplesal čez cesto na burek.

Nace Novak

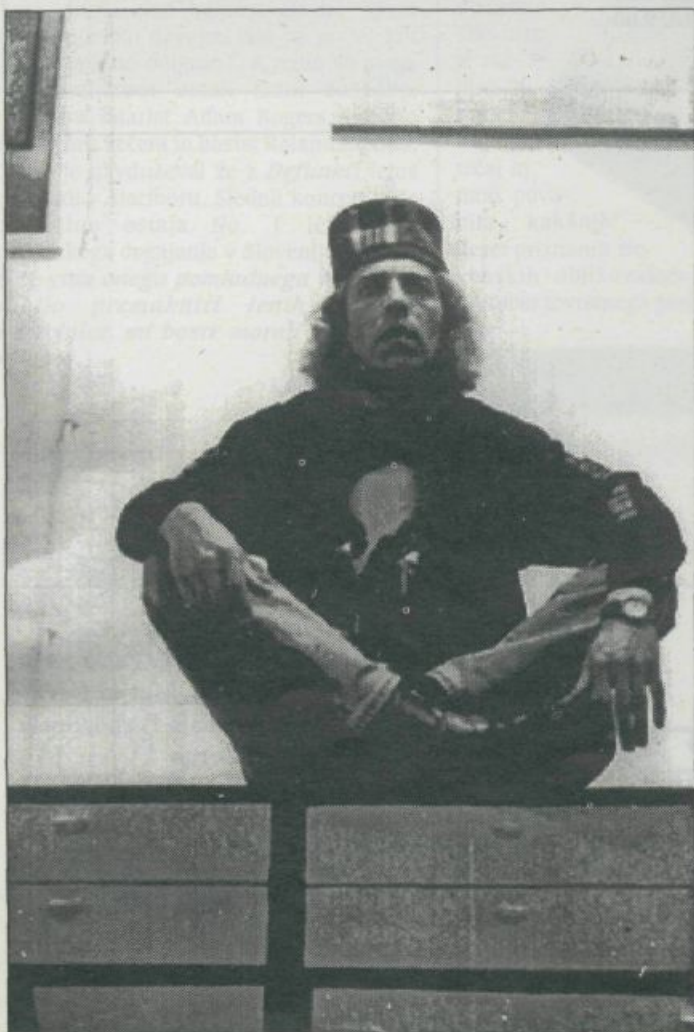
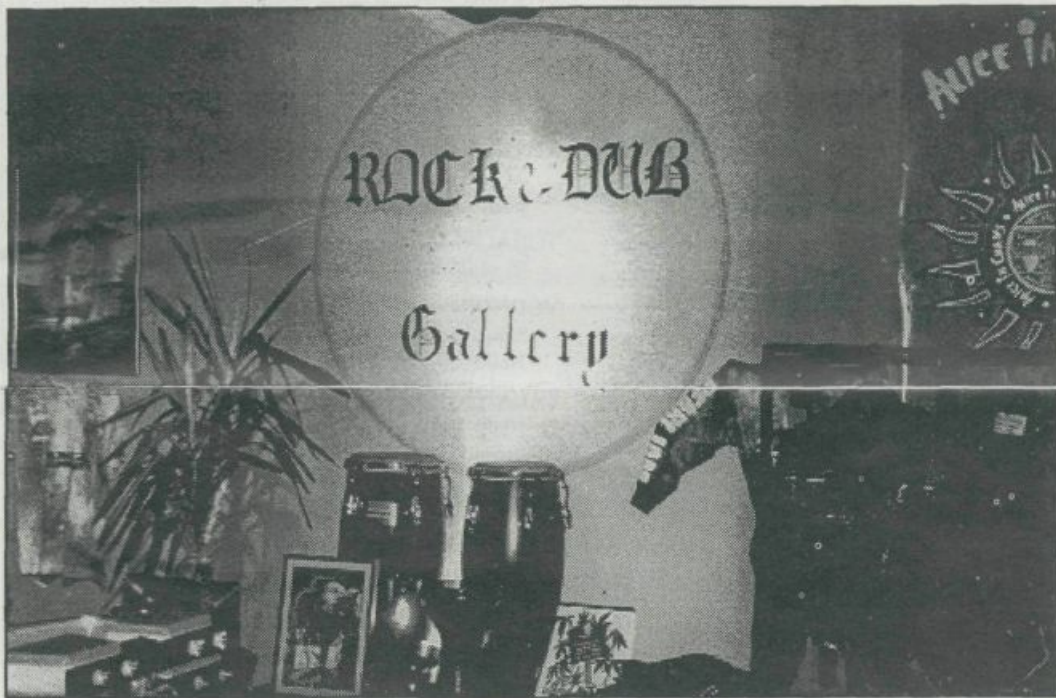
Ideja za ROCK&DUB SHOP d.o.o je lastniku in vodji Demiju, pripotovala v glavo v muzeju Bob Marleya. To naj bi bil klub, galerija in koncertna agencija. Zaenkrat živi le galerija, ki je doživela svojo otvoritva na dan, ko se je pisal 25. oktober. Nahaja se nasproti Nebotičnika, na Slovenski 38, v Ljubljani, v 1. nadstropju. Rock pomeni rock, dub pa pomeni etno kultura. V galeriji se najde vse, kar je povezano z rock in etno muziko, od t-shirtov, leatherjev, srajc, posterjev, slik, mix kaset, obeskev.... Večina stvari je naprodaj. Roba je predvsem z Jamajke, Londona in Miamija. Možna so tudi prednaročila. Galerija sodeluje tudi z slikarjem Razzakom, ki bo razstavljal svoje slike, olja, fotke in izdeloval nakit, seveda vse v povezavi z temo Rock & Dub. Demi si želi uvesti tudi članske izkaznice, člani bi imeli pri vseh stvareh popust. Pripravlja razstavo z naslovom RASTAFARI JAMAJKA.

Vendar obstoja problem, ki se imenuje denar. Demi pravi: "nahajam se v black holu, to je izraz, ki sem ga pobral na Jamajki, kjer sem preživel šest mesecev, pomeni, da se z eno nogo nahajam v prepadu, z drugo se pa še držim na površju in to vse zaradi denarja."

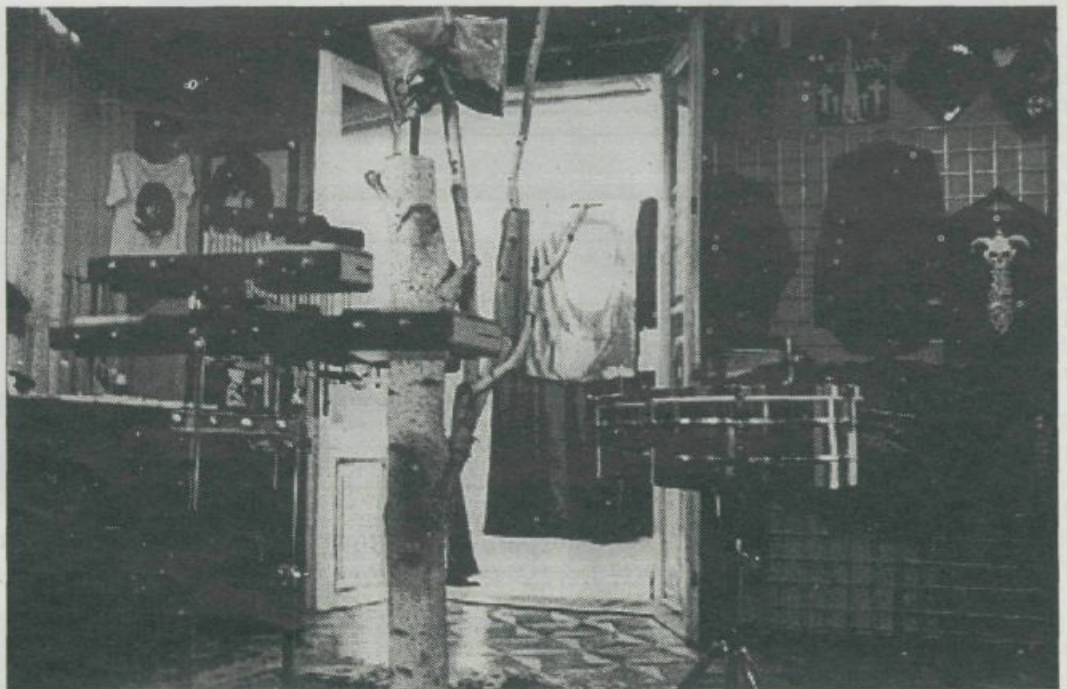
ROCK & DUB SHOP d.o.o.

ROCK & DUB

SHOP GALERIJA

Demi in njegova trgovina

Kam, kje, kako in kdaj v Ljubljani

AŽBE, galerija, Mestni trg 18/II, ☎ 226-036,
⌚ 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. 10.00-13.00,
ned. zaprto

ANTIČNI SPOMENIKI EMONE IN SITU, Jakopičev
vrt, Mirje 4 in Erjavčeva 8 ter Kongresni trg

ARHITEKTURNI MUZEJ - GRAD FUŽINE, Studenec
2a, ☎ 140-97-98, ⌚ 10.00-15.00, sob., ned. zaprto

ARHITEKTURNI MUZEJ-PLEČNIKOVA ZBIRKA,
Karunova 4, ☎ 213-008, ⌚ tor. in čet. 10.00-14.00,
pon., sre, in pet. dostop do arhivskega gradiva

ARS, prodajna galerija, Čevljarjska 2, ☎ 218-075,
⌚ 10.00-19. ure, sobote od 10.-13. ure, ned. in
prazniki zaprto

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31,
☎ 313-648, 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. 10.00-
13.00, ned. zaprto

CANKARJEV DOM, Prešernova 10, ☎ 125-81-21,
⌚ 12.00-22.00, ned. 15.00-18.00

COMMERCE, galerija, Einspielerjeva 6,
☎ 132-22-41/389, ⌚ 9.00-19.00, sob. 9.00-13.00,
ned. zaprto

DESSA, arhitekturna galerija, Židovska steza 4,
☎ 216-010, ⌚ 10.00-15.00, sob., ned. zaprto

DIC, dijaški dom Ivan Cankar, Poljanska cesta 26,
☎ 318-577

DRAMA SNG, Erjavčeva 1, ☎ 221-462

EQURNA, prodajna galerija, Gregorčičeva 3,
☎ 223-932, ⌚ 10.00-13.00 in 17.00-19.00, pet.
10.00-13.00, sob. in ned. zaprto

ETNOGRAFSKI MUZEJ SLOVENIJE, Muzejska 1, ☎
218-886, ⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
pon. zaprto

FARMACEVTSKO - MEDICINSKA ZBIRKA
BOHUSLAVA LAVIČKE, Verovškova 57,
☎ 168-21-61/22 72, ⌚ 8.00-15.00, sob. in ned.
zaprto. Obvezna najava obiska dan pred ogledom.

FENIKS, prodajna galerija, Mestni trg 10,
☎ 221-193, ⌚ 10.00-13.00 in 16.00-19.00,
sob. 10.00-13.00, ned. zaprto

GALERIJA ZDSLJU, Komenskega 8, ☎ 320-730,
10.00-18.00, sob., ned. zaprto

GEMA, prodajna galerija, Gornji trg 24, ☎ 268-264,
⌚ 17.00-19.30, srede in sob. 10.00-13.00, ned. in
pon. zaprto

ILIRIJA VEDROG, razstavna galerija,
Tržaška 40, ☎ 226-461/461, ⌚ 9.00-17.00, sob. in
ned. zaprto

INSULA, prodajna galerija, Gosposka 1, ☎ 221-794,
⌚ 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. in ned. zaprto

KINO DVOR, Kolodvorska 11, ☎ 310-730

KINO BEŽIGRAD, Linhartova 11, ☎ 314-790

KINO KOMPAS, Miklošičeva, ☎ 132-01-41

KINO KOMUNA, Cankarjeva 1, ☎ 219-997

KINO RIO, poletni kino, Slovenska 28,
☎ 215-335

KINO ŠIŠKA, Trg prekomorskih brigad 3,
☎ 159-32-84

KINO UNION, Nazorjeva 2, ☎ 219-564

KINO VIČ, Trg MDB, ☎ 125-90-38

KINOTEKA, Miklošičeva 28, ☎ 311-391

KRIŽANKE, kulturno - informacijski center,
Trg francoske revolucije 7, ☎ 214-025, ⌚ 10.00-
18.00, sob. 10.00-13.00, ned. zaprto

LABIRINT, galerija, Trg republike 1,
☎ 125-01-55, ⌚ 10.00-19.30, pon. 13.00-19.30, sob.
9.00-13.00, ned. zaprto

LALA, prodajna galerija, Židovska 5,
☎ 226-155, ⌚ 10.00-13.00 in 17.00-20.00, sob.
10.00-13.00, ned. zaprto

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg
2, ☎ 314-789

MALA GALERIJA, Slovenska 35, ☎ 214-106,
⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5, ☎ 212-896,
⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

MESTNI MUZEJ, Gosposka 15, ☎ 222-930, zaradi
prenovitvenih del odprto občasno,
info ☎ 214-025

MESTNO GLEDALIŠČE, Čopova 14, ☎ 214-111

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15,
☎ 214-106, 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
pon. zaprto

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23,
☎ 323-968, ⌚ 10.00-18.00, pon. zaprto

MUZEJ PTT SLOVENIJE, Stara Loka 3, Škofja Loka,
☎ 064/621-149, ⌚ čet. 8.00-14.00, sob. in ned. 9.00-
13.00 in 15.00-18.00

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20, ☎ 219-716,
⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

NARODNI MUZEJ, Muzejska 1, ☎ 218-886,
⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

OPERA IN BALET, Župančičeva 1, ☎ 331-950

PICLEK, galerija, Verovškova 57, ☎ 168-21-61/22 72,
⌚ 8.00-15.00, sob., ned. zaprto

PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE, Muzejska 1,
☎ 218-862, ⌚ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
pon. zaprto

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI MUZEJ,
Mestni trg 17, ☎ 210-142, ⌚ tor., čet. 10.00-12.00,
sre. 10.00-12.00 in 16.00-18.00

SLOVENSKI ŠOLSKE MUZEJ, Plečnikov trg 1,
☎ 213-024, ⌚ 9.00-13.00, sob. in ned. zaprto

SPOMINSKA SOBA IVANA CANKARJA, Cankarjev
vrh na Rožniku, ☎ 214-025, ⌚ po dogovoru

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, Krekov trg 2,
☎ 312-860

ŠKUC, galerija, Stari trg 21, ☎ 216-540, ⌚ 12.00-20.00
ŠPANSKI BORCI, kulturni dom, Zaloška 61,
☎ 448-920

TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE, Grad Bistra pri
Vrhniku, ☎ 754-422 in 317-588, ⌚ 8.00-16.00, sob.
in ned. 8.00-18.00, pon. zaprto

TIVOLI - MGLC, galerija, Pod Turnom 3,
☎ 225-632, 10.00-20.00, ned. 10.00-13.00,
pon. zaprto

TOBAČNI MUZEJ, Tobačna 5, ☎ 224-110,
⌚ vsako prvo sredo v mesecu 10.00-16.00

VODNIKOVA DOMAČIJA, galerija, Vodnikova 65, ☎
558-973, 10.00-14.00 in 16.00-19.00, sob., ned.
10.00-13.00, pon. zaprto

ZALA, prodajna galerija, Gosposka 7, ☎ 213-566, ⌚
10.00-13.00 in 17.00-19.00, sob. 10.00-13.00, ned.
zaprto

ZEMLJEPISNI MUZEJ,
Trg francoske revolucije 7, ☎ 213-537,
⌚ 9.00-20.00, sob. 18.00-13.00, ned. zaprto

ZGODOVINSKI ARHIV LJUBLJANE, Mestni trg 27,
☎ 131-01-66, ⌚ 8.00-14.00, sre. 8.00-16.00, sob. in
ned. zaprto

Nevroza

Naslov: Tribuna, za Nevrozo, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana
Telefon: (061) 319-496 - Tina, Ksenja ali Zoki

Študentski informator, št.4

Uredili: Tina Miličev & Ksenja Perko

Spisali: Cvetka Cvet, Aleš Čakš, Matjaž Gerl,
Matjaž Gerl, Tina Miličev, Ksenja Perko, Špela
Stare, Kuzma Žorga

Izrisala: Uroš Hrovat in Jaka Klemenčič

Poslikal: Fant, katerega ime sem žal pozabil, a bo
naslednjič sigurno objavljeno

Računalniško obdelal in dolge noči kot hlapec garal:
Zoran Obradović

Še vedno brez honorarja za prvo številko:

Zoran Obradović

Naslednjič bo štrajkal: Zoran Obradović

KAR SE BILLY NAUČI...

V petek, 12. 11., je v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma nastopil ameriški jazzovski saksofonist BILL EVANS s svojo skupino: Adam Rogers - električna kitara, Robert Aries - klaviature, Roland Jenkins - električni bas in Orris Warner "Scooter" - bobni.

Bill Evans, ki ga ne gre zamenjati z istoimenskim legendarnim pianistom, je v začetku osemdesetih let igral z mojstrom Milesom Davisom. V času torej, ko se je Davis s ploščami *You're under arrest*, *Tutu* idr. zblížal z pop in funky oblikami. O Evansovem talentu in tehnični dovrženosti igranja, zaradi katerega ga je Miles tudi povabil k sodelovanju, smo se lahko v petek docela prepričali. Evansovo igranje je tekoče, tonsko jasno in čisto, vendar pa je sama forma improvizacij dokaj neinventivna in brez izrazitega individualnega poudarka. Tudi sama zasnova skladb veliko dolguje prav času sodelovanja z Davisom in je v tem pogledu nadaljevanje tistega, kar je Miles počel pred desetimi leti. Zdi se, da Evans tega niti ne skriva, saj je za zahtevani dodatek odigral Milesovo skladbo Jan Pierre.

Torej, dobili smo koncert glasbe, ki ni prinesla veliko novega, bila pa je več kot zgolj korektno odigrana. K temu so svoje prispevali tudi ostali člani zasedbe, predvsem kitarist Adam Rogers, osebno moj favorit večera in basist Roland Enkins, ki nas je navduževal že z *Defunkt* letos spomladi v Mariboru. Slednji koncert tako že vedno ostaja No. 1 letošnjega jazzovskega dogajanja v Sloveniji *in tisti, ki se vam onega pomladnega večera ni ljubilo premakniti lenih riti iz prestolnice, mi boste morali verjeti na besedo.*

KARLI PARKELJ

TELEVIZIJA IMA TAKO PODOBO, KOT SI JO ZASLUŽI

In naj bo že na začetku jasno: *slabo*. Pravzaprav je "slabo" kar preblaga beseda za podobo, ki jo nacionalna televizija ima, ki jo je imela doslej, in jo bo, kot kaže razstava natečaja za celotno grafično podobo TVS v Mestni galeriji v Ljubljani, imela tudi v bodoče. Verjemite, počasi me postaja sram.

Ne tega, da je moja država majhna, ne tega, da me dvesto kilometrov levo ali desno noben več ne razume v mojem jeziku, niti tega, da če dobro napnem ušesa, slišim žviganje krogel z divjega Balkana in sem zato za svet, ki deluje po logiki globalnega pogleda, tudi sam "tam nekje". Ne, sram me je, ker me v svetu predstavlja zmazek, ki se ga nekateri drznejo imenovati nacionalni simbol, pa si po svojih grafičnih kvalitetah ne zasluži, da bi se z njim dičila niti najbolj zakatna skavtska organizacija. Sram me je, ker moram na avtomobilskih tablicah gledat oznake krajev (grbi jim pravijo), narejenih popolnoma brez koncepta, najbrž po sistemu "pri nas mam po tak lepo cerkuco na hribi, da jo bomo kar v gerb deli, pa jo bo naš Jožek, kateri zna tek lepo malat, napravo kak je treba". In zdaj že televizija. Okno v svet. In obratno. Televizija je razpisala natečaj in nanj povabila kakšnih deset priznanih slovenskih oblikovalcev, cvetober tovrstnega posla pri

nas. Vsi vemo, da je slovenska televizija zanič, toda vseeno je prvovrsten cinizem razmišljanje, da si potem ne zasluži niti dobre grafične podobe. Ampak, bojim se, da je že huje. Da oblikovalci niso razmišljali tako, nena zadnje so že marsikater

s l a b

izdelek uspeli lično zapakirat. žal, toda nobena od ponujenih rešitev v Mestni galeriji ni dobra, predvsem pa ne upošteva specifičnosti medija. Saj so nekatere vizitke in do-

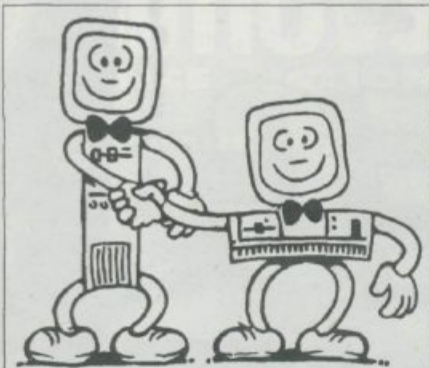

pisni papirji lepi, grafično korektni, ampak to je pri elektronskem mediju drugotnega pomena. Pomembnejši je znak v kotu ekrana, važnejši so napovedniki programa, žpice informativnih oddaj. Tu pa so rešitve take, kot da smo televizijo v te kraje dobili že včeraj, in smo zafascinirani vsakič, ko obrnemo gumb in se kot po čudežu "tam notri" pojavijo neki možici. Kot da ne bi bila televizija tu prisotna že desetletja, kot bi ne bila že nekaj tako vsakdanjega kot zobna krtačka in je zato potrebno gledalcu, razvajanemu od satelitskih programov, ponuditi kaj hudičevobolj

atraktivnega, kot pa so raznobarvne vijuge, ki se po možnosti že premikajo ne.

Avstrija je tako za novo podobo svoje nacionalne televizije povabila k sodelovanju prvo ime evropskega dizajna osemdesetih let, angleškega oblikovalca Nevillea Brodija, ta pa je nalogi posvetil skoraj žest mesecev intenzivnega dela. Slovenska televizija pa bo že nadaljnih deset let reževala osnovna vpražanja in le upamo lahko, da te sramote ne bo nosila obežat na satelitski krožnik; če že ne moremo preprečiti slovenskim voznikom, da se vozijo v tujino kazat svoje zmazke na registrskih tablicah.

J.T.V.

GAMBIT
Nalezljivo zadovoljstvo

PHILIP GLASS

CD, Gallusova dvorana
Torek, 23. november
ob 20.30

1.500 SIT,
na dan koncerta 1.700 SIT

PIECES OF CAKE

Prvega decembra bo izšla CD plošča Primoža Simončiča z naslovom Pieces of Cake. Na plošči bo zapisano dvanajst instrumentalnih skladb, ki bodo s svojo izraznostjo zagotovo presenetite marsikoga, ki pozna dosedanje delovanje tega glasbenika. Gre za avtorsko delo, ki združuje in radikalizira oblike novega rocka in jazz glasbe, z obveznim eklekticismom in cover verzijami jazz klasike.

KODAK

HARRISON FORD JE

THE FUGITIVE

BEGUNEC

JANSKI KINEMATODRAMI

21

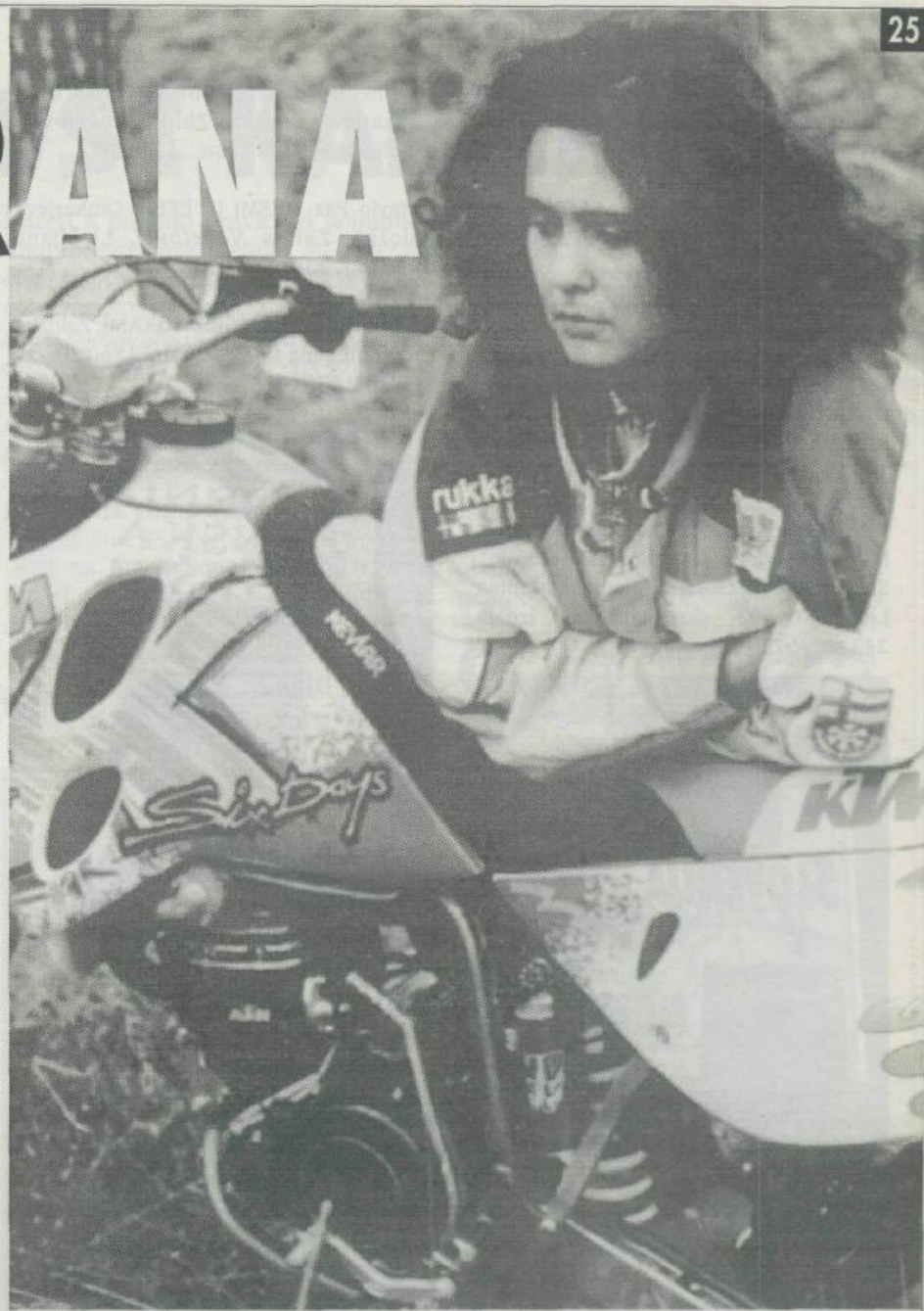

Proizvodnja: Slovenija, 1993. Studio 37/Viba film. **Režija:** Aleš Verbič. **Scenarij:** Samo Kuščer. **Fotografija:** Valentin Perko. **Glasba:** Slavko Avsenik ml. **Igrajo:** Vojko Zidar, Urška Hlebec, Nataša Ralijan, Branko Završan, Borut Veselko, Zoran More, Tanja Dimitrievska.

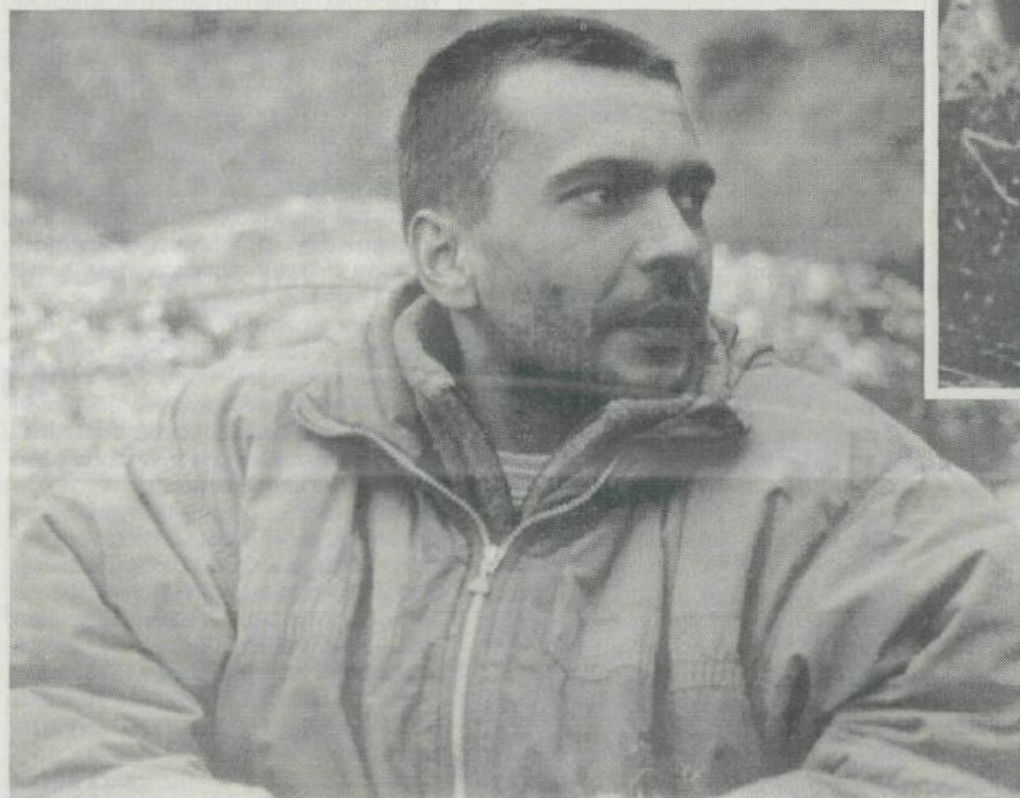
Slovenci imamo sorazmerno malo pravih žanrskih filmov; poleg komedij, vojnih in mladinskih filmov, jih večina pripada slabo oprijemljivi kategoriji "drame". Videti

MORANA

žanrom grozljivke. Če smo imeli v prvem primeru, ki ga je navdihnila panika ob razsajanju "ljublanskega razparača", oprava s tipičnim "urbanim horrorjem", pa gre pri *Morani* za obliko t.im. "ruralnega horrorja". Pogoji zanj nastopijo, ko se na podeželju, še raje pa v "nedotaknjeni" divjini znajdejo meščani, ki jim je to povsem tuj svet. In kadar je tak svet povrh še naseljen s prebivalci, ki čakajo na svoj trenutek, ko se bo od nekod pritepel "kak butast turist", izgubljen in pozabljen, ki ga tam nihče ne pozna in ki seveda tudi sam nikogar ne pozna, potem dobimo filme kot so *Odrešitev* (*Deliverance*, 1972) Johna Boormana, *Južnjaška uteha* (*Southern Comfort*, 1981) Walterja Hilla ali pa *Svetlikajoča se koža* (*The Reflecting Skin*, 1990) Philipa Ridleya. V 70-ih in 80-ih letih pa je nastala tudi cela vrsta B-filmov tega žanra, od katerih so nekateri postali kulturni: *The Texas Chainsaw Massacre* (1974) in *The Texas Chainsaw Massacre 2* (1986) Tobeja Hooperja ter

Prizor iz *Morane*

Aleš Verbič

je, da dela režiserjev najmlajše generacije postajajo v tem smislu bolj izrazita. Po filmu *Nekdo drug* Boštjana Vrhovca (1989) je *Morana* Aleša Verbiča (njegov kratki film *Once Upon a Time*, s katerim se je proslavil in je zanj dobil tudi več nagrad, so v naših kinodvoranah vrteli kot predfilm k Vrhovčevemu *Nekdo drug*) že drugi celovečerec Studia 37, ki se spogleduje z

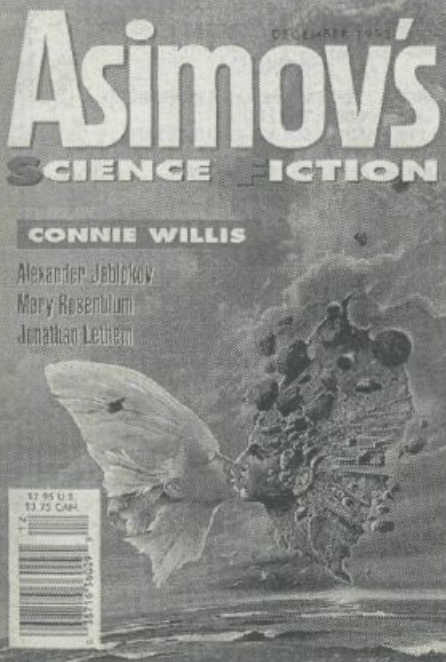
Leatherface: The Texas Chainsaw Massacre III (1990) Jeffa Burra; *Last House On the Left* (1972), *The Hills Have Eyes* (1977) in *The Hills Have Eyes Part II* (1985) Wesa Cravena; *I Spit On Your Grave / Day of the Woman* (1980) Meira Zarchija; *Tik pred zoro* (*Just Before Dawn*, 1980) Jeffa Liebermana; *Ljudožerci Amazonke* (*Cannibal Ferrox / Make Them Die Slowly*, 1981) Umberta Len-

zija; *Most, ki ne vodi nikamor* (*The Bridge to Nowhere*, 1986) Iana Muna; *Ognjevitji fantje* (*The Zero Boys*, 1987) Nica Mastorakisa; *Ameriška grozljivka* (*American Gothic*, 1988) Johna Hougha; in *Orel smrti* (*Snake Eater*, 1989) Gergea Ershbamerja (če navedemo le nekaj naslovov).

Morana je torej po svoji zasnovi prav takšen "ruralni horror": skupina devetih mladih, nadebudnih "mestnih škricev" (trije pari plus trije posamezniki) se odpravi osvajat visoke gore na okolju karseda neprijazen način - z dvema džipoma, s kros-motorjem, opremljeni z walkie-talkieji in z drugo tehnologijo. In ker protagonisti tega filma na tako skrajno brezobziren način vdirajo tja, kamor ne bi smeli, tokrat z njimi ne obračunajo tamkajšnji simpatični domorodci, pač pa kar narava sama - pravzaprav gre za *Naravo* v

panteističnem pomenu te besede, za njeno demonsko plat, ki jo pooseblja *Morana*, boginja zime in smrti. Verbičev film gre tako na nek način korak dlje od zgoraj naštetih primerkov, ki jih v prvi vrsti označuje specifičen, "poetičen" motiv "družine, ki kolje skupaj in zato tudi ostane skupaj" (*The family that slays together, stays together*). Žal pa ima tudi nekaj značilnih slabosti, ki dostikrat spremljajo slovenske filme, kadar ti niso ekranizacije uspešnih literarnih predlog. Predvsem govorimo o scenariju, ki je kriv, da so liki značajske preohlapano orisani, tako da njihovi motivi in dejanja, ko se dogajanje prične zapleteti, postajajo vse manj razumljivi in prepričljivi, da ne govorimo o samih dialogih, ki so pri nas očitno že tradicionalno šibka točka. Škoda, ker je sicer sama osnovna ideja, z naslonitvijo na izvorno slovensko mitologijo, ki je ponekod še živa v našem izročilu, res dobra. Film je drugače odlično posnet in zmontiran, glasba je prav tako zelo ustrezna. V tem smislu in tudi glede same režije *Morana* vzdrži primerjavo s katerimkoli izdelkom sorodne zvrsti, ki je bil posnet s podobnim budžetom oziroma celo višjim od tistega, s katerim so razpolagali Verbič in njegova ekipa.

IGOR KERNEL

ISAAC ASIMOV AWARD

Lani umrli prijazen mož, ko ga nekateri poznajo kot klasika z-f, drugi pa tudi kot pisca o znanosti in tudi skoraj vsem ostalem, se ni bal svojega mnenja, in tudi preozka morala mu ni bila nikoli blizu. Predzadnje leto življenja se je v moralnejšem spotakljivem eseju, "Just Say No", kjer je vzel v zaščito New York in džankije (in hkrati prav elegantno posmodil ameriško smetano - npr.: "ni si mogoče predstavljati, da bi Barbara Bush rekla ne novi obleki ali novemu astrologu"), pohvalil, kako so ga na žuru v mladih letih vpašali, če kadi. Ne, pravi Asimov. Piješ? Tudi ne. Ja kaj pa sploh počneš zabavnega? *Veliko fukam*. Kasneje je dal pisanju prednost, "ker je užitek daljši".

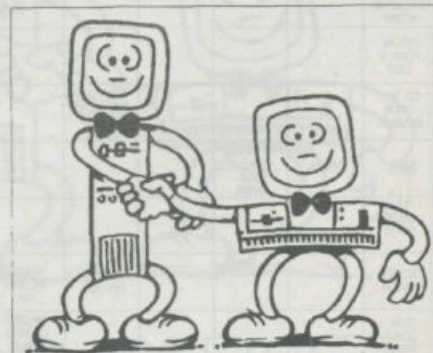
Literarna revija Isaac Asimov's SF Magazine in IAFA, "mednarodna organizacija za fantastično v umetnosti",

sta uvedli v spomin nanj nagrado za najboljšo študentsko kratko zgodbo, dolgo 5.000 do 50.000 znakov. (beseda za neposvečene: 30.000 znakov = 16 strani = avtorska pola)

Sodelujejo lahko vsi (najbrž to pomeni tudi nas ex-Jugose) redni dodiplomski študentje.

Letošnji natečaj se zapira v tednu, ko bo Tribuna izšla, a nekateri bomo študirali tudi naslednje leto. Nagrada prinese \$ 500, s posebno \$ 100 nagradico za najboljšo zgodbo študenta, ki še nima 21 let. Podelitev nagrad bo sredi marca na Floridi. Nagradjenca bodo izbrali uredniki IASFM, ki "bodo premislili", ali bi zgodbo tudi objavili. Verjetno to pomeni, da ne pričakujejo prevelikega tovara biserov.

Naslov: Isaac Asimov Award, USF 3177, 4204 E. Fowler, Tampa FL 33620-3177

GAMBIT
Res pravi računalniki

Drago Bajt: PIŠEM, TOREJ SEM, Založba Obzorja, Maribor 1993, 282 str., 3990 SIT

Prof. dr. Tine Logar: SLOVENSKA NAREŠJA, Zbirka CICERO, Mladinska knjiga, Ljubljana 1993, (4 audio kasete, knjiga, zemljevid slovenskih narečij), 5900 SIT

Jean Jacque Rousseau: RAZPRAVA O IZVORU IN TEMELJIH NEENAKOSTI MED LJUDMI, zbirka PREVODI, ČKZ, Ljubljana 1993, 1260 SIT (za študente 630 SIT)

Jože Hanc, Stane Klemenc (fotografije), dr. Matjaž Kmecl (spremno besedilo): SLOVENIJA IZ ZRAKA, Mladinska knjiga, Ljubljana 1993, slov.-nem.-angl. izdaja, 242 str., 6720 SIT

Joco Žnidaršič (fotografije), Tone Pavček (spremno besedilo): SLOVENSKI VINOGRADI, Založba Mihelač, Ljubljana 1993, slov., angl., in nem. izdaja, 184 str., 8988 SIT (cena v knjižnem klubu MOLJ 6741 SIT)

Peter Handke: ŠE ENKRAT O DEVETI DEŽELI, Založba Wieser, Celovec-Salzburg 1993, slov. in nem. izdaja, 90 str., 1332,50 SIT

Rajko Muršič: NEUBESEDLJIVE ZVOČNE IGRE (Od filozofije k antropologiji glasbe), Akademsko založba KATEDRA, Maribor 1993, 248 str., 2699 SIT

Marjan Tomšič: ZRNO OD FRMENTONA (Koruzno zrno, o.p.), Cankarjeva založba, Ljubljana 1993, 372 str., 1995 SIT

Nadine Gordimer: IZBRANE NOVELE, Cankarjeva založba, Zbirka Nobelovci, Ljubljana 1993, 435 str., 4998 SIT

Octavio Paz: PESMI IN ESEJI, Cankarjeva založba, Zbirka Nobelovci, Ljubljana 1993, str. 230, 3360 SIT

Zbornik: ŽENSKA V GRŠKI DRAMI, Založba ČKZ, Ljubljana 1993, 196 str., 1260 SIT (za študente 630 SIT)

Tematski zbornik: MEDITERAN V SLOVENIJI, Založba ČKZ, 87. knjiga zbirke KRT, Ljubljana 1993, 254 str., 1500 SIT (za študente 1000 SIT)

MED BUKVAMI

SEJEM BIL JE ŽIV...

Na njem je letos svojo dvoletno bero na ogled postavilo 60 založb, ki so se jim pridružile še štiri tiskarne. Stojnice so se šibile pod težo okrog 7000 knjig; polovica je mlajših od dveh let. V enem tednu ga je obiskalo 15.000 vedoželjnih ali le radovednih - 4000 manj kot pred dvema letoma.

Posebna žirija je nagradila najlepšo otroško knjigo (*Grdi raček*, Mladinska knjiga), najlepše delo s področja beletristike (*Zbirka XX. stoletje*, Cankarjeva založba) ter najlepšo izmed monografij (*Brižinski spomeniki*, Slovenska knjiga). Nepodeljeni sta ostali nagradi za stvarno literaturo in za dela s področja znanosti.

Knjižni sejem bo odslej vsako leto. Upamo lahko le, da pristojna ministrstva pri finančni pomoči ne bodo uganjala podobnih norčij tudi v letu 1994.

HANDKE SE VRAČA

Pri Založbi Wieser je izšla knjiga kontroverznega Petra Handkeja, ki smo ga še pred osamosvojitvijo kovali v zvezde in si ga zaradi polovične slovenske krvi prisvajali. Prišla je vojna, kozmopolit Handke ni mogel iz svoje kože - polovična kri ni bila dovolj - njegove izjave, ki so nasprotovale jugoslovanski razporoki, pa so bile le preveč.

Konec koncev je bil Gorki komunist in Hamsun nekaj časa fašist, njune besede pa smo, vsaj nekateri, z veseljem posrkali, ne da bi pri tem sploh pomislili na svetovni nazor avtorjev. Sicer pa so tudi katoliški škofje brali *Komunistični manifest* in *Kapital* in govorili: *Sovražnika moraš poznati, da ga lahko premagas*.

Handke sicer še zdaleč ni sovražnik, si pa ob njem ali ob njegovih knjigah lahko odlično utrjujemo lastne poglede; v tej knjigi pač o slovenskih motivih v Handkejevem knjižnem delu, o slovenski neodvisnosti in o vojni. Z njim se je v Salzburgu (1987), na Krasu (1988) in v Parizu (1992) pogovarjal Jože Horvat, biograf mnogih slovenskih in jugoslovanskih pisateljev.

ZA NOVE SLOVENČKE

Založba EPTA je letos izdala tri zelo lepo ilustrirane, iz nemščine prevedene pravljice:

MAVRIČNO RIBICO, NE MOREŠ ZASPATI, MALI MEDO? in GUSARJA BERTA.

Mavrična ribica je bila najlepša ribica v morju, vendar nesrečna. Ubogala je nasvet hobotnice Modrijanke in svoje bleščče luske eno po eno razdala ostalim ribicam. Žrtvovala je svojo lepoto v zameno za srečo.

Gustav Berto je prenesel vse, le Lukčevega joka ne. Luka mu je v zahvalo, da ga je Berto rešil s strehe, kamor se je povzpел po pobeglega papirnatega zmaja, na skrivaj nosil darila. Tako je uspel otajati osornega gusarja Berta. Za še tako osornim obrazom in nastopom se skriva dobro srce.

Tretja pravljica pa je namenjena tudi vam, bodoči starši! Skupaj z Velikim Medom se boste posvečali uganki, kako Malega Meda rešiti strahu pred temo, da bi lahko v miru zaspal.

To seveda ni oglas Društva za povečevanje rodnosti niti Društva za boj proti strahu pred temo.

LABIN ART EXPRESS V ŠKUCU

V galeriji škuc so 10. novembra odprli razstavo, multimedijški likovni projekt društva *Labin art express*. Glavni cilj društva, ki je bilo osnovano leta 1991 v istrskem Labinu, je promoviranje mlade, vseobsežne, moderne, surove in sintetične umetnosti in kulture. Podpira vsa alternativna in underground dogajanja, vse posameznike in skupine, ki so orientirani k podobnim ciljem in imajo podobna načela. Neodvisno združenje *Labin art express* je nosilec istrskega sociokulturnega projekta, ki si prizadeva tri tisoč kvadratnih metrov opuščene rudnika premoga preobraziti v profesionalni multimedijalni kulturni center *Lamparna*.

Razstava v Škucu je zanimiv zvočno slikovno likovni projekt, v katerega so vključena najrazličnejša sredstva in materiali, od najbolj osnovnih - kovina, ruda, guma, glina do računalnikov, videa, laserjev, svetlobnih topov, UV cevi in stroboskopskih luči. Temelji na sintezi štirih med seboj različnih instalacijah, ki se združujejo v celoto, čeprav bi lahko funkcionirale tudi samostojno. Denis Zustović se predstavlja z gluho sobo (instalacija, glina). Krešimir Farkaš je avtor videoinstalacije v času. Zvočno svetlobna instalacija music box je delo Deana Zahtle. Đanino Božič pa svoje dojetje umetnosti izraža z avtoportretom (instalacija, različni materiali). K celotni predstavitvi *Labin art expressa* v Ljubljani pa spada še predstava brez naslova Nataše Stanič, 12. novembra na Metelkovi.

NACE NOVAK

SESTAVLJENA	NAPRAVA ZA IZŠPISKE	OBLIKA	AMERIS	NAZIV	PREDPOSTAVBE	HRIS	PRIPOMOČNOST	TRIBUNA	USEJUNA	BIVALISCE	TRIBUNA	HANDIDAJ	STRELNO	ARZEN	SILCU
MOŠKI								OS. ZIM. NARAVNI LOGANIT.			ZVOK. OBRATNO ZAP. ČRNE				
DIŠAVE						PITKE									
DRŽAVNI														NILIK O	ČLOVEŠKA
AGATA								POLMER		SLOVENU			100 m		
ŠKARBA						SHANDU		VEZNIK		NIHELJ	RUMENO-		HURT		
ST. INDI-								DELU Z			ARAB.				
PUSČAV.								EL. NARAVNI			HUBER				
GA. BO-								PRODARIL-		KUMENT					AVS. ST.
MILI	TAPAH							MEDMET							
VELIKI								VELIKO							
TROŠNA															
SLOV.															
VERA															
LUNA															
SUPRA															

RESTA

GOSTINSTVO
TURIZEM

Topniška 33 - 61 000 LJUBLJANA
TELEFON: (061) 327 374 327 384
TELEFAX: (061) 122 089

PONUJA

GOSTINSKE STORITVE V RESTAVRACIJAH S POSTREZBO
ALI SAMOPOSTRE ZBO
ORGANIZIRA PREHRANO V SOLAH, FAKULTETAH
IN ZAVODIH
ORGANIZIRA ZABAVNE PRIREDITVE
BRUCOVANJA

Vključeni smo v verigo gostinskih lokalov: Topniška 33, Emerska 8, Jamova 2 v Ljubljani, kjer lahko vnovčite naše bloke za prehrano.

MOJA DEŽELA - VSE KAR IMAM

transportnih podjetij in podjetij s področja storitvenih dejavnosti. Na ta način se bodo zmanjšale izgube zaradi previsoke cene domače delovne sile, energetske potratne proizvodnje in previsokih stroškov financiranja proizvodnje. Ustvarjeni bodo pogoji za pozitivno poslovanje Slovenije.

V istem času izobraziti 5.000 prodajalcev za prodajo lesa v raznih oblikah, izdelkov lesne industrije in divjačine. Predvidevamo lahko, da bo že leto 1994 zaključeno s poslovno nulo.

2. V letu 1995 odprtje SLOVENSKE BANKE v eni izmed davčno ugodnih držav.

Pričetek organiziranega lova divjačine v smeri severovzhodahod & jugozahod in transporta visokokvalitetnega mesa v zahodne države in ZDA. Nato organizirana sečnja gozdov v isti smeri. Dobičke razdeliti med v Sloveniji živeče Slovence po načelu 1.000 DEM na prebivalca ne glede na starost. Pričeti z akcijo pospeševanja izseljevanja Slovencev z nagrado 50.000 v DEM po članu izseljene družine na računu SLOVENSKE BANKE.

Do konca leta 1995 bo tako očiščeno področje od slovensko-madžarske meje do Arje vasi. Izselilo se bo predvidoma 350.000 Slovencev.

SLOVENSKA BANKA prične z normalnim poslovanjem.

3. V letu 1996 nadaljevati z aktivnostmi iz predhodnega leta. Do konca leta očistiti področje do Postojne ter preseliti približno 80% prebivalstva.

Pričeti s prodajo pravic do poljubne uporabe slovenske zemlje, pri čemer je obmejni pas v širini 10 km rezerviran za manj rizično proizvodnjo, ki onesnažuje samo podtalnico in vode, ki tečejo proti osrčju Slovenije, naslednji pas širine 10 km za nizko radioaktivne odpadke, tretji pas za poljubno proizvodnjo, osrednji del pa za zemeljska in podzemeljska odlagališča raznih vrst odpadkov.

Predvidena višina najemnine je okrog 100 milijard DEM letno oziroma 50.000 DEM na prebivalca, kar bi Slovence uvrstilo med države z najvišjim dohodkom na prebivalca.

4. V letu 1997 zaključiti z razprodajo lesa in divjadi. Posel se

6. Na Vseslovenskem kongresu leta 2000 Predsednik poda sklepno ugotovitev: "Še nikoli v zgodovini noben narod ni živel tako dobro."

7. Leta 2010 pooblaščen podjetje opravi štetje Slovencev. Izkaže se, da je nova metropola Slovencev Muenchen oziroma njegov južni del, znan pod imenom Slovenska četrt, kjer živi skoraj 400.000 Slovencev. Določen del politično nastrojenega prebivalstva prične s kampanjo za preselitev državnih organov v Slovensko četrt.

8. Po letu 2010 se pojavijo prvi tekmeči. Najemnine pričnejo padati, vendar Slovenija že zaključuje

Zavedajoč se svojega geostrateškega položaja na robu Evrope, pomanjkanja naravnih virov kot so diamanti, zlato in nafta, katerih koriščenje bi Sloveniji v naslednjih letih prineslo blagostanje, negativnega odnosa državljanov do države, ki se kaže skozi izmikanje plačevanju davkov in njihovi želji po popolni socialni varnosti, predlagamo naslednji gospodarski načrt razvoja Slovenije:

1. V letu 1994 zapreti vsa podjetja, razen obratov lesno predelovalne industrije, potniških agencij,

zaključiti z velikim ribolovom v Piranskem zalivu, razprodajo ostankov in vsega, kar je pač nepotrebno ostalo. V drugi polovici leta se skrčeni državni aparat preseli v državo, kjer je locirana SLOVENSKA BANKA. Njegove funkcije se skrčijo na pobiranje koncesij, vodenje registra Slovencev, organiziranje letnega Vseslovenskega kongresa, planiranje razvoja Slovenije ter distribucijo božičnih videokaset s tematiko "Slovenija, od kod lepote tvoje".

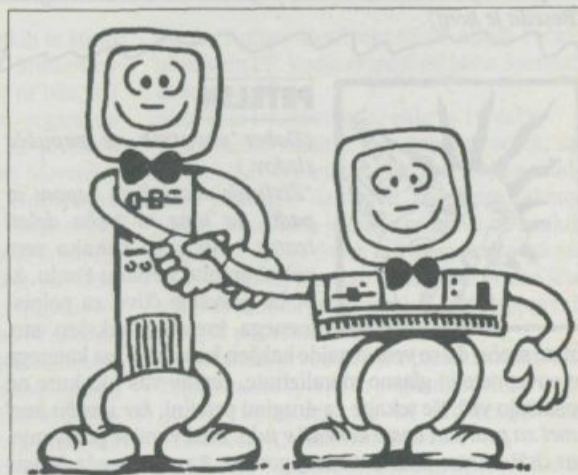
Dobiček od uporabnih za zemljo naše dežele se preko SLOVENSKE BANKE nakazuje na račune Slovencev po načelu "vsakemu enak delež".

5. V letu 1998 je posel že utečen. Slovenci potujemo po svetu. Najti nas je povsod od Antarktike do Afrike in še dalje na Vzhodu. Slovenska banka izvrsto opravlja svoje posle in v povezavi z drugimi svetovnimi bankami zagotavlja, da nas denar čaka v kateremkoli mestu in državi. Spodbujen z novimi doživetji se začne slovenski narod širiti. Nataliteta narašča, s tem pa tudi dobiček na prebivalca. Državni aparat prične z uresničevanjem naslednje faze, to je izgradnjo prvega podzemnega nivoja, s čemer bi se površina in tudi dobiček skoraj podvojila. Svetovna banka in tudi državne banke največjih razvitih držav so za projekt že pokazale zanimanje in so ga pripravljene tudi sofinancirati.

gradnjo prvega podzemnega nivoja, kar ji omogoča znižanje cen za 30%. Slovenska banka zaradi ugodnih naložb ustvarja vse večje dobičke, tako da vsak Slovenec iz tega naslova dobi letno okrog 10.000 DEM. Konkurenčnost Slovenije je nedosegljiva, zato Predsednik na Vseslovenskem kongresu leta 2011 lahko izjavi: "Noben narod v zgodovini ni in ne bo živel tako dobro".

Podobnost s sedanjo veljavno politiko razvoja Slovenije je zgolj naključna, kar potrjuje dejstvo, da je Slovenija danes daleč stran od tega, da bi bila uspešna. Slovenci pa so lahko šejki samo na pustni torek.

ALJOŠA VODOPIVEC

GAMBUT
Zaupanja vredni

BIVOL

(Odloži priučeno in rešen boš skrbi.)

Čez nekaj dni se boste zjutraj od srca nasmejali - poštekali boste nek vic, ki ste ga slišali pred enim mesecem. Pričakujete lahko posebno plaketo Ministrstva za notranje zadeve - plaketo za največje število v roku plačanih kazni za prometne prekrške. Če že razmišljate, komu boste zapustili premoženje, ki ste ga ustvarili v potu tujega obraza, se potrudite, da ne naredite otroka v znamenju bivola - *od življenja ne bo imel nič*. Partner pričakuje od vas več drobnih pozornosti - priprite mu prste z vrati avtomobila, namesto s sladkorjem mu kavo zasladi s soljo, potem se iskreno opravičite, zablefirajte mu, da niste posesivni! V prejšnjem življenju ste bili Aleksander Veliki, v zdajšnjem pa se vam bo uspelo prebiti v parlament, kjer boste kot bobek v loju dočakali upokojitev. Čas bi bil, da daste za rundo - *nič ne boste odnesli s seboj*. **Znani bivoli:** Hirohito, Hitler, Napoleon.

PODGANA

(Kjer se ne počne bedarij, ne ostane nič neopravljenega)

Podgana je zelo igriva živalca, ki prenaša kugo in prezir skoraj celega človeštva. Ne morejo vam oprostiti, da ste na bivoljem hrbtu prvi prišli do Bude. Dokler boste tako preokupirani z nasprotnim spolom in rabite kakšen dober fuk, da se z vami ne da pomeniti nič pametnega. Vaše depresije in melanholije imajo nek skupni imenovalac - *nihče jih ne mara*. Če v celem dnevu niste zmožni niti enega iskrenega krohota, je bolje, da ne zahajate med ljudi in po njih stresate svojo slabo voljo. Vsem je jasno, da v resnici niste vredni pomilovanja, ker ko "zagusti", vedno postanete zelo hladen kalkulator, ki prvi spizdi z ladje. Če ste rojeni leta 1960, boste leta 2000 stari že štirideset let - zmigajte se! Poleg tega je vaš element kovina, kar pomeni, da ste našopani s predsodki in tradicijo, kar vam bo do leta 2000 preprečilo izraziti svoje nesposobnosti, po letu 2000 pa ne bodo več za nikogar zanimive. **Znane podgane:** *Rattus Norvegicus*, *Boomtoun Rats*, *Ratos de Porao*...

TIGER

(Ko se uveljavita pamet in znanje, zraste velika hinavščina)

Počasi vas imajo vsi dovolj. Če boste tako nadaljevali, vas bo na koncu obdajala le peščica prisklednikov in neznačajnežev. V najslabšem primeru boste končali kot preproga kakšne opice, ki pijana in oborožena kolovrati po gozdu ter strelja na odvezane pse in njihove lastnike. Začetek decembra je pravi čas za skok čez plot (*poskusite levjega*). Konec meseca pa je idealna prilika za praznovanje Novega leta. Če se že morate nalivati z vinom in perom isti večer, je najbolje začeti s pivom in nadaljevati z vinom. Če stvar postavite na glavo, vam utegnejo usekati pene na gobec. Ne stokajte, da imate mačka, ker ste sami maček. Pred poroko podpisite vse knjige, da ne bo nesporazumov ob ločitvi. Zvezde vam priporočajo ozke ulice - *morda vas sreča pamet*. Po novem letu bo isto, bolje ali celo slabše.

ZAJEC (MAČKA)

(Če zaupanje ne zadostuje, tudi v povračilo ne bo zaupanja.)

Podelili ste toliko nasvetov, da zase ne najdete pametne besede in morate brati nek butast horoskop. Ko nima zajec prav nič pametnega za povedati, modri težko pride do besede. Vaše pijanske blodnje mejijo na poezijo. Kozi ne smete zameriti, ker je vstala od mize - če bi vas poslušala naprej, bi ji počila vranica, kar se manifestira z bruhanjem skozi ušesa. Vsi vemo, da vam lahko zaupamo (*narisane kure*). V dnevih, ki ne prihajajo, se ne morete nadejati želvinega obiska, saj življenje ni basen. Pri seksu se osredotočite na hitrost (*kot tudi pri prečkanju prometnih cest*). Če je vaš podelement korenje, se pazite hipervitaminoze. Konju raje ne solite pameti, ker vam utegne posoliti rep. Skok čez plot ne bo imel resnih posledic, če ne boste spet pustili oglodane zelenjave po celem vrtu. **Znani zajci:** *filan zajc*, *zajc v ajmohtu*, *poljski zajec*, *avstralski zajec*, *Marjanov čudni zajec*, *zajec, ki tiči v grmu*, *Dane Zajc*...

ZMAJ

(Blišč in časti z napuhom v navezi se same vlečejo v pogubo)

Kitajci so čisto mahnjeni na zmaje, pri nas pa so ljudje navdušeni le nad tistimi, ki krasijo flaše od pera. No, tisti ki krasi Zmajski most je čisto v redu, zagotovo boljši od tiste svinjarije, ki jo imajo v Celovcu, ki je bil nekoč naš. Preveč ste radodarni, še posebej ker dajete od srca in jeter. Preden je bil napisan tale horoskop, ste imeli nekaj krasnih priložnosti za dober posel, čudovito poroko, očarljivo ločitev in burno potovanje. *Jebi ga, zdaj je prepozno, pozabite*. Do konca leta bo sam dolgčas, po novem pa na kvadrat. Pazite iz katerih neznank vlečete koren! *Pomerite si olje, da ne boste bruhali ognja*. Če vas res zanima, kakšni so ljudje, se pripravite na razočaranje - ko jim odprete svoje srce, spoznate, da so plehki, neumni, skopi, nevaležni, pokvarjeni, hinavski, zlobni, škodoželjni, zavistni, vase zaverovani patološki materialisti, ki se poserjejo na vaša čustva. Ampak glave pokonci, da vam ne počti tretje srce.

KAČA

(Kogar je pičila kača, se boji zvite vrvi.)

Sreča vas ne bo zapustila - prvo vas mora srečati. Tako ste leni, da bi vas odpeljali v norišnico, če bi se česa lotili sami od sebe. Vaše nagnjenje k okultnemu se z vsakim pivom še povečuje, pazite, da ne padete not! Če ste se ravno razšli s partnerjem, po najbolje, da požrete malo ponosa in kakšen rum, nato pa ljubljeno osebo pokličete prek radijskega oglasa. Pri vsem ljubosumju, ki ga radodarno delite, si lahko omissite kakšno kapljico ljubezni. Z vami ni dobro glodati česenj, ker jih nikoli ne umijete. Okolica opaža, da ste zviti kot vrvi. Pred novoletno zabavo si izpraznite strupnike, saj se spomnite zadnjega praznovanja - *komunala ni uspela sproti odvažati trupel*. Sploh pa pazite, da ne pičite leva, ker nima smisla za humor in bo umrl. Konec leta bo ugoden za prodajo jabolok spoznanja (Ev mrgoli). **Znane kače:** *tista iz raja*, *tista iz sanj*, *dvotaktna mamba*, *Samo Slepec*, *podalpski ovinkasti detožer*...

KONJ (KOJN)

(Upanje je kot tiger pripravljen na skok.)

Nestrpni ste kot nilski konj z drisko pred vrati zasedenega stranišča. Nestrpnost je mati norosti, kar tako naprej. Ste kdaj pomislili, kako bi bilo živeti v sedanjosti? Z vašim zdajšnjim sedlom ni nič narobe, o jezdecu pa raje ne zgubljam besed. Če ste pedofil, si omissite konjička. Vaše gobezdanje včasih spominja na blebetanje kakšnega poslanca - *rad govori, a ga nihče ne posluša*. Če kot otrok niste padli v jamo z živim apnom, lahko postanete dober mrtev potapljač. Preveč se obremenjujete z obleko - vsi so opazili, da ste tisti puli oblekli narobe in zdaj mislijo, da je to nova moda. Ne dovolite, da vas vodijo lastne genitalije, končali boste v klavnici. Če bi vedeli, kako se drugi počutijo ob vaših vulgarnih opazkah, bi raje držali gobec. Če jeste žaganje, še ni rečeno, da boste srali dile. Partner vam sveto verjame, ko mu skok čez plot prodaste za tek z ovirami. V hlevu vas spremljajo ljubeči pogledi. **Znani konji:** *"Konj smotan!"*, *"Proklet kojn blesov!"*, *"Tis en kojni!"* (*Beseda je konj*).

KOZA

(Bogat je tisti, ki ve, kdaj ima dovolj.)

Za naslednjim ovinkom je še lepše. Pohitite tja (*če vam povem, da to ni res, mi itak ne bi verjeli*). Če niste zadovoljni s tem, kar imate, ne boste nikoli zadovoljni. Ljudje se sprašujejo, kako lahko takim jebivetrom (*mlinom na veter brez mlinov*) lahko vse uspeva. Nekdo se bo namenil uničiti podjetje in vas bo imenoval za šefa. Ne, ni skrita kamera! Ste zelo umetniško nadarjeni, naj ostane pri tem, ker niti pod razno niste sposobni iztržiti cekina. Konec tedna bo Nedelja. Neprijetnosti bodo sledile vaši globokoumni odločitvi, da se zmenite s tremi ljudmi ob istem času na različnih mestih. Če se ne morete odločiti, vržite kovanec, če ne pade prava stran, met ponovite. Vaš nekrofilični pesimizem se bo razblinil ob prvi resnejši težavi - postali boste odločni, premišljeni, pogumni in hitri v delovanju (*"Taj film ti ne buš videl."*). **Znane koze:** *prilikavo obmestno potniško govedo*, *črne koze*, *vodene koze*, *kozice za kuhanje fiksov*, *koza nostra*...

AFNA

(Razkoračeni daleč ne pride.)

Skačete s krošnje na krošnjo - to je najbolj iskrena gesta vsake opice. Pazite se AIDSa, prehlada in davčne policije (*če še obstaja*). Če bi imeli dovolj časa, bi gotovo ustanovili deset podjetij, naredili dvajset otrok, opravili trideset tečajev in končali v postelji s štirideset vročine. Vašim butastim vicom se nihče več ne smeji, škoda da niste tega opazili že prej. Ljudje so opazili, kaj se skriva za vašim nasmehom in ne nasmedajo več. Svoj prezir do ostalih primatov bi morali zaviti v kakšno človekoljubno dejavnost (*samomor*). Ne ločite sredstev in cilja, ker opice izbirajo cilje, ljudje pa naj bi izbirali sredstva, ker le ta določajo cilj. *Ali pa tudi ne, pa kaj jaz vem!* To, da lažete kot pes teče, še ni dovolj, morali ste še nategniti ubogega zajca, ki zdaj sploh nič ne šteka in jamra, da ga je "nekdo pripeljal". Pa tisto prodajanje jaslic bosanskim beguncem je bilo tudi do konca neokusno. Če mogoče še vedno računate na kompliment, ste se svinjsko zmotili. Živalski vrt je kar predober za vas.

PETELIN

(Dober popotnik ne zapušča sledov.)

"Življenje sestavljajo vzponi in padci, iz tega ni treba delati teatra." Ali tako nekako sem nekoč prebral v Alanu Fordu, ki bi bil pravšnje čtivo za polpismenega kretena, kakršen ste. Imate srečo, da se vedno najde kakšen kup gnoja, na katerega se povzpnete in glasno moralizirate, čeprav vas niti kure ne poslušajo več. Ne tekajte za drugimi petelini, ker vas bo *imel kmet za pedra in boste končali v juhi*. Pred vami je potovanje, kar drži za vse znake. Skoraj gotovo. Razen seveda če vas povozijo avto. Ampak več ljudi potuje, kot pa jih povozijo avtomobili. Pa kdaj ste videli, da bi petelina povozil avto! Torej potujete. Če se še niste odločili za poklic, vam moram še enkrat toplo priporočiti orožništvo. Če si policaj, ti nadrejeni do upokojitve serjejo po glavi, imaš opravka z vso mogočo sodrigo, ampak vaša firma nikoli ne propade. Poleg tega se boste lahko pred ostalimi smrtniki petelinili z uniformo in orožjem. Kljub rosnim letom in nizkemu činu, vas bodo vsi vikali, vi pa se boste tega naučili šele pred penzijo.

PES

(Takšne so pač stvari: mnoge stremijo, druge sledijo.)

Vi bi bili pri srcu mnogim, če ne bi hoteli biti pri srcu prav vsem. Prvo vsem ustrezete, potem ugotovite, da tega niso vredni, besno lajate, za konec pa še vse skupaj obžalujete. Ampak brez psos bi bil svet prisiljen prisiliti zajce, da lajajo. Psi se povsod dobro znajdejo in zvesto kopirajo dobre in slabe lastnosti svojih lastnikov. Ko temu dodamo še dobro razvito intuicijo, dobimo skoraj tako odurna bitja kot so ljudje. V ljubezni se držite preveč nazaj, kar tako naprej! Pazite na zdravje. Ne jejte samo konzerv, katere v dobri veri kupuje vaš lastnik, ki ne počne drugega, kot da bulji v televizijo in se naliva s pivom, zraven pa še sveto verjame vsem reklamam za pasjo hrano. Pasje življenje! Privoščite si kaj ostankov iz priznanih slovenskih gostiln. V poklicnem življenju vas čakajo sami neuspehi. Prek vašega hrbta se bo na visoke položaje povzpelo nešteto povzpnetnikov, ki vas potem ne bodo več poznali. **Znani psi:** *Garovix*, *Nosonja*, *Pluton*, *Runo*, *Lassie se vrača*, *Samojeb*.

O TI SVINJA!

(Ko izgine dobrota, pride pravičnost.)

Tisto "laže kot svinja" ne drži, ker nekdo lahko laže le kot pes teče. Svinje ne lažejo; če lažejo, pa potem farbajo kot povoženi paradajzi. Vaša iskrenost spravlja bližnje ob živce, ostali boste brez prijateljev. Saj poznate tisto reklamo za zobno pasto Veritas: "Ljubi resnico bolj kot samega sebe in bližnjega bolj kot resnico!" *Love hurts, truth kills*. Oklevali boste pred pomembno odločitvijo! To spet drži prav za vsakega človeka in je hvaležno mašilo za pogrošne horoskope. Ljudje pač oklevamo že pri banalnih odločitvah, recimo, kateri čevlji so cenejši. Obstajajo pa čudaki, ki sploh ne oklevajo - dobijo poziv za orožne vaje in grede, predlagajo jim poroko in se poročijo, rečete jim za osebno in jo pokažejo... Moški, rojeni v znaku svinje se izkažejo za skrbnega soproga (*sicer v kopalnici rad ščije v umivalnik, ampak nihče ni popoln*). Ženske rojene v znaku svinje so najboljše mame, kar jih je, saj jih sploh ne moti, če se otroci valjajo v blatu.

JE NASLOV SPLOH POTREBEN?

Pono in pol urnem prerivanju med kačo avtomobilov, povečini lad in moskvičev ukrajinske registracije, sva se naposled prebila čez most, ki loči Ukrajino od Madžarske, in sva ob pogledu na mejno reko Tiso ter električno ograjo in minsko polje na ukrajinski strani skoraj soglasno rekla "dober večer, civilizacija".

Najino nesramno prerivanje pa lahko opravičim z dejstvom, da bi drugače čakala na meji trideset ur ali celo več. Ta meja pa ni predstavljala olajšanja le za naju, ampak tudi za mojo lado, ki je kljub dejstvu, da je bila ustvarjena za "sovjetske ceste in kolhozne poti", na asfaltu, ki ga lahko primerjamo z bolj utrjenim makadamom, preživela najtežje dni svojega komaj enajst pomladi dolgega življenja.

Skozi madžarsko carinsko kontrolo sva se prebila brez sleherne težave. Pot domov pa naju je vodila preko Debrecena in Budimpešte.

Med vožnjo po madžarskih cestah, ki so bistveno boljše od slovenskih, pa sva obujala najbolj čudne dogodke, ki so se nama odvijali na dvodnevnem potepanju po Ukrajini - natančneje po Užgorodu in okolici. Od vseh dogodivščin mi je najbolj ostalo v spominu barvanje železniških zapornic. To barvanje ne bi bilo nič posebnega, če ne bi zaradi njega za več kot uro spustili zapornic, samo barvanje pa prepustili lokalni železničarki, ki se ni menila za vedno večjo kolono avtomobilov, čakajočih, da v miru konča svoje delo.

Medtem se je petek že prevesil v soboto, vse bližje pa je bil tudi Debrecen, prvo večje mesto, oddaljeno kakih sto petdeset kilometrov od meje. Skozi to mesto naju je

ves čas spremljala prijetna svetloba raznobarnih svetlečih neonskih napisov. Hkrati z napisi pa je izginjal tudi Debrecen in spet sva se znašla na prazni magistrali proti Budimpešti. Medtem ko je sopotnika, tudi Igorja, že dajal spanec, pa sem le ugotovil, da na cesti nisva sama. Iz civilne lađe, ki je začela voziti vzporedno, sem namreč od policista dobival svetlobne znake, s čimer mi je hotel povedati, naj ustavim. To sem tudi storil. Od obeh je zahteval potni listini. Za tem sta nekaj minut hodila okoli avta in iskala, kaj bi lahko bilo sploh narobe. In ker avto navzven ni kazal nobenih nepravilnosti, sta se ga naidebna policista lotila še od znotraj. Naposled sta v prtljajniku zagledala dve polilitrski steklenici likerja, kupljeni v Ukrajini. To sta nama razložila kot enega najtežjih carinskih prekrškov. Za prepričevanje, da je ti steklenici videl tudi madžarski carinik na meji, pa nista imela posluha, vendar sta od naju zahtevala, da jima slediva do carinarnice in tam počakava kakšnih osem ur, da pridejo pooblaščen osebe. Videla sta, da nekako nisva pripravljena do jutra čakati, zato sta ubrala drugo pot. Vzela sta obe steklenici brez najinega dovoljenja in vrnila potni listini in odpustila domov. Zapisala sva si registrsko številko (AK 31-92) in po krajšem premisleku stopila do policijske postaje v naslednjem večjem mestu (Hujdustaloszlo).

Tako, prispela sva na policijsko postajo, kjer so nama ves čas skušali dopovedati, da sva nezaželjena. Dialog je eskaliral do te mere, da so nama že dopovedovali, da sva res naredila resen prekršek. Ker pa še vedno nisva bila zadovoljna, so po telefonu poklicali nekoga,

ki je očitno obvladal nemškočeprov s težkim srcem je vseeno napisal naslov policijske postaje v Debrecenu, kjer naj se pritoživa komandirju Verge Sendorju.

Tudi tam naju niso sprejeli z odprtimi rokami, a naposled so naju le obravnavali. Policistom sem izročil najini potni listini ter po navodilih sledil popolnoma novemu policijskemu golfu (III. serija) do neke druge policijske postaje na obrobju Debrecena.

Tam so naju pustili čakati kakšne tri do štiri ure, vsake toliko časa pa naju je kak policist poskusil ogovoriti po madžarsko.

Čez nekaj časa je k nama pristopil prevajalec, ki je poleg madžarskega jezika govoril le še rusko. Tam sva uspela dopovedati vsaj to, da potrebujeva angleškega ali nemškega prevajalca. In glej! Čez dobro uro se je res pojavil mlad fant, ki je govoril angleško. Šele sedaj sva ljudem uspela objasniti, kaj sploh počneva tam. Šez nekaj trenutkov (beri nekaj deset minut), so le privolili v to, da dava izjavi. Šeprov so naju zasliševali kot obdolženca in ne kot oškodovanca, sva izjavo le uspela resnično sestaviti. Pet mesece kasneje.

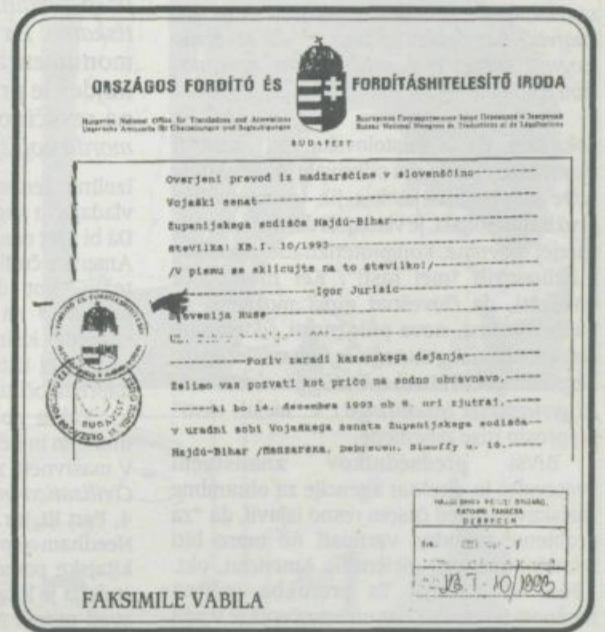
V nabiralniku me je čakalo obvestilo o pošiljki in ko sem videl, da je pismo s povratnico, sem najprej pomislil, da je vabilo k sodniku za prekrške zaradi enega mojih prometnih

spodrsiljave. Motil sem se. Bilo je *Vabilo za vročitev vabila madžarskega sodišča*.

Tako! Uspeh je bil naposled tu. Madžarske oblasti so najino izjavo vzele resno, saj sem bil vabilen kot priča na proces proti bivšemu naredniku in naredniku madžarske policije. Višek resnosti tega mednarodnega incidenta pa je v tem, da so poslali vabilo v slovenščini, proces pa se bo vršil 14.12.1993 pred senatom vojaškega sodišča.

(O nadaljnjem dogajanju bom bralca obvestil, ko bo razprava končana.)

IGOR JURIŠIČ

SVETOVNO PRVENSTVO V JADRANJU - COURSE DE L'EUROPE '93

Od 23. oktobra do 2. novembra 1993 je na Azurni obali, v organizaciji elitne francoske univerze Ecole Polytechnique iz Pariza, potekalo 14. svetovno študentsko prvenstvo v jadraniu, priznано od I.Y.R.U. (kot svetovno prvenstvo od leta 1991), ter uvrščeno v program francoske jadrane zveze in v programe vseh pomembnejših jadranih zvez v svetu.

Tekmovanje je bilo prvič organizirano leta 1979. Takrat je bilo na štartu le nekaj ekip iz držav današnje Evropske skupnosti. Od 1982 je prvenstvo odprto tudi za druge države in prav ta širitev je pripomoglo k vedno večji medijski odmevnosti in privlačnosti. Od samega začetka se tekmuje na povsem enakih, tehnološko najdovršenejših monotipih, ki zahtevajo posadke osmih ljudi. Le uigranost posadke in kakovost krmarja odloča o uvrstitvi na tem prestižnem tekmovalju. Zadnji dve leti se tekmuje na 10.6m dolgih Jeannau One Design (JOD) jadrnicah, prej pa so tekmovali z First Class Europe-Benetau. Te jadrnice omogočajo vožnje v navigacijskih regatah, ter v

olimpijskem in super olimpijskem trikotniku. Zaradi optimalnega izkoriščanja lastnosti jadrnic za varnost ekip skrbita francoska mornarica in žandarmerija.

Priprava in izbor ekip za to tekmovalje se vrši v okviru nacionalnih kvalifikacij med ekipami posameznih univerz. Tako ZDA izberejo svojega predstavnika na podlagi rezultata na Kennedy's Cup-u, ki je prestižna regata na vzhodni obali ZDA. V Franciji pa se med seboj pomeri deset najbolje uvrščenih ekip z Elf-UAP in Course de l'EDHEC, na posebni izbirni regati.

Vsakoletno tekmovalje ima svojega botra, ki je znana osebnost iz jadranskega sveta. Letos je bil Marc Pajot, krmar francoske jadrnice na American's Cupu.

Enako kot samo tekmovalje pa je študentom pomembno njihovo druženje in spoznavanje v prostem času. Tako mora ekipa delovati in držati skupaj dan in noč. (Letos so naši osvojili prvo mesto na fashion showu oblek iz krep papirja, na karaoke party-u pa se niso posebej izkazali.)

Naša ekipa, ki je skupno osvojila šesto mesto,

je bila sestavljena iz štirih vrhunskih in štirih ljubiteljskih jadrancev izmed študentov ljubljanske Univerze. Kvalifikacij ni bilo, saj pristojni univerzitetni in državni organi do sedaj niso pokazali zanimanja za tovrstno organizacijo in promocijo države Slovenije, zato je delo prevzela ljubljanska ŠOU ob izdatni pomoči samih članov posadke in vodje ekipe. Kot vsako tekmovalje tudi to zahteva finančna sredstva. Generalno sponzorstvo je prevzelo podjetje MIROX iz Ljubljane, ki je omogočilo ob pomoči ostalih dobrotnikov odhod v Francijo. Ekipo so sestavljali: krmar Matjaž Antonaz, absolvent VPPŠ iz Pirana, ki je gotovo najbolj zaslužen za odlično uvrstitev. Pri 23 letih ima precej vidnih rezultatov z tekmovalj v razredu 470 (drugi na svetovnem mladinskem prvenstvu, lani skupno petnajsti na svetovnem pokalu, večkratni državni prvak...), na večjih jadrnicah pa je bil tretji 1991 na Koper's Cupu, takoj za Ivanom Štravsom in Dušanom Puhom. Ostali člani so bili: Željko Planinšič, študent VPPŠ iz Pirana (svetovni mladinski prvak - 470), Neven Rodica, študent FAGG, Meta Černe študentka FNT, Polona Palma, študentka FŠ, Marko Rudolf, študent EF,

Marko Kuhar, absolvent FS in Aljoša Pečan, absolvent PF. Vodja ekipe je bil Miha Špendal, absolvent FS.

Skupaj je tekmovalo 20 ekip iz 19 držav. Šesto mesto naših je zelo dober dosežek, saj se je ekipa seznanila z jadrnico šele na uradnem treningu, dan pred začetkom tekmovalja. Deset ekip je imelo priprave na enakih jadrnicah, ekipi Švice in Nizozemske pa sta teden dni prej trenirali na samem prizorišču, s tekmovalnimi jadrnicami. O takih pripravah je naša posadka lahko le sanjala.

Po kočanem prvenstvu je v pariški mestni hiši župan mesta sprejel in pogostil udeležence in goste. Sprejema so se udeležili tudi ambasadorji nekaterih držav.

Projekt so finančno omogočili: MIROX d.o.o. Ljubljana, konzorcij Spirit of Slovenia, ŠOU v Ljubljani, Seaway, Black & Decker, Micom Marcus, Mostovna, Esimit, Beti Metlika, Fakulteta za strojništvo, predelava plastike Pečenko, predelava plastike Kuhar, Fakulteta za šport, Ilir d.o.o.-Canon, Tiskarstvo Rudolf.

Naša ekipa se zahvaljuje vsem sponzorjem. ALJOŠA PEČAN IN MARKO KUCHAR

Uvrstitve s Posameznih regat:

1. regata	10. mesto
2. "	4. " (navigacijska-28 milj)
3. "	DSQ (po dveh urah razprave se je žirija odločila v našo škodo s 3:2. Drugače deveti)
4. "	5. "
5. "	7. "
6. "	5. "
7. "	5. " (navigacijska-15milj)

Nočna navigacijska regata je odpadla zaradi močnega vetra in visokih valov.

Skupna razvrstitev:

1. Velika Britanija	Univ. of Portsmouth	14.7 točk
2. ZDA	Univ. of Rhode Island	19.7 točk
3. Švica	Ecole Polytechnique Fed. de Lausanne	26.1 točk
4. Danska	The Technical Univ. of Denmark	51.4 točk
5. Švedska	Univ. de Lund	66.7 točk
6. Slovenija	Univ. v Ljubljani	67.0 točk
7. Francija	Univ. Bordeaux	74.7 točk
8. Norveška	Univ. of Trondheim	76.4 točk
9. Finska	Swedish Scool of Economics and Bussines	84.7 točk
10. X-Francija	Ecole Polytechnique	88.7 točk

SPOSOJENI ESEJ:

MINGOVSKA MORNARICA IN AMERIŠKI VESOLJSKI PROGRAM

Vladajoči del ameriške družbe je v 70. letih vodil usodni prehod od pustolovske, na znanosti osnovane tehnologije k "varnemu" načinu življenja. Ta prehod je bil izveden kljub splošnemu zavedanju, da je pustolovska tehnološka politika v preteklosti blesteče izboljšala naše zdravje in varnost, in kljub zavesti, da a priori dokaz varnosti ni mogoč (največ, kar lahko upamo je, da se bomo izognili specifičnim predvidenim nevarnostim).

Navkljub jasnim zgodovinskim dokazom, da je pustolovska, na znanosti osnovana tehnologija odkrivala in ustvarjala nove zaloge hitreje, kot jih je upravljiva družba porabljala, je vladajoči del naše družbe sprejel površne kompjuterizirane obudbe Malthusovih "mej rasti". Ker ni mogoče dokazati, da človeštvo nima možnosti za nadaljnjo rast, nove priložnosti (dostop do neizmernih zalog Osončja in fantastični dosegi eksplozivirajočih novih tehnologij - elektronike in genetskega inženiringa) v "mejah rasti" preprosto niso omenjene.

Bivši predsednikov znanstveni svetovalec in direktor agencije za obrambne raziskave je pred časom resno izjavil, da "za probleme narodne varnosti ne more biti tehnične rešitve" (Scientific American, okt. 1964, str. 27-35). Ta prerokba (očitna možnost tehnološkega presenečenja je v njej obravnavana le s trditvijo, da nekatere pritehne predvidljive izboljšave ne bodo pomagale) je bila pri vladajočem delu naše družbe dovolj učinkovita, da je odigrala vlogo pri tragični omejitvi vloge domiselne nove tehnologije v narodni varnosti. Tako je bila v tej deželi med možnostmi pobega pred grozotami vzajemno zagotovljenega uničenja resno raziskana le kontrola oboroževanja.

Upad podpore vesolju v ZDA, in to ni

Tole tukaj je bilo napisano leta 1981, tudi kot intelektualni zagovor "Zvezdnih vojn", poskusa "tehnološke rešitve problema narodne obrambe" - in zdi se zanimivo kot prikaz razmišljanja, ki je projekt spodbudilo in mu dalo tiste nekaj kredibilnosti, ki jo je vseeno užival. Obenem je esej fizika Kantrowitza zagovor svobodnega razvoja tehnologije, ki ga je v času, ko dominira prav nasprotno mišljenje, tako v premišljenih kot v primitivnih oblikah, morda celo osvežujoče brati. Padec velikega pospeševalnika v ameriškem kongresu pa mi je dal izgovor, da ga lahko še sedaj tiskamo. Za kitajski čas Kantrowitzovi argumenti gotovo držijo (in Needhamovo monumentalno knjigo lahko vsakomur priporočim, čeprav žal v Sloveniji najdeš le prve tri dele v NUK in kratko verzijo v dveh zvezkih v UKM, in glede na revščino naših knjižnic je še to skoraj čudež), linearni prenos na našega je morda bolj sporen. A zanimiv. Končno, malo je novega pod soncem. **Samo R.**

izoliran fenomen, je treba gledati v luči teh vladajočih pogledov; del splošnega umika je. Da bi spet dosegli pustolovski odnos, ki ga je Amerika čutila do vesolja, se mi zdi veliko težje, kot doseči intelektualno klimo, primerno za splošni napredek. Izoliran napredek k široki uporabi vesolja bo pritegnil ves ogenj tistih, ki so nasprotovali odločno napredujoči tehnologiji.

Vidim podobnost med tem ameriškim umikom in nekim drugim splošnim umikom. V masivnem znanstvenem delu *Science and Civilization in China* (Cambridge, 1971, Vol. 4, Part III, str. 392-535) pripoveduje Joseph Needham o spektakularnem vzponu in padcu kitajske pomorske moči. Do zgodnjega 15. stoletja je kitajska tehnologija vodila svet. V svoji utopiji *New Atlantis* je Francis Bacon navedel tri velike izume - tisk, smodnik in kompas - v dokaz, da človeštvo lahko preseže vrhove antike. To je bila osnova njegovega čudovito plodnega predloga za organizacijo uporabnih raziskav. Needham opozarja, da so bili ti izumi znani na Kitajskem stoletja, preden so se pojavili v Evropi.

V zgodnji dinastiji Mingov je ta cvetoča tehnologija dosegla vrh v vrsti pomorskih ekspedicij z ladjevji 1500 tonskih "zakladnih

ladij", ki so nosile po 500 mož. V prvih letih 15. stoletja so ta ladjevja jadrala do Bengalije, Cejlona (od tam so kot ujetnika pripeljali upornega domačinskega kralja), in končno v 1420 po vzhodni obali Afrike navzdol. Približno petdeset let kasneje so Portugalci v podobni pustolovščini zajadrali ob zahodni obali Afrike v vrsti potovanj, ki so odprla novo poglavje svetovne zgodovine.

Zadnje veliko kitajsko potovanje je bilo v letih 1431-33. Po Jung Pang Loju je bil 1436, ko je prišel na oblast cesar Cheng-t'ung, izdan odlok, ki ni le prepovedoval gradnje ladij za čezmorske odprave, temveč tudi omejil gradnjo vojnih ladij in orožja. (*Decline of the Early Ming Navy*, Oriens Extremus, Hamburg 1958, Vol. 5, str. 149-168).

Kakšne spremembe so storile, da je Kitajska opustila pomorsko ekspanzijo in kariero pomorske sile? "To je bila, v resnici, le ena stran splošnega umika, ki se je resno čutil v mnogih vejah znanosti in tehnologije," pravi Needham. Mornarica je preprosto razpadla.

Po tem umiku je Kitajska izgubila svoje vodstvo v tehnologiji in se, kot se je le dalo dolgo, izolirala pred eksplozivno rastjo Evrope. Tej izolaciji je naredila konec šele vojaška moč "barbarov", ki so v opijskih vojnah štiri stoletja kasneje ponižali Kitajce.

Kako se je to zgodilo? Jung Pang Lo pripominja: "To je spletkarska skrivnost, ki jo bo šele treba preučiti. Zanimanje je bilo v glavnem usmerjeno le na eno plat čudovite pomorske ekspanzije zgodnjih Mingov, na potovanja "zakladnih ladij" pod Cheng-Hojem. Ko pa se pojavi vprašanje nenadnega konca teh potovanj, ga zgodovinarji malomarno odpravijo z nekaj spekulativnimi, neprepričljivimi pripombami, ignorirajo pa širšo posledico, propadanje celotne mingovske mornariške organizacije."

Lo potem zavrne hipotezo, da so bile te ekspedicije objestna dejanja dvornih strežnikov in evnuhov, poudarjajoč, da je bil prodor na morje izraz ljudskega pritiska, ki se je začel že stoletja prej.

Obravnava ceno teh odprav. Številke, ki jih navaja, kažejo, da je gradnja 400 zakladnih ladij stala okoli 1,3 % letnih dohodkov cesarstva, kar ustreza kakšnim devetim milijardam dolarjev v ZDA iz leta 1980. Poudarja, da so bili davčni in trgovski sistemi v začetku zelo dobičkanosni, da pa je ta ugodnost počivala na "vojaški moči in političnem prestižu Kitajske in trdnosti mingovskega denarnega sistema." Ko je Kitajska opustila pustolovsko mornariško politiko, je njena vojaška moč "krepko upadla" in "mingovski papirnati denar je padel na manj kot desetino procenta svoje nominalne vrednosti". Šele tedaj je tributna trgovina začela "izčrpavati zaloge obubožane Kitajske".

Jung Pang Lo odkriva globljo napetost: "Pod fizičnim razkrojem mingovske dinastije je ležala globlja sprememba, potlačenost duha ljudstva... Doživeli so kulturno vrenje, ko so se ljudje otresli vezi tradicije in pokazali globljo željo, da se uče in zanimajo za trgovino in tehnologijo, ki sta dopolnjevali duha ekspanzije in iniciative in podpirali premik na morje. Toda v kitajski družbi so vselej obstajale sile, ki so nasprotovale temu trendu in te so v sredini mingovskega obdobja prevladale in se potrudile, da omeje značaj in duha kitajskega ljudstva."

Kot pravi Needham: "Velika flota zakladnih ladij je požirala sredstva, ki bi jih

po mnenju pravovernih birokratov lahko veliko bolje uporabili za namakalne projekte, spodbujanje poljedelstva, žitnice in podobno." Konfucijevci so nasprotovali prevelikemu povečevanju dvora, ker je to v praksi pomenilo povečevanje Velikih evnuhov. Ni naključje, da so bili admirali flote večinoma evnuhi; velike kitajske plovbe so bile le ena od bitk v administrativni vojni med konfucijevskimi birokrati in cesarskimi evnuhi, ki se je odvijala vsaj od Hanov in je imela še veliko let pred seboj. Simpatija zgodovinarjev je v glavnem na strani konfucijevcev, vendar je treba priznati, da so bili vsaj v tem primeru (ki verjetno ni edini) cesarski evnuhi arhitekti obdobja izjemne veličine v kitajski zgodovini."

Vidim podobnost med našim umikom iz vesolja in kitajskim umikom od raziskovanja sveta. Na argument, da si ne moremo več privoščiti velikopoteznih raziskav v vesolju, bi odgovoril, da je bilo uničenje mingovske mornarice resnična objestnost. Mislim, da bodo umik ZDA od vesoljske tehnologije (če ne bo kmalu popravljen) ocenjevali kot največjo vseh takih zgodovinskih objestnosti: le takšen umik lahko spremeni mračne napovedi "mej rasti" v odurno resnico.

Kot v Kitajski Mingov so tudi med nami takšni, ki imajo dobiček od pustolovske tehnologije in taki, ki so prišli v ospredje z njenim zatiranjem. Zatiralci so si v obeh primerih prilaščali moralno superiornost in so prepogosto prikriili čudovito vlogo kreativne tehnologije v osvoboditvi in dvigu človeštva.

Kaj se je zgodilo po uničenju mingovske mornarice? Kot je bilo pričakovati, so se konfucijevci upirali ponavljajočim se poskusom, da bi se pustolovske raziskave ponovile. "Chen Ho in njegovi tovariši," pravi Needham, "so gotovo izročili svojemu cesarju popolno poročilo o svojih potovanjih. A že pred koncem stoletja so te zapiske sežgali uradniki v službi konfucijevske protimornariške stranke... Do leta 1500 so prišli v veljavo predpisi, ki so grozili s smrtno kaznijo za gradnjo džunke z več kot dvema jamboroma. Odlok iz leta 1525 je zahteval od obalnih uradnikov, naj uničijo vse ladje te vrste in zapro mornarje, ki so še jadrali na njih." Za konfucijevsko birokracijo je bilo pomembno, da je izbrisala spomin na možnosti Kitajske, da živi v veliko večjem svetu.

Prav tako je pomembno za tiste, ki bi radi odvrnili pozornost Amerike od vrnitve k pustolovski tehnologiji, da izbrisejo naš spomin. Ne smemo dopustiti, da bi bilo pozabljeno, da je pustolovska tehnologija prva omogočila večini človeštva, da živi po čudovito ustvarjalni, samo sebe izpolnjujoči prerokbi, da bo naša zemeljska prihodnost boljša od vseh preteklosti.

Ne verjamem, da lahko to kreativno vero obnovijo spremembe v davčni strukturi in da lahko izmikajoče se ameriško vodstvo v tehnologiji rešimo z boljšim upravljanjem poslov.

Vodstva nam varne, plazilske izboljšave ne bodo ohranile. Kot v preteklosti bodo potrebni drzni, pustolovski skoki s sprejetim tveganjem in negotovostjo. Široko izkoriščanje vesolja obeta priložnost za tak skok.

Morda se lahko opomremo, če se bomo spominjali časov, ko je bila čudovita nova tehnologija sprejeta z navdušenjem zaradi možnosti, ki jih je ustvarjala, in ne s strahom zaradi nezaželjenih stranskih učinkov, ki jih lahko povzročijo. Bil je čas, ko smo, čeprav smo vedeli, da bodo nepredvideni stranski učinki spremljali vse novo, živeli uspešno v veri, da bo moč jutrišnje tehnologije lahko opravila s stranskimi učinki današnje.

Ne morem reči, ali je naše sedanje obračanje od pustolovskega odnosa do tehnologije začasen premor ali pa bo trajalo dovolj dolgo, da povzroči izoliranost in mrtvilo, kakršna sta sledila kitajski opustitvi morja v 15. stoletju na pragu Amerike in globalne trgovine. Tvegaj pa bom napoved, da bo široko izkoriščanje vesolja odprlo novo poglavje zgodovine človeštva.

ARTHUR KANTROWITZ

original ali kopija?

ELO
CAIROU MINOCA
FOTOKOPIRNI APARATI, POTROŠNI MATERIAL
KOROŠKA 41, 62000 MARIBOR
TELEFON: 042 225-742; TEL. FAX.: 042 25-924

JACQUES TARDI -
FRANCOZ BREZ
JOIE DE
VIVRE

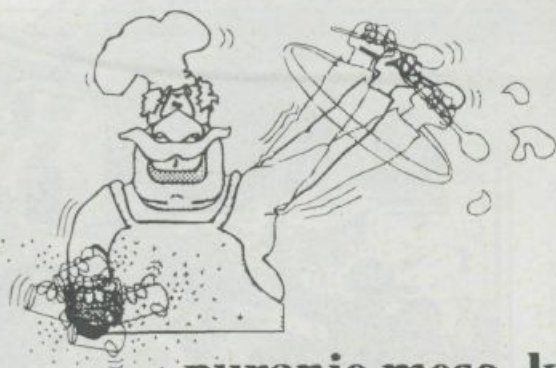
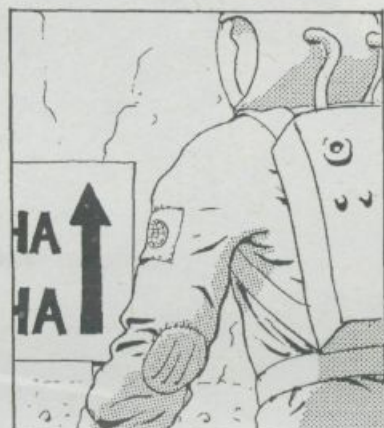
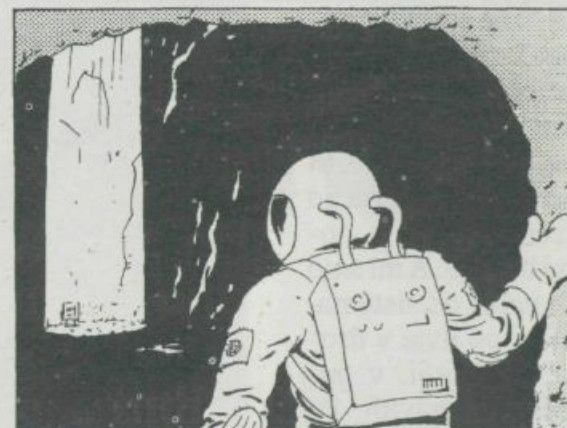
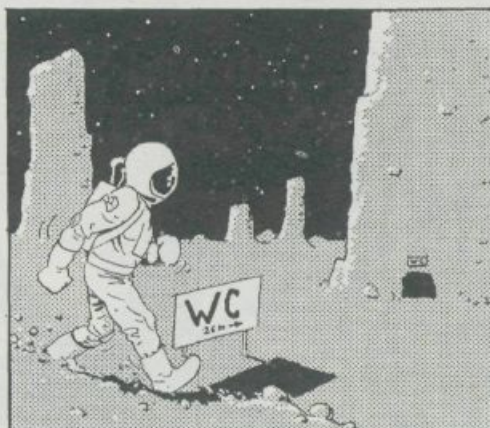
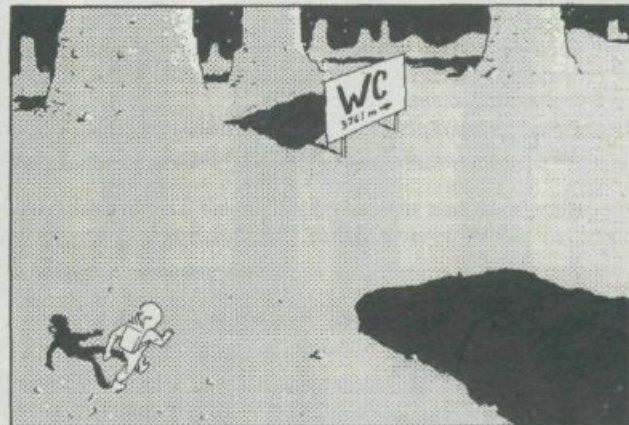
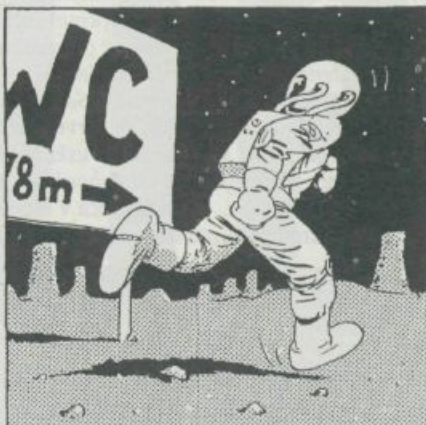
I.del

Galskega šegavega duha ne gre pripisovati vsem Francozom. Če pri Jacquesu Tardiju (roj. 1946), enem od treh ali štirih resničnih klasikov sodobnega francoskega stripa, tu in tam naletimo na humor, je ta - kljub načinu risanja, ki je precej blizu karikaturi - suh, ciničen ali preprosto absurden.

Absurdna plat Tardijevega ustvarjanja je najizrazitejša v (zaenkrat) seriji šestih albumov (1976-85, ogledate si jih lahko tudi v Francoskem kulturnem centru) o amaterski detektivki in pisateljici kriminalnih romanov Adell Blanc-Sec. Nad Parizom, kjer se belle epoqe počasi končuje, frfota pterodaktil, po njem se sprehaja 300.000 let star pitekantrop, ki mu je nori znanstvenik vdihnil življenje, da o mumijah, orjaških hobotnicah in dvoglavih utopljenicah niti ne govorimo. Skratka, kup motivov iz sočasne popularne literature, v pripovedovanju pa igrajo pomembno vlogo tudi bombastični časopisni naslovi, značilni za to obdobje. Risba je sorodna tako secesijskemu slogu kot belgijsko-francoski tradiciji *ligne claire*, vendar je težja in v prvih štirih albumih še precej neprečiščena. Serijo je Tardi začel risati na pobudo belgijske založbe Casterman, ko je zbudil nekaj pozornosti predvsem z albumom *Demon ledu* (1974, založba Dargaud), v katerem je skombiniral scenarij v stilu Julesa Verneja z imagerijo pionirja fantastične kinematografije Georgesa Meliesa in risarsko imitacijo lesorezanih ilustracij, kakršne je produciral npr. Gustave Dore s svojo delavnico. Vendar pa, kot v 1980 izšli monografiji o Tardiju pravi njen avtor Thierry Groensteen, "je Jules Verne verjel v znanost in dvomil v ljudi, Tardi pa ne zaupa ne enim ne drugim". Med *Demonom ledu* in serijo o hladnokrvni detektivki je tudi zanimiva zveza: nesrečo Titanica v četrtem delu serije povzroči prav podmornica fanatičnih zavojevalcev sveta iz *Demon ledu*.

In potem je Francija 1. avgusta 1914 izvedla splošno mobilizacijo. Adele Blanc-Sec je vojno preživela v hiberniranem stanju, Tardi pa je v dogajanju v letih 1914-18 našel inspiracijo za mračnejši del svojega opusa. O tem pa več naslednjič.

J. KLEMENČIČ

JATA

JATA-MESO Zalog
 Hladilniška pot 37
 Polje pri Ljubljani

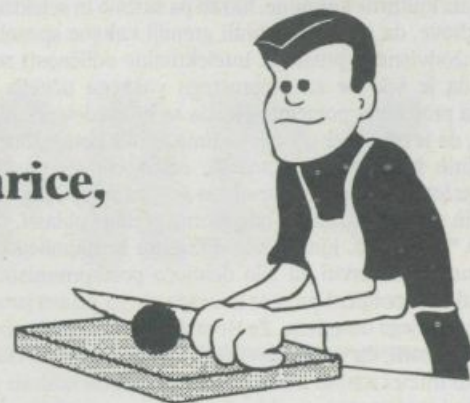
ZA TISTE, ki si danes SAMI pripravljate kosilo, VAM nudimo sveže in zmrznjeno piščančje in puranje meso, ki je pakirano in pripravljeno na VEČ NAČINOV.

Veščina priprave NAREZKOV je danes cenjena, zato VAM nudimo: obarjene klobase, poltrajne klobase, šunke in šunkarice, trajne klobase, prekajeno meso in pražene izdelke.

Za tiste, ki si DELATE leto dni zaloge: JATINE KONZERVE.

Za tiste pa, ki znate SAMO JESTI, pripravljamo: pristrižene puranje peruti, mesne solate, in za najbolj lačne ... tudi SENDVICE.

VALVASOR JE ODKRIVAL SLOVENIJO - TRIBUNA VAM ODKRIVA JATO.

Mostarskega mostu ni več. Podrl se je pod bremenom granat, bomb in predvsem sramu. Skril se je globoko pod gladino Neretve. In pri tem ni pomembno, ali ga je podrla hrvaška, srbska, ali muslimanska granata. Sploh ni pomembno, saj to ni etnična vojna. Prav tako ne verska vojna ali agresija enega ali več sovragov na neodvisno državo. To je vojna vasi proti mestu. Kmetavzarstva proti urbanemu.

Dokler so kmetje prihajali počasi, so jih mesta lahko prebavila, presnovila in sprejela med svoje. Potem pa jih je prihajalo vse več in več...

Trume vaščanov so se s svojih hribov spustile v mesta. Iz okolja, kjer so živeli v nemešanih, enonacionalnih in

enoreligioznih, od stoletnega mešanja istega genskega materiala že rahlo degeneriranih skupnostih. V mesta, kjer so drug zraven drugega živeli ljudje različnih narodnosti in kultur. V miru. To jim je bilo (kmetom) neznanost in nerazumljivo, in človek se neznanega in nerazumljivega boji, se počuti ogroženega. In začne sovražiti.

Zato je umrl Vukovar. Zato umira Sarajevo. Zato je umrl mostarski most. Ne zato, ker Srbi in Hrvati ali Muslimani in Hrvati ne bi mogli živeti skupaj. Sarajevski Srbi in Muslimani imajo dosti več skupnega kot Mariborčani in Pohorci ali Ljubljanci in Prevojšani. (To nas vrača v Slovenijo. Tako kot včasih v Bosni z narodnjaki, nas danes TVS obsipava z neznosnimi

količinami podalpskega kiča tipa Videomeh ali Stojan Auer. Manjka nam še zadnja sestavina gurmanskega recepta, imenovana Ubijanje mest - enostavna delitev ljudstva, na primer na Udbomafijce in Zavedne Slovence...)

In kaj naj počnejo urbanizirani prebivalci bosenskih in hercegovskih mest, medtem ko četniški, ustaški ali balijski kmetavzarji ubijajo njihova mesta?

Čas je za partizane.

ZORAN OBRADOVIĆ

PRAGMATIČEN EVANGELIJ

... Nihče ne spremeni sistema. Le kak Hitler ali Homeini. In take ljudi sistem poje... Sistem počne, kar pač počne, in generacijo za generacijo prevzemajo oblast podobne barabe. A mi smo lahko boljši od sistema, po eden, po dva; v družini, s prijatelji, v poslovnih povezavah. Po koščkih lahko potolčemo sistem, če smo človeški eden z drugim. Obenem pa se moramo naučiti, da prepoznamo mrhovinarje, tiste, s katerimi ne moreš biti človeški, in kako ravnati z njimi.

Joe Haldeman,
The Long Habit of Living, (1989)

Kolega Zoki vidi jugoslovansko/bosansko vojno predvsem kot spopad med mestom in vasjo. Rad bi rekel nekaj besed vasi v bran.

Najprej bom priznal, da morda precenjujem "vas" in "vaščane" celo v slovenskem prostoru, in da o Bosni nimam pojma, smo pa se nekoč študentje biologije srečali s črnogorskimi vaščani na Durmitorju. Potem je tukaj še albanski vaščan Hazir Haziri, s katerim sva se malce spoprijateljila v vojaški norišnici na "Veselom brdu" v Zagrebu, v januarju 88. Pod besedo "vas" predvsem vidim predvsem vasico mojega očeta v Tuhinjski dolini, v dobrem in slabem.

Jaz vidim v Bosni križarsko vojno lumpenproletariata in maščevanje Brozove Jugoslavije prihodnosti, ki jo je zavrgla.

Oblast Druge Juge je, kolikor vidim, namenoma atomizirala družbo in ruvala kulturne korenine, hkrati pa skrbno in selektivno obrezovala vrhove, da se ne bi nabrali gremiji kakšne sposobne opozicije ali neodvisnega prostora. Intelektualne odličnosti se je dovolj bala, da je bilo še za preprostega vaškega učitelja ali gimnazijskega profesorja pomembnejše, da se ni zvedelo, če je bil veren, kot pa, da je bil dober učitelj. Režimu je bila pomembnejša oblast od dobrih šol (po neki statistiki, objavljeni jeseni 87 v Tribuni, je Juga leta 80 za vojsko zapravila 5,7, za šole pa porabila 1,6 % GNP), in se je požvižgal na odgovorno predajo oblasti. "Za menoj potop." Slovenija, kjer je bila diktatura še najmilejša, je mukoma še uspela sestaviti za silo delujočo postkomunistično vlado, in še tukaj je politični prostor mizeren, če ga primerjamo s pričakovani prejšnjega desetletja. Že Hrvaška je ostala pod to črto.

Hkrati bi opozoril, da v Jugoslaviji ni bilo samizdata. Da se je človek lahko intelektualno izoblikoval, si je moral izbirati pot med samo tremi možnostmi - priklonom režimu, nepolitichnostjo (ki ni bila vselej dovolj dobra zaščita) in različnimi stopnjami

emigracije. Hkrati je režim štančal svoje intelektualce, in jih spodbujal naprej.

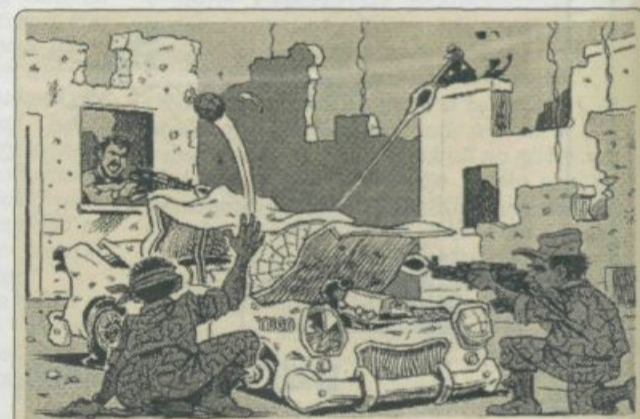
Ne bom rekel, da je bil priklon režimu vselej slab, morda celo večinoma ne. Trdim pa, da je bil redkokdaj zastoj. Ko si psiček, se navdiš lajati, hoditi po štirih, lizati roke in jesti pri svoji skledici.

Ko se je stari režim odločil, da ima dolgove raje od gospodarske uspešnosti, se je lahko podelal na idejo kvalitete.

Trdim, da je ta odločitev razstrelila mostarski most.

Ko sem jeseni 90 na Mostah osupel obstal pred demosovskim primitivizmom Pučnikovih ljubljencev, ki se jim je neverjetno dobro videlo, da so bili nekoč Titovi mladinci, in da so si sedaj našli novega Broza, sem videl, da Jugoslavije ne čaka nič, nič, nič, no, kaj malo dobrega. Če je v Ljubljani na vrh demokratične politike po prvih volitvah lahko priplaval takšen gnoj, kako bi lahko upal, da bo Zagrebu ali Sarajevu uspelo kaj boljšega? Če je voditelj slovenske demokratične koalicije lahko kazal takšno vneboupijoče nezanimanje za demokratične procedure, ko se je šel osebno vendeto, in intelektualnega kroga, presrečnega ob nastajanju neodvisne države, to ni nič, pa res prav nič motilo, niti uporaba nasilja ne — kako naj bi pričakovali zrelost, odgovornost in sposobnost za dialog v manj razvitih okoljih?

Polno odgovornost za vojno in njen barbarizem nosi jugoslovansko - dobro, predvsem srbsko, bosansko in hrvaško partijsko vodstvo iz 60., 70. in 80. let. Imeli so oblast, in ogromen vpliv na obraz dežele in duše državljanov. Malenkost bi jim bila, poskrbeti za dobre osnovne in srednje šole, a kaj, ko so se bali, da bi jih izobraženo ljudstvo izsmejalo z oblasti. V svoji blazni (in sploh ne racionalni, kot so jo predstavljali podanikom) sli po oblasti so spodbujali primitivizem in zatirali kulturo. Pučnik, Izetbegović, Šeks in Šešelj so se izučili (in verjetno pokvarili) v

Remember when... the biggest trouble with Yugoslavia was bad cars?
MAD, Januar '94

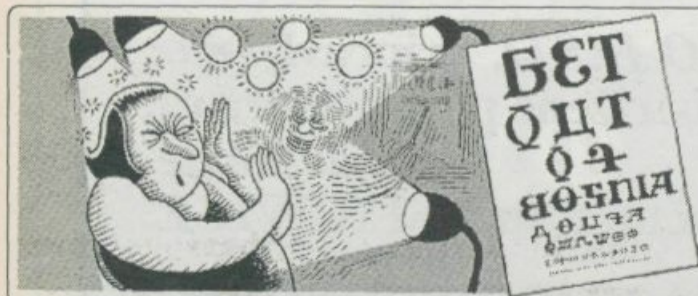
njihovih zaporih. Onemogočili so nastanek sposobne oblasti po svojem odhodu. Imeli so absolutno oblast in čeprav lahko sedaj preklinjamo krvave primitivce, ki so jih nasledili, so ti primitivci le otroci svojih očetov.

Seveda je sokriva Evropa, ki je tistemu režimu tako rada pomagala, da je vladal, kot je pač vladal.

Mislil pa, da je kar dobro, da je Slovenija pomagala oboroževati Bosno, čeprav bi jo po volji OZN morala pustiti, naj umira sama. Končno smo tudi mi pod embargom. In končno - čeprav je orožje, ki je prišlo skozi Slovenijo, kaj verjetno končalo katero nedolžno življenje, je to orožje vseeno branilo sedaj ubiti most, in legalno oblast članice OZN, ki v svoji listini članicam dovoljuje, da si v stiski pomagajo same. Walter Scott je napisal, da je lažje gledati bitko kot klanje po zmagi. Thomas More pa pravi, v subtilni Boltovi drami - "ne vem, kaj je prav, vem pa, kaj je legalno; in stal bom za tem, kar je legalno."

Je pa bolno, da so se Hrvati od srbskih topničarjev tako dobro naučili uničevati kulturo in preteklost Evrope. Če bi bil svet pravičen, bi čelnika Tudman in Boban za umor starega mostu odležala vsak svojih simboličnih 10 let v KPD Zenica, tako pa bosta heroja in kneza, dokler entropija ne bo, tiho ali s treskom, uveljavila svoje prevlade.

SAMO RESNIK

SERBIAN EYE CHART
assures you of a lucrative prescription for glasses on every optical exam. Even keen-eyed patients are powerless as they try to identify unknown alphabetic letters. Printed on shiny, slick paper so most Serbians can't read it either.
66672-SLAVIC OPTIC CHART.....\$7.95

MAD, Januar '94

ŽIVAHNA PRIMITIVŠČINA, HROMA KULTURA

(PO SMRTI STAREGA MOSTU)